

Főtámogató

Az MVM bemutatja

VeszprémFest

2017.
JÚLIUS
12-15.

07.
12.

**Richard Bona &
Mandekan Cubano**

07.
13.

Heather Small
The Voice of M People

07.
14.

Tom Jones
Live

07.
15.

The New Power Generation
„Celebrating Prince”

veszpremfest.hu

Kiemelt támogató

NESPRESSO

Valeo

BALLUFF

LASSELSBERGER - KNAUF

marie claire

FREE

TERJESZTÉSI PONTJAINKON: INGYENES. ELŐFIZETŐINKNEK: 789 Ft.
ZENÉ FASHION TECH ZENE MEDIA ZENE DESIGN ZENE BUSINESS ZENE ART ZENE DIGITAL ZENE LIVE

RECORDER

REC 052
2017 / 05

SLOWDIVE
AGNES OBEL
PERFUME GENIUS
THURSTON MOORE
BARONESS
PWR BTTM
TROTTEL
BANKRUPT
HANGÁCSI MÁRTON
FLEETWOOD MAC

10 ÓSI HANGSZER
MAI MAGYAR PUNK
HAZAI PROMÓTEREK

SHOEGAZE

GORILLAZ.

WWW.RECORDER.HU

FACEBOOK.COM/RECORDER.HU

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

TÖLTSD LE A
THE LENZ APPOT
EXKLUZÍV
GORILLAZ-
TARTALMAKÉRT!

A FESZTIVÁL PÉNZÜGYI PARTNERE: **otpjuniór**

electronic beats **ÉS A GENERALI** BEMUTATJA:

CAMPUS FESZTIVÁL

2017. JÚL. 19-23.
DEBRECEN-NAGYERDŐ

SZERDA
PUNNANY MASSIF
ANNA & THE BARBIES
INTIM TORNA ILLEGÁL
FISH! BÉLCA PARNO GRASZT
GANXSTA ZOLEE ÉS A KARTEL
SKAFUNDERZ, HANGÁCSI MÁRTON
BRICKLAKE PÉLY BARNA AKUSZTIK
SZEKERES-BARBARO AKUSZTIK
ZANZINGER DOROTHY OZONE MAMA
PLATON KARATAEV KÖLYÖK HAM KO HAM
VIS MAIOR DJ JUHÁSZ LÁCI

CSÜTÖRTÖK
TANKCSAPDA
HALOTT PÉNZ
ALLE FARBEN (D)
MAJKA & CURTIS LIVE IRIE MAFFIA
ROAD IVAN & THE PARAZOL
PADDY & THE RATS SUPERNEM
BOHEMIAN BETYARS HŐSÖK
NOD ONE'S HEAD (D) SENA
MAGASHEGYI UNDERGROUND
BAGOSSY BROTHERS COMPANY
FÁBIÁN JULI & ZOOHACKER
COLORSTAR ANTONIA VAI MR. VASOVSKI
KIS GRÓFO LIVE USEME LEANDER KILLS
MIYOP (D) DALRIADA AB/CD RUDÁN JOE BAND
CAVEVERES KONYHA MÖRK DOPE CALYPSO
JURIJ ROMANO DROM BELAU
MAYBERIAN SANSKÜLÖTTÉS JUMO DADDY
BERNÁTHY ZSICA DJ RADNAI

PÉNTEK
THE PRODIGY (UK)
KOWALSKY MEG A VEGA
RÚZSA MAGDOLNA 30Y
BRAINS HONEYBEAST
KISCSILLAG HIPERKARMA
HORVÁTH TAMÁS LIVE ANDRO MEDIX
JULIA CARPENTER STEREO PALMA
ALVIN ÉS A MÓKUSOK KALAPÁCS
ELEFÁNT BLAHALOUISIANA CIMBALIBAND
MIDDLEMIST RED FRAN PALERMO PETRUSKA
JÓNÁS VERA EXPERIMENT LÓCI JÁTSZIK
ZORALL PROSECTURA NOMAD FATAL ERROR
GARÁMI FUNKY STAFF THE OVALITONS EVA PRESSZÓ
I AM SOYUZ BOOTSIE TRIO IMRE KISS DEEP CLAZE
BARON MANTIS THE BEANS NYOLCADIKOSOK
FLEXIBLE JUICE LJUBLJANA BETONLECY

SZOMBAT
LUKAS GRAHAM (DK)
QUIMBY WELLHELLO
BINGO PLAYERS (NL)
VAD FRÜTTIK MAGNA CUM LAUDE
SZABÓ BALÁZS BANDÁJA
PÉTERFY BORI & LOVE BAND
MARGARET ISLAND 2UNLIMITED (NL)
KISTEHÉN BYE ALEX ÉS A SLEPP
CLOUD9+ METZKER VIKTÓRIA
DEPRESSZIÓ EKTOMORF APEY & THE PEA
ED PHILIPS & MEMPHIS PETROL JORDÁN ADÉL ÉS A PUSZI
SOULWAVE SZABÓ BENEDEK ÉS A GALAXISOK
ESTI KORNÉL MONGOOZ & THE MAGNET UZJPOV
TESCO DISCO PECAZUSOK NEM LETEZNEK NEMETH RÓBERT
APEY AWS STUBBORN KISS SATELLES
ANDROID SYNEMA DJ PÉGE BENZIN

NAPJEGY (JÚL. 10-16)
0. NAPRA: 4.490 FT
1-3. NAPRA: 7.990 FT
BÉRLET (JÚL. 10-16)
18.990 FT
VIP: 32.000 FT

AZ OTP KEZELMÉNYPROGRAM KERETÉBEN 2017. ÁUGUSZTUS 15-16. KEZELMÉNYESEN VÁGÁDALATSZ. BELÉPŐJEGYET. WWW.OTPBANK.HU

WWW.CAMPUSFESZTIVAL.HU

CAMPUSFESZTIVAL

Google play
Download on the App Store

« NEW BEAT »

06.20.

HAGYD KINT A VALÓSÁGOT

JEGYEK / INFORMÁCIÓK: WWW.BUDAPESTPARK.HU

#BUDAPESTPARK
You Tube
Instagram
Facebook

16

24

TARTALOM

28

12

14

WWW.RECORDER.HU
FACEBOOK.COM/RECORDER.HU

REC052
2017 / 05

LEMEZTÁSKA

- 4 Sarkadi Balázs (Bankrupt).
- 6 Hangácsi Márton.

PROFIL

- 8 Fleetwood Mac.
- 12 A Trottel-sztori.

TREND

- 14 Punk és hardcore a mai Magyarországon.

SHOEGAZE

- 16 A cipőbámulás története.
- 20 20 fontos shoegaze-album.

TREND

- 22 Hazai promóterek, 1. rész.

FRONT

- 24 Gorillaz + rajzfilmzenekarok.

INTERJÚ

- 28 Thurston Moore.
- 30 Baroness.

VILÁGRECORDER

- 32 Tíz óshangszer.

PROFÜL

- 40 A Dope Calypso a PWR BTTM-ről.

RECORDER

- 42 Lemezkritikák.

PROGRAMAJÁNLÓ

- 48 Májusi-júniusi koncertek és partik.

RECORDER • Ingyenes zenemagazin • REC052: 2017. május
www.recorder.hu • www.facebook.com/recorder.hu • www.twitter.com/recorderhu • info@recorder.hu
Kiadó: Recorder Kft. • Felelős kiadó: a Kft. ügyvezetője. • ISSN: 2062-9656 • Postacím: 1277 Budapest, Pf. 106
Főszerkesztő: Dömötör Endre • Szerkesztő: Forrai Krisztián • Szerzők: Bali Dávid, Biczó Andrea, Csada Gergely, Elekes Roland, Kálmán Attila, Kelemen László, Kollár Bálint, Lékó Tamás, Mika László, Németh Róbert, Rónai András, Salamon Csaba, Sarkadi Miklós, Szabó Sz. Csaba, Velkei Zoltán, Weyer Balázs • Lapterv és tördelés: Simon Sags
Kreatív producer: Pawlowszky Tamás • Hirdetés: 06.30.2803098 • sales@recorder.hu • Előfizetés: www.recorder.hu/elofizetes

Minden jog fenntartva. Tilos a kiadvány bármely grafikai vagy tartalmi elemének felhasználása, egészben vagy részleteiben történő újraközlése a kiadó írásbeli engedélye nélkül.
A terjesztési pontok listája és a rendelési információk megtalálhatók a recorder.hu weboldalon. Korábbi számaink megrendelhetők: www.recorder.hu/rendeles

" NEW BEAT >>

#BUDAPESTPARK

SIMPLE PLAN

(CA)

(US)

06.13.

MALLORY KNOX (UK) MILESTONES (UK)

Thievery Corporation (US)

FOSTER THE PEOPLE (US)

06.21.

BIN-JIP

07.04.

HAGYD KINT A VALÓSÁGOT

JEGYEK /INFORMÁCIÓK: WWW.BUDAPESTPARK.HU | WWW.NEWBEAT.HU

#MUTIMITHALLGATSZ

*A dal,
amely
elkísér*

ÓNODI ESZTER,
SZÍNÉSZNŐ

ROMOLY
MEG,
ostromolj
meg!

Mealyárt Jóni

WWW.DALSZERZO.HU

A DALOK MINDENHOL VELÜNK VANNAK: FELPÖRGETNEK, ERŐT ADNAK, MEGNYUGTATNAK, ELGONDOLKODTATNAK. A DALSZERZŐK ÉRTÉKET ADNAK NEKÜNK. KATTINTS, ÉS NÉZD MEG, MELYIK ÓNODI ESZTER KEDVENC DALSZÖVEGE!

dal•szerző
by artisjus

SARKADI BALÁZS.

A HAZAI POPPUNK LEGJOBB ZENEKARA, A BANKRUPT TAVALY ÜNNEPELTE HUSZADIK SZÜLETÉSNAPIJÁT ÉS MOSTANÁBAN JOBB, MINT BÁRMIKOR. ÉVEK ÓTA RENDSZERESEN JELENTKEZNEK MAGYAR-ANGOL NYELVŰ DALPÁROKKAL [EZEKHEZ SZÓRAKOZTATÓ SZÖVEGVIDEÓK DUKÁLNAK], A TERMÉSBŐL TAVALY JELENT MEG EGY VÁLOGATÁSLEMEZ [Kívülállók], DE MOST MÁJUSBAN MÁR KAPTUNK KÉT REMEKMŰVET TÓNI MONTANÁRÓL, VALAMINT GENGSZTER POLITIKUSRÓL ÉS JÖN MÉG TÖBB IS!

FOTÓ PANDUR-BALOGH NORBERT.

ELSŐ ZENEI EMLÉK

Általános iskola első osztályos lehettem, amikor megvettem anyámékkal a *Sandokan* sorozat főcímdalát a Neoton Família előadásában vinyl kislemezen. Guido és Maurizio De Angelis szerezte ezt is, mint az összes Bud Spencer-film zenéjét.

ELSŐ LEMEZ, AMIT SAJÁT PÉNZBŐL VETTÉL

Gimnazista koromban lemezboltban másolatot kazettákkal indítottam, aztán emellé jöttek a lengyel piacon párszáz forintért kapható Takt kazetták. A Clash-tól a *London Calling*ot így tudtam beszerezni, első körben az első felét, aztán meglett a második rész is. A kronológiában már nem vagyok biztos, de a Ramones-tól az *It's Alive* lehetett talán a legelső műsoros kazettám. Az első eredeti cd-m a Toy Dolls-tól az *Orcastrated* [1995] ❶ volt, muszáj volt megvenni a koncertre készüléshoz.

ZENE, AMI ZENÉLÉSRE INSPÍRÁLT

A Ramones-nál merült fel bennem először, hogy meg lehetne ezt próbálni, úgyhogy vettem is gyorsan egy Jolana gitárt.

MEGHATÁROZÓ KONCERTÉLMÉNY

Toy Dolls, 1995. március 22., VMH. Azt a turnépólót utána még legalább tíz évig hordtam. Az volt rajtam 2004-ben is, amikor a Toy Dolls előzenekaraként léphettünk fel az A38-on.

HATÁSOK A BANKRUPT INDULÁSÁKOR

Ramones, Stranglers, Clash, Buzzcocks. Leginkább ezek.

KEDVENC BASSZUSGITÁROS

Jean-Jacques Burnel a Stranglers-ból. Nála menőbb basszusgitáros azóta sem volt, miatta váltottam erre a hangszerre. Meg kell még említenem Bruce Foxtont a Jamból, ő is nagy hatással volt rám.

KEDVENC MAGYAR LEMEZ

Ez változó, de legyen mondjuk Kozmosz: *Nyugalom, a helyzet változatlan* [2015].

KEDVENC MAGYAR DAL

Kozmosz: *Stabil oldalfekvés*. Szerintem hülyeség volt feloszlaniuk, de ők tudják.

KEDVENC KLASSZIK ANGOL PUNKLEMEZ

Stranglers: *No More Heroes* [1977] ❷ vagy a *Rattus Norvegicus* [1977], nem tudok dönteni. Velük azért is könnyű azonosulnom, mert ők is ilyen kívülálló zenekarnak számítottak a 77-es punk szintéren, mint mi itthon.

KEDVENC KLASSZIK AMERIKAI PUNKLEMEZ

Ramones: *Ramones* [1976] ❸. Itt kezdődött minden.

KEDVENC HARDCORE LEMEZ

Dead Kennedys: *Fresh Fruit For Rotting Vegetables* [1980]. Jello Biafra zseniális szövegeket írt, East Bay Ray surfös gitárhangzása pedig azóta is egyedülálló.

KEDVENC KILENCVENES ÉVEKBELI PUNKLEMEZ

Dwarves: *The Dwarves Are Young And Good Looking* [1997]. ❹ Nekem ettől a lemeztől kezdve ők az egyik legkedvencebb zenekarom, a legapróbb részletekig tökéletesen összerakott, egy punkzenekartól szokatlanul változatos slágereket halmoznak egymásra minden lemezen. És a szövegek is szenzációsak, a lemezbőrítőről nem is beszélve.

KEDVENC 21. SZÁZADI PUNKLEMEZ

Dwarves: *The Dwarves Come Clean* [2000], vagy ha újabb kell, akkor szintén tőlük a *The Dwarves Invented Rock & Roll* [2014].

KEDVENC GARÁZSROCK

A Hives-t nagyon bírtam, meg elég sok hasonló skandináv zenekart hallgattam egy időben. A kedvenc punkabilly lemezem pedig a svájci Peacocks-tól az *It's Time For* [2004].

MINDEN IDŐK LEGJOBB LEMEZE

Nehéz választani, talán a Stranglers-tól a *No More Heroes*. Vagy a *Rattus Norvegicus*.

OLYAN ZENE, AMI NAGYON ELŰT A STÍLUSODTÓL, MÉGIS NAGYON SZERETED

Madness. Az *Absolutelyt* [1980] annak idején ronggyá hallgattam. Volt egy kazettám, aminek ez volt az egyik oldalán, a másikon meg a *Great Rock 'n' Roll Swindle*, de jó is volt.

DAL, AMIT MÁR NEM BÍRSZ MEGHALLGATNI

14 éves korom magasságában volt egy rövid metál korszakom, ami addig tartott, amíg először meghallottam a Ramones-t. Ma már nem bírnék röhögés nélkül végignézni egy Manowar-videót, de akkor ez menőnek tűnt. Hamar kinőttem szerencsére.

KEDVENC ZENE SZEXHEZ

A legelső alkalomhoz a *Twin Peaks* ❺ soundtrack volt az aláfestés, erre most is emlékszem.

KEDVENC VASÁRNAP REGGELI PIHENŐS ZENE

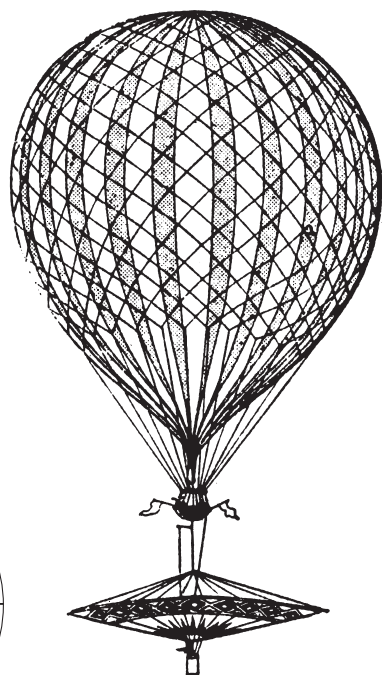
A vasárnap a kislányomé, aktív pihenéssel, amibe egyelőre nem nagyon fér bele a zenehallgatás.

KEDVENC FRISS, IDEI LEMEZEK

White Reaper: *The World's Best American Band*. Amit nagyon várok még, az az új Briefs-lemez.

KEDVENC TAVASZI ZENE

A tavasz utolsó napjára hadd ajánljam magunkat, május 31-én az A39 teraszon játszottunk a Somersault Boy társaságában. ❻

FOGAS

Instant és Fogas

Budapest valószínűleg
két legjobb helye biztosan
egymás mellé költözött.

→ Budapest, VII. Akácfa u. 49-51. ←

facebook/instant.art.bar.wood - facebook/fogashaz

HANGÁCSI MÁRTON.

HANGÁCSI MÁRTON DALSZERZŐ-ELŐADÓ A ZENEKAROS KORAI KORSZAKA UTÁN UTCAZENÉLÉSSSEL PALLÉROZTA MAGÁT ÉS AZ ELMÚLT ÉVEKBEN EGyre NAGYOBb FIGYELMET VÍVOTT KI, ELSŐSORBAN ÖNMAGÁT LOOPOLÓ SZÓLÓKONCERTJEIVEL. RÁDIÓBARÁT FOLKOS POPDALAIBÓL MÁJUSBAN JELENT MEG A *My True Fairy Tale* CÍMŰ BEMUTAKOZÓ NAGYLEMEZ.

FOTÓ SÉMPÁR ANNA.

ELSŐ ZENEI EMLÉK

Valószínűleg nem ez volt az első emlék, de ami régről ragadt meg, az az, amikor mentünk Sopron felé, a rádióban mindig a Fool's Garden *Lemon Tree* című dala szólt. Egyszer el is hangzott, hogy olyanok, mint a Beatles. Szerintem nem.

ELSŐ LEMEZ, AMIT SAJÁT PÉNZBŐL VETTÉL

Brigád: *Az élet szép*. Fogalmam sem volt a zenekarról, talán Junkies cd-t akartam venni, de az nem volt és helyette ajánlották ezt. Rengeteget hallgattam.

ZENE, AMI ZENÉLÉSRE INSPIRÁLT

A Sum 41-klipekben tetszett, ahogy gitározni, ez volt az első inspiráció. Az utóbbi években elég sok olyan zene van, ami egyből arra készít, hogy leüljek és eljátszom. Most éppen Imagine Dragons: *Thunder*.

MEGHATÁROZÓ KONCERTÉLMÉNY

Mando Diao, Bastille és Florence And The Machine. Ezek mind a Szigeten voltak, és mind arra ösztönöztek, hogy jobb legyek. Jó látni ezeknél a nagy külföldi produkcióknál a profizmust, és azt a rengeteg munkát, ami mögötte van. Ezek nagyon inspirálnak. Persze, ha itthon látok ilyet, az is, de egy itthoni zenekarnak kevesebb alkalommal van lehetősége egy akkora stábot megfizetni.

HATÁSOK AZ INDULÁSOKOR

Indult a Tankcsapdával, aztán Hobo, majd hiperkarma, aztán Erik Sumo Band.

KEDVENC MAGYAR LEMEZ

Erik Sumo Band: *My Rocky Mountain* ❶ (2005). Az abszolút favorit magyar zenekar (volt) számomra. Nagyon jók voltak a dalok és nagyon becsültem a kísérletezős hangszerelést. És hát Harcsa Vera és Kiss Erzsébet egy zenekarban, mint frontemberek. Kár, hogy már nincs.

És a 30Y: *No. 4* (2008). A 30Y-t nem tudom megenni, tökéletesek a szövegek és szeretem a Beck-féle harmóniákat. Nagyon egyedi és kiemelkedő az egész.

KEDVENC MAGYAR DAL

30Y: *Ötöztetnéd*. Hallgatod a dalt és már bele is képzeltem magad a szituációba. Mindig szívesen hallgatom.

KEDVENC ROCKLEMEZ

Foo Fighters: *Echoes, Silence, Patience & Grace* (2007). ❷

KEDVENC DALSZERZŐ-ELŐADÓ LEMEZ

Ed Sheeran: *X* (2014). ❸

KEDVENC SOULLEMEZ

Ray Charles: *Ray Charles* (1957).

MINDEN IDŐK LEGJOBB LEMEZEI

Jimi Hendrix Experience: *Are You Experienced* (1967). ❹ Évek óta nem hallgattam, de ha ma jelent volna meg, akkor is ütős lenne. De ez ötven éve készült. Egészen hihetetlen. RHCP: *Blood Sugar Sex Magic* (1991). Ezt is régen hallgattam, de nincs egy unalmas pillanata sem. Ed Sheeran: *X* (2014). A modern énekesdalszerzőknek elég magasra került ezzel a mércével. Szinte minden dala tökéletes.

OLYAN ZENE, AMI NAGYON ELŰT A STÍLUSODTÓL, MÉGIS NAGYON SZERETED

Rage Against The Machine. Nemrég kaptam rá, de nagyon visz magával.

DAL, AMI MÁR NEM BÍRSZ MEGHALLGATNI

Ebben a pillanatban nem tudom megmondani, de az éppen futó slágerek néhány hónap múlva elkezdnek zavarni. Emlékszem a *Rolling In The Deep*et imádtam, aztán egyszer csak meghallottam és idegesített.

DAL, AMIT BÁRCSAK TE ÍRTÁL VOLNA

Ebből nagyon sok van. Van olyan, ami nem túl ismert, de jó lett volna, ha nekem ugrik be: Unkle Bob: *Satellite*. Illetve van olyan, amit a jogdíj miatt szívesen írtam volna. Taylor Swift: *Shake It Off*. És van a kettőnek metszete, szerencsére ebből van a legtöbb. Passenger: *Let Her Go*, Ed Sheeran: *Thinking Out Loud*.

ZENE, AMITŐL BOLDOG LESZEL

Jack Johnson: *Better Together*. ❺ Szerintem nincs ember, aki ettől a daltól nem derül kicsit jobb kedvre.

ZENE, AMI ELGONDOLKODTAT

A régebbi Coldplay-dalok. Ha szövegileg nem is, de hangulatukban mindig erre ösztönöznek. Mondjuk a *Mylo Xylotöl*g.

KEDVENC ZENE SZEXHEZ

Bármi.

KEDVENC SZOMBAT ESTI BULIZENE

Én az üve-bulizós típus vagyok, így ugyanazok a kedvencek, mint amúgy. A szórakozóhelyeken pedig a húsz-harminc bpm-mel felgyorsított remixektől rosszul vagyok.

KEDVENC VASÁRNAP REGGELI PIHENŐS ZENE

Attól függ, milyen volt a szombat. A vasárnapokat szeretem csendesen tölteni, ha már az egész hét a zenéről szól.

KEDVENC FRISS, IDEI LEMEZEK

Ed Sheeran: *Divide*.

KEDVENC TAVASZI ZENE

Mumford And Sons-dalok. Tempóban, hangszerelésben abszolút passzolnak a tavaszhoz.

❶

P N URBAN HIDEAWAY 2017 — SUMMER N

LIVE MUSIC — SUNSET CHILL — MOONLIGHT PARTY — BEACH FRIENDLY FOOD
CHAIN BRIDGE — PEST SIDE — NORTH PILLAR
FB/PONTOONBUDAPEST — IG/PONTOON_BUDAPEST — PONTOONBUDAPEST.COM

06 — 03

FINSKIT
EP BEMUTATÓ
W/ SAZABIO,
SIMON IDDOL,
MANGO, FINSKIT,
CARL OH, YANK

06 — 07

REDRED
KONCERT
+ DJ SET

06 — 08

BARABÁS LŐRINC

06 — 16

NIGHTDRIVE PRES:
SOFIE (USA)

06 — 22

HENRI GONZO
AKUSZTIK

06 — 24

ED GEATER (UK)
+ MANAKY
+ CALL ME UNIQUE
LEMEZBEMUTATÓ

06 — 29

SOULCLAP BUDAPEST

07 — 06

BABÉ SILA

07 — 13

BERMUDA AKUSZTIK

07 — 20

SLOW VILLAGE

PROFIL

FLEETWOOD MAC.

SZEX, DROGOK ÉS SOFTROCK&ROLL.

A FLEETWOOD MAC EGYMÁSTÓL GYÖKERESEN ELTÉRŐ IDŐSZAKAI KÖZÜL AZ 1975-1987 KÖZÖTTI ARANYKORSZAKÁBAN ÚGY VOLT MINDENKI ÁLTAL FOGYASZTHATÓ SOFTROCK-SLÁGERGYÁR, HOGY KÖZBEN AZ EGYIK LEGTÖKÉLETESEBB DALGŰJTEMÉNYT RAKTA ÖSSZE, RÁADÁSUL LEPIPÁLTA A LEGKEMÉNYEBB ROCKEREKET IS SZEX ÉS DROGOK TÉMAKÖRBE. EZ A FELÁLLÁS 2014 ÓTA KONCERTEZIK ÚJRA ÉS ÍGÉRGET AZÓTA VISSZATÉRŐ NAGYLEMEZT, DE ÚGY NÉZ KI, BE KELL ÉR-NÜNK KÉT DALSZERZŐ, LINDSEY BUCKINGHAM ÉS CHRISTINE MCVIE JÚNIUS ELEJÉN MEGJELENŐ DUETTALBUMÁVAL.

DÖMÖTÖR ENDRE.

A popzene egyik legnagyobb sikerzenekarának tényleg elképesztően kanyargós a pályája, durván ellentmondó fejezetek feszülnek benne egymásnak, úgy, hogy ezek között több időszakban is meghatározó együttes tudtak lenni, még úgy is, hogy az eredeti felállásból csak a névadó ritmusszekció, Mick Fleetwood dobos és John McVie basszusgitáros volt mindig tagja a formációnak. Elnagyolva is legalább öt fejezetre bonthatjuk a sztorit: kezdődött a hatvanas évek végi brit blues-időszakkal, Peter Green énekes-gitárossal, aztán az ő kiválása után egy nagyon kusza, sűrű tagcserékkel tarkított, útkereső szakasz jött, majd 1975-től a legsikeresebb ötfős felállással az aranykorszak – Fleetwood és McVie mellett utóbbi felesége, Christine McVie billentyűs hangszereken, valamint az 1974 szilveszterén az angolok mellé bevett amerikai dalszerzőpáros, Stevie Nicks és faszija, Lindsey Buckingham alkotta. Utóbbi

1987-ben lépett ki, azután ismét forgójátóban cserélődtek a zenészek, és innentől lényegében meg is szűnt aktuális tényező lenni a Mac (pedig 1997-ben egyszer még ismét turnézott a meghatározó ötös, de akkor már a nosztalgia hajtotta őket). 2014-ben aztán ismét egy színpadon álltak öten, tartottak egy masszív turnét és majd harminc évvel az utolsó közös stúdióalbum után ismét nagylemezt ígértek és dolgoztak is rajta, de ez egyelőre nem látszik materializálódni (leginkább Nicks fenntartásai miatt, nem vett részt a munkában). Így a két aktívabb szerző összedobott egy élvezhető, tisztességes nagylemezt, amely Lindsey Buckingham Christine McVie néven és címmel érkezik június elején. Több mint a semmi, és jó apropó áttekinteni ezt szokatlanul megbabonázó pályát.

BLUES-ROBBANÁS

A brit blues második hullámában alakult Fleetwood Mac-et a John Mayall & The Bluesbreakers-ből kivált Green-Fleetwood páros alapította, de hamar meggyőzték McVie-t is, hogy szálljon ki ő is, és csatlakozzon hozzájuk – például azzal, hogy a nevét (Mac) is beillesztették az alakuló zenekarba. A Green nevével fémjelzett időszakban hamar a brit blues egyik kedvencei lettek olyan örökzöld-klasszikusokkal, mint a *Black Magic Woman* (ezt Santana tette magáévá), az *Albatross* (ezt minden blues-zenekar) és az *Oh Well* (ezt viszont senki sem tudta ilyen színvonalon). 1968-as első albumuk műfaji klasszikus, igaz a második LP már jóval gyengébb lett, viszont az 1969-es *Then Play On*nal megmutatkozott a továbblépés képessége is. Green tovább is lépett a drogok felé, ami mentális betegségeit is felerősítette.

ÁTMENET

Kiválása után 1970 és 1974 között borzasztóan kusza évek következtek instabil felállásokkal, csoda, hogy ki tudtak adni hat nagylemezt (a két legjobb talán az 1972-es *Bare Trees* és az 1973-as *Mystery To Me*) és le tudtak nyomni hat turnét. Ezek az albumok egyenlenségeikkel együtt is hordoztak potenciált és főleg a basszusgitáros feleségének, Christine McVie-nek a belépésével mutattak fokozatos átmenetet bluesrockból, progresszív- és folkrockon át softrockba. A megérkezés előtt azonban teljes leállás jött: 1974-ben egy, a menedzserük által összegrondolt hamis Fleetwood Mac kezdett turnézni és a jogi procedúra lezajlása alatt az igazi sem koncertezhetett. Őrült idők!

CSÚCSKORSZAK

Na, az őrült idők csak eztán kezdődtek. Az előző énekes-gitáros, Bob Welch többféle nézeteltérés miatt 1974 decemberében távozott, Fleetwood pedig egy véletlen látogatás alkalmával a Los Angeles-i Sound City stúdióban meghallotta a Buckingham Nicks duó softrockos debütlemezét, akik négy héttel később, meghallgatás nélkül, szíveszter este egy vacsoratalálkozás után csatlakoztak a zenekarhoz. Ehhez nyilván érzék kell, de az immár traszatlantivá váló, és inkább Amerikában székelő zenekarnak nagyon bejött a húzás, a cím nélküli 1975-ös album telibetalálta a zeitgeistet a változatos és tökéletes FM-rádiópop slágerekkel. A két új szerző kimagasló volt, Christine McVie eddigre szintén magára talált dalíróként is, a ritmusszekció pedig bármennyire is primitív volt, valami mesteri csodával mégis nagyon egyedül létketésre volt képes (még a reggae-alapritmusszekciójának, a Sly & Robbie-párosnak is ők a kedvenceik). A sokmillió siker megtette hatását, a hetvenes évek soha vissza nem térő rockéletében elkezdett folyni a kokain, és elkezdett szétcsúszni mindenki magánélete. Fleetwood még 1974-ben fedezte fel, hogy felesége megcsalja a zenekar akkori gitárosával, Bob Westonnal, a zenészt kirúgta, ő maga pedig Christine McVie-vel ment Afrikába kikapcsolódni, ugyanis a McVie-pár házassága is szétesőben volt. Utóbbiak egy ideig még kitarítottak, de mire 1976-ban elkezdődtek a következő lemez felvételei, már sem ők, sem a nemrég csatlakozott Buckingham Nicks szerelmespár nem volt többé szerelmes egymásba. A három szakítást megéneklő 1977-es *Rumours* album bővelkedik egymásnak üzengető dalokban, de abban minden szereplő egyetértett, hogy valahogy (mondjuk elképesztő mennyiségű droggal és alkohollal) túlteszik magukat a magánéleti szappanoperán, és a zenekarnak mennie kell tovább. Naná, hogy így gondolták, azt ugyanis mind látták, hogy az ötük között fennálló

zenei kémia páratlan. Sőt, ezután Fleetwood és Nicks azt is megtapasztalta, hogy a kettenük között fennálló szexuális kémia is pazar (szappanopera-level *Barátok közt*), de ezt is félre tudták söpörni, csak, hogy tovább folytassák. A *Rumours* annak ellenére, hogy borzasztóan zavaros körülmények között készült, borzasztóan sikeres album lett, egyszerűen mert elképesztően vibráló, a bizsergő feszültségben tökélyre csiszolódott dalok alkotják. Évekig levakarhatatlan volt a listákról, ma már több mint 45 millió fogyott belőle. Mi jön ez után? Még több drog, természetesen, de Buckingham kreatív szárnyalásában egy hasonlóan erős lemez is, csak hogy softrock helyett new wave-ben! A dupla *Tusk* 1979-ben természetesen jókora megrökönyödést keltett a rajongókban, és bár elment belőle pár millió, de inkább bukásnak számított. A tagok szólólemezekkel oldották a feszültséget, váltakozó sikerrel, és ugyan Stevie Nicks pályája így is beindult, mégsem lett belőle akkor sztár, mint amekkorát megérdemelt volna a karcos hangú vadóc, aki amúgy anyatigrisként is képes volt összetartani a szétszakadó helyzeteket – már amikor nem volt annyira benne a drogokban. A zenekar 1982-ben visszatért a bevált hangzáshoz, de a *Mirage* egyenletlenebb (ettől még azért erős) album lett, a nagy siker elmaradt, ismét évekig nem keresték egymást. Aztán Buckingham 1985-ben indított újabb szólólemeze átformálódott Mac-albummá, Christine McVie élete legszágeresebb dalait adta hozzá, a *Tango In The Night* újra a csúcsra vitte a társaságot, mi tagadás az 80s szofisztizhangás-aktualitása is segítette őket – könnyen bele tudtak helyezkedni. A rádiós slágerek (*Big Love*, *Seven Wonders*, *Little Lies*, *Everywhere*) és az ismét tízmillió fölé kúszó eladásokra a korona egy sikeres turné lett volna, de Buckingham az utolsó percben kihátrált és kilépett. A szappanopera sosem ér véget.

HANYATLÁS

Az újabb szakaszban felejthető lemezek és leszálló ág következett, egy felíveléssel, amikor 1997-ben visszajött Buckingham és lejátszottak egy sikeres turnét [lemezen is megörökítették, elég jó: *The Dance*], csak aztán meg Christine McVie lépett ki. 2014 óta viszont újra együtt mindenki, de Fleetwood Mac-album helyett egy tisztességes Buckingham McVie-lemezt kapunk. Itt tartunk most és őszintén szólva, sokkal többet nem is lehet már remélni. Ha ráveszik Nicks-et, akkor még egy lemezt összehozhatnak, de ez az életmű anélkül is kellően nagyszabású, elbaltázott, tökélyre vitt, kudarcos, zseniális dalokkal teli, szappanopera-szerű, makacsul kitartó, nagyon egyedül.

5 FLEETWOOD-CSÚCS

Then Play On (1969)

A Fleetwood Mac csodaképessége itt mutatkozott meg először: stramm brit bluesrockzenekarból, illetően színes brit bluesrockzenekar lettek.

Fleetwood Mac (1975)

Az aranykorszak kezdete, amikor a váltás mindenkiből a legjobbat hozta ki: tulajdonképpen már ez tökéletes softrock-mestermű.

Rumours (1977)

Az aranykorszak csúcsa, amikor a válás mindenkiből a legjobbat hozta ki: még a nagyközönségből is, hiszen mára több 45 millióan bizonyították jó ízlésüket.

Tusk (1979)

Amikor Lindsey Buckingham kinyírta a zenekart: akkor valójában megmentette, a gigantikus sikert senki nem tudja megelőzni folytatni, de ő a new wave-es dalaival minőségben tartotta szinten a Mac-et.

Tango In The Night (1982)

Az 1982-es *Mirage* is bőven korrek, de a definitív 80s-lemezek közé tartozó *Tango* újra legjobb formájában mutatja az együttése. Vagyis majdnem: Nicks talán még tudott volna hozzátenni többet is.

5 SZÓLÓCSÚCS

Buckingham Nicks: *Buckingham Nicks* (1973) Fleetwood legnagyobb húzása volt bevenni Buckinghaméket, és ez alapján a lemez alapján nagyon is érthető döntése: a későbbi minőséget megelőlegező LP a legjobb a zenekaron kívüliek közül.

Peter Green: *In The Sky* (1979) Green vad, dühös, csapongó 1970-es acid rock-szólódebütje után mentális betegséggel és droggal küzdött, de amikor visszatért ezzel az érett, elegáns anyaggal, akkor Chris Reának mutatott utat.

Mick Fleetwood: *The Visitor* (1981) Fleetwood Fela Kutilól meghívta akkor ment Afrikába világzenei ízű albumot felvenni, amikor a kategória még nem létezett, sem divatos nem volt. Felemás a végeredmény, de az afrobeat dalok ütnek.

Stevie Nicks: *The Wild Heart* (1983) Nicks nem tudta eldönteni, hogy mennyit dalt adjon a zenekarnak, mennyit tartson meg egy erős szólólemezre, sem azt, merre tartson határozottan, így nincs zseniális önálló LP-je, de ez a Prince-támogatta a legjobb.

Lindsey Buckingham: *Out Of The Cradle* (1992) Buckingham a legkiegyensúlyozottabb szólókarrier a legtöbb jó lemezzel, nehéz is kiemelni egyet, de talán ez a *Tango*-korszak utáni 90s pop-gyűjtemény megérdemli, bár a csenedesebb, folkosabb 2006-os *Under The Skin* is meglepően erős.

SZÍNPADI PROGRAMOK

JÚNIUS 9. PÉNTEK

18.00 SPENCER HILL MAGIC BAND

20.00 OCHO MACHO

JÚNIUS 10. SZOMBAT

16.00 GABRIELI

18.00 1-SŐ PESTI RACKÁK

FERENCZI GYÖRGY ÉS A RACKAJAM

20.00 DEÁK BILL GYULA

JÚNIUS 11. VASÁRNAP

14.00 KATONA CSABA

SÖRTTÖRTÉNÉSZ INTERAKTÍV ELŐADÁSA

16.00 MÉZ

18.00 BOHEMIAN BETYARS

20.00 BALKAN FANATIK

FESTIVÁL FÖN: 06 30 452 0204

Gasztroalvar, sörfőzdek bemutatói, a Kisüzemi Sörfőzdek Egyesülete tagjainak mintegy 200 fajta kézműves söre, workshopok várják a látogatókat.

ÓBUDAI KÉZMŰVES SÖRÖK FESTIVÁLJA

ÓBUDA
közösséget építünk

„KISÜZEM 2017”

SZENTLÉLEK TÉR-FŐ TÉR-HAJÓGYÁR U.

JÚNIUS 9-11.

WWW.GASZTROBUDA.HU

Óbuda Free

PORT.hu

A MŰSORVÁLTÓZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK.

ALONE IN THE MOON
ANTON VEZUV
ANTONIA VAI
APEY
BARON MANTIS
BEKVART
BELAU
BOHEMIAN BETYARS
DAS TRIO
DEEP GLAZE
DRASTIK PUTTO
EK (ACOUSTIC)
EVA PRESSZÓ
FLATBAND
HANGÁCSI MÁRTON
HIPERKARMA
HOODOO OFFENDERS
JAMYANK
IV
IVAN AND THE PARAZOL
JUNKIE JACK FLASH
KAMILKA ÉS A PESTI SIKK
KIES
KONYHA
MAGIDOM

CSTP

INGYENES

FESZT

2017. JÚNIUS 21-24.
VÁRKERT BAZÁR

MARGE
MARY POPKIDS
MASSZA
MONGOOZ AND THE MAGNET
MÖRK
MUCK ÉVI
MURIEL
NB
NO SUGAR
NOÉMO
PASSED
PETRUSKA
RIPOFF RASKOLNIKOV
ROQA
SOUL SURGE
SYNEMA
SZATMÁRI JULI
SZEDER
THE COUPLE
THE LUCKIES
TWENTEES
USEME
WINDOW
YESYÉS
YOULI

- **A ZENE ÜNNEPE VÁRKERT BAZÁR**
JÚNIUS 21. 16:30-22:00 BAZSINKA ÁGNES, PAPAVER
COUSINS, SZATMÁRI JULI, THE ADOLESCENS, MÖRK
- **HANGSZERT A KÉZBE VÁRKERT BAZÁR**
JÚNIUS 21-24-IG TÖBB MINT SZÁZ KIPRÓBÁLHATÓ HANGSZER
HÉTKÖZNAP 14:00-21:00-IG, SZOMBATON 14:00-00:00-IG
- **KONFERENCIÁK A38 HAJÓ**
JÚNIUS 21. 10:00 „VÁSZONRÓL RÁNK NÉZTEK” - A KÖNNYŰZENE
ÉS A FILM EGYMÁSRA HATÁSA A KÁDÁR-KORSZAKBAN
JÚNIUS 22-23. 10:00 BACKSTAGE EXTRA:
JUSS KI, HOZD BE - MAGYAROK AZ EURÓPAI ZENEI PIACON

• FACEBOOK.COM/CSEHTAMASPROGRAM
WWW.CSEHTAMASPROGRAM.HU
WWW.CSTPFESTIVAL.HU

 CSTP

RUPASZOV TAMÁS
(TROTTEL ÉS TROTTEL RECORDS).

A JELEN ÉS A JÖVŐ MOZGAT.

RUPASZOV TAMÁS A MAGYAR ZENEI ÉLET EGYIK LEGAKTÍVABB SZEREPLŐJE. ZENEKARA, A TROTTEL A HAZAI PUNK LEGELSŐ HULLÁMÁVAL INDULT, HOGY AZTÁN A MŰFAJI MEGKÖTÉSEKET TELJESEN MAGA MÖGÖTT HAGYÓ, EKLEKTIKUS EGYÜTTESSÉ VÁLJON. MINDEZZEL PÁRHUZAMOSAN PEDIG KIADÓJÁVAL, AZ IDÉN HUSZONÖT ÉVES TROTTEL RECORDS-ZAL IS HASONLÓAN BEKATEGORIZÁLHATATLAN, FOLYAMATOSAN MOZGÁSBAN LÉVŐ, „STÍLUSHATÁROK NÉLKÜL BURJÁNZÓ VALAMIT” HOZOTT LÉTRE.

INTERJÚ CSADA GERGELY. FOTÓ LÉKÓ TAMÁS.

RupaszoV Tamás a kiadó jubileumát egy négyrészes punk- és hardcore-válogatással, a vinylen kiadott *Pajtás daloljunk* lemezorozattal ünnepli, mostanáig az első két rész jelent meg számos legendás felvétellel. Ugyan ennek apropóján ültünk le beszélgetni vele a hazai függetlenzenei színtéren meghatározó Trottel Records-ról, de persze sok minden más is szóba került az egykori punkszíntértől a jelenlegi underground kritikáján át a Krisztina-ügynökügyig – a teljes interjú a Recorder.hu-n olvasható.

A Trottel zenekar folyamatosan változó, mozgásban lévő felállásban és többször változott néven, az új évezredben már Trottel Stereodream Experience-ként lényegében a nyolcvanas évek eleje óta megállás nélkül aktív. Egyetlen állandó tagja a kiadót is vezető RupaszoV Tamás basszusgitáros, akinek megkerülhetetlenek az érdemei a nyolcvanas évek punk színtérének aktivizálásában és dokumentálásában. A zenekart még tiniként, saját elmondása szerint dogmakövető konzervatív punkként indító RupaszoV azután kezdett nyitni új műfajok felé, hogy a Trottelről szóló külföldi kritikák „elkezdték mindenféle zenekarokat emlegetni. Olyanokat, amiket én nem is hallgattam. És aztán egyre több stílust kevertek bele, hetvenes évekbéli cseh jazzt például. Mondom, mi a faszom az a hetvenes évekbéli cseh jazz? Soha nem hallgattam olyat. És akkor megismerkedtem vele. Emlegették a hetvenes évekbéli progresszív zenéket, hatvanas évek végi pszichédéliát satöbbi. Abba is belehallgattam és akkor eljutottam oda, hogy elkezdtem mindent hallgatni.” A mindent ez esetben nem nagy túlzás, RupaszoV Tamásék a korai punktól a hardcore-on és anarchopunkon át az egyre inkább kísérletező, népzenei elemeket, funkot is magába foglaló folyamatzenéig jutottak. „Nekem, meg azoknak akikkel játszottam, nem volt stílusprioritásunk.

Karakterek összeállnak, van egy hangszerszerpark, van egy energia és akkor abból lesz valami produktum, ami az életünknek azt a szakaszát öleli föl” – mondja erről az eklektikusságról a zenekarvezető. A Trottel a különböző formációkkal és lemezanyagokkal a nyolcvanas évek végétől kezdve rendszeresen turnézik szerte Európában, szerves része a kontinens underground zenei életének. Itthon pedig 1986-ban egy sokszorosított kazettakiadvánnyal (ez volt az első *Pajtás daloljunk* válogatás) afféle szamizdatkiadóként, zeneterjesztőként (első magyar független, csináld magad „lemezcéggként”) indult a Trottel Distribution, ami 1992-től lett ténylegesen is cégszerű vállalkozás és Trottel Records.

Május 5-én kinyitott a Fekete Lyuk, két órára. Újra be lehetett járni a helyet, ami sokak számára legendás és meghatározó helyszín volt. A Trottel története is sok ponton kapcsolódik hozzá. Te ott voltál ezen az eseményen?

Láttam, hogy megnyílik, de én amúgy elég antiszociális vagyok, úgyhogy nem nagyon járok ilyen rendezvényekre. De egyébként meg két nappal azelőtt voltam ott. Éppen csinálnak a kilencvenes évek magyar punkjáról egy dokumentumfilmet és annak kapcsán volt ott egy interjú velem. Ott vettük fel a Lyuk előtt, de már

a festés sincs fent a falon, meg igazság szerint semmi nincs ott. Azt a helyet most a Biblia Szó Egyház uralja, és miután az ember bemegy a művházba és ott egy nagy tacepao fogadja, na úgy már a Lyukba nem akarsz lemenni, érted.

Csak arra lettem volna kíváncsi, hogy neked ez mennyire fontos, egyrészt maga a Fekete Lyuk-történet, másrészt pedig maga a nosztalgiazás.

Én hajlamos vagyok nem nosztalgiazni, tehát inkább a jelen meg a jövő az, ami mozgat. De épp a Fekete Lyuk kapcsán jutott eszembe most, hogy ott voltam, hogy végül is a Trottel Records majdnem ott alakult. Nem ott született meg az elképzelés, de ott lett a Trottel Records-ból cég. Olyan értelemben, hogy eredetileg én igazi underground módon egy nonprofit egyesületet akartam csinálni. Mivel azelőtt illegális szamizdatkiadó voltunk, az papír nélkül ment a rendszerváltás előtt, és amikor legalizálni kellett a történetet, vagyis legalizálni akartam, akkor nonprofit formában szerettem volna megtenni, mint amilyen egy rendes underground kiadó. És akkor egy részeg éjszakan ott a Lyukban győztek meg, hogy ez örület, minek csinálnék én nonprofit egyesületet. Az ezernyi okból nem praktikus, ha az ember lemezeket ad meg vesz és csináljak inkább

céget. Na így lett majdnem pontosan huszonöt éve, 1992. május 10-én a Trottel Records-ból gazdálkodó szervezet nem pedig nonprofit egyesület. Azóta is ez a nonszensz kettősség uralja a helyzetet, hogy az ember úgy próbál meg kereskedni, hogy közben a mentalitása nem konform.

A kiadó szamizdatkorszaka is eléggé esetlegesen kezdődött. Egyszerűen szerettek volna egy válogatást a magyar punkszíntérről.

Igen, belekerültünk ebbe az iszonyatos csináló magad európai punkmozgalomba, és annyira lelkesítette az embert, hogy akarta csinálni. Elkezdtük ezeket a válogatássorozatokat, a *Pajtás daloljunk* kazettákat, amivel a saját színterünk zenei életét örökítettük meg. Végül is ebből nőtt ki magát a dolog, utána elkezdtünk külföldi válogatásokat terjeszteni Magyarországon, küldözgettünk ide-oda, kaptunk rengeteg anyagot. Aztán utána elkezdtünk fanzine-t is csinálni hozzá. Aztán külföldiek broszúráit fordítottuk le magyarra. Ami engem lelkesített ebben az egészben en bloc – túl azon, hogy tizennégy éves korom óta pengetem a basszusgitárt –, abban benne van a teljes tevékenység, a szervezés, a nyomda, csinálom a lemezeket, a kazettákat. Én nem vagyok zenész ilyen értelemben, hanem zenélék is, és mellette csinálom ezer más dolgot, ami szintúgy érdekel.

Volt olyan pont a kiadó életében, amikor azt érezted, hogy most már olyan méretűre nőtt, ami túl nagy energiákat emészt fel?

Ezek azért hullámokban változnak szerintem. Az első ilyen év a nyolcvanas évek vége volt. Ez annak tudható be, hogy hatalmas volt az igény, és volt egy nagy nyitás a közönség részéről Magyarországon is, meg egyébként a külföld részéről is felénk. Akkor már nem kétkazettás magnókkal sokszorosítottunk otthon, hanem ilyen-olyan segítséggel nyomtuk a kazettákat. Mivel nem voltunk hivatalosak, valaki gyártott nekünk, de akkora mennyiség kellett, hogy már nem tudtuk feketén csinálni. Aztán az is probléma volt, hogy feketén terjeszteni se tudtuk. Abban az időben egész jó kis alternatív hálózat alakult ki, csomó magyar városban csináltak arcok ilyen kis terjesztőket, árulták egymás kazettáit, lemezeit. Tehát volt egy színtér, de a dolog kinötte magát. A Fekete Lyukban ötszáz-ezer ember között volt a napi látogatottság éveken keresztül. Ismeretlen együttesre is elmentek négy százan. Volt egy olyan érdeklődés, egy olyan színtér, aminek kellett a hangzóanyag, ezt feketén már nem nagyon lehetett tovább csinálni. Ráadásul nekünk a Trottelrel külföldön is megjelentek lemezeink, de azokat nem tudtuk hivatalosan behozni. Csempészget-

tük át, vagy mások nekünk százasaival a határon. Ez is haladt felé, hogy ezt így nem mehet tovább.

A zenélés és a kiadó mellett egy időben szerveztél egy apró fesztivált és kreatív tábor is Zenélő Tanya néven. Ilyenkor felmerül a különböző típusú támogatások szerepe, hiszen van egy plafon, ameddig még önerőből lehet valamit csinálni...

... Igen, gyerektábor meg ingyenes fesztivált semmiből nem lehet csinálni. Csomó mindent lehet semmiből, de ezt effektíve nem. Ingyenes fesztivált semmi támogatással még zenélő tanyán se lehet megcsinálni, kell egy minimális költség.

Anélkül, hogy direktben politizálnánk, mennyire nehéz itthon a bürokratikus intézményrendszerben támogatást szerezni ilyen célokra?

Ehhez nem kell politizálni. Én azt gondolom, hogy az undergroundnak – már régóta ezt gondolom – nem a politika a problémája, hanem hogy a közönség kivonult mögüle. Ez ugye egy kiadó esetében azt jelenti, hogy a közönség inkább vásárolja a mainstreamet és inkább megy olyan fesztiválokra, ami mainstream. Egy Zenélő Tanya vagy más ingyenes fesztivál szervezése esetében ez úgy nyilvánul meg, hogy a kedves közönség reklámál, hogy drága ott a helyszínen minden és annak ellenére hogy belépő sincsen, húzza a száját. De egy hét múlva látod a Szigeten heti karszalaggal, naponta bebaszni. Volt egy pont a kilencvenes években, amikor az underground és a mainstream kicsit összefolyt. Ez abban is megmutatkozott, hogy Trottel Records-hoz köthető együttesek játszottak a Sziget nagy-színpadán, volt hogy egy évben kettő, három is. Gondolok itt a Másfélre, a Korai Örömrre, az Animára, a VHK-ra. Manapság már nem ez van, hanem egyre inkább az, hogy ami underground, az ide, ami mainstream, az meg oda és a kettő közti ugródeszka kiesett. Viszont az undergroundban a közönség – Magyarországon legalábbis – egy kicsit kiállt a dolog mögül. Ez azt jelenti, hogy nem tudatosan támogatja a színteret. Azt várnám el egy tudatos underground közönségtől, hogy értse meg, hogy ez kell. De ezt szerintem húsz évvel ezelőtt se nagyon értette a közönség, mert a Fekete Lyukban is leginkább ilyen nyafogós fogyasztó volt a közönség karaktere, mint tudatos underground. Aztán lehet, hogy ezt nem is lehet elvárni a közönségtől, csak nekem vannak ilyen külföldi tapasztalataim, ahol ezek létező dolgok, hogy a színtér támogatja a zenekarait, a kiadót, a rádiót.

Visszatérve az aktualitásokra, a kiadó huszonötödik évfordulójára folytatod a *Pajtás daloljunk*-sorozatot, ezúttal vinylen jelenik meg a magyar punkból az, ami korábban ebben a formátumban soha. Hány kiadványt tervezel?

Négyet. Három punk és egy hardcore a nyolcvanas évekből. Nem ez lett volna a jubileumi kiadványsorozat, de most már nagyon úgy néz ki, hogy ez lesz. De nem baj, mert romantikus meg szép is.

Keretbe foglalja az elmúlt negyed századot.

Igen, de azért én kicsit behatárolónak érzem. Szerettem volna, vagyis szeretnék egy Trottel Records válogatást, ami nemcsak a nyolcvanas évek punkját, hanem az elmúlt huszonöt év mindenfajta stílusát átfogná. De egyrészt nem engedhettem meg magamnak, hogy megcsináljam, másrészt meg így, hogy most már belesodródtam ebbe a *Pajtás daloljunk* sorozatba, a kettőt nem is tudnám egyszerre megvalósítani. Mondjuk nem is tudom, hogy mekkora lenne rá az érdeklődés. Nagyon szerettem volna egy folkos vinylt is a Trottel Records vonatkozó kiadványaiból, de hát aztán lehet, hogy ahogy telik az év, még bátrabb leszek. *(nevet)*

TROTTLE ÉS TROTTLE RECORDS

/ A Trottel már korai dalaival kilógott kissé a színtérről, komplexebb volt a megszólalása, ami az első kiadványok idejére egészen crossover lett punk-, hardcore-, rock-, jazz-elemekkel, rengeteg váltással. Első időszakát tökéletesen foglalja össze az 1991-es dupla *The Final Salute In The Name Of Human Misery*, de a későbbi, egyre progresszívebb, pszichedelikusabb, majd elektronikusabb, aztán folkosabb lemezei is erősek. Rupaszov később PaprikaPaprika néven power folk triót is alapított. A Trottel Records huszonöt évvel ezelőtti első kiadványa a szintén remek 1992-es Trottel-LP, a *The Same Story Goes On* volt, majd – retrospektív kazetták [CPG, Marina Revue – itt szintén basszusozott Rupaszov] mellett – jöttek sorban a kilencvenes éveket meghatározó underground együttesek albumai, főleg kazettán, műfaji korlátok nélkül [Leukémia, C.A.F.B., Wei Wu Wei, Korai Öröm, Másfél, Hideg Roncs, Anima, Liquid Limbs, Slogán, VHK, Persona Non Grata stb.]. 2010-ben Folkbeats néven alkiaadó is indult.

GENERÁCIÓVÁLTÁS A MAGYAR HARDCORE/PUNK SZÍNTÉREN. EGY ÉS UGYANAZ?

BÁR LÁTSZÓLAG A RADAR ALATT MOZOG, KÁR LENNE TAGADNI, HOGY A HAZAI HARDCORE/PUNK SZCÉNA VISSZANYERTE AZT A PEZSGŐ ÉS DIVERZÍV SOKSZÍNŰSÉGÉT, AMI TÍZ-TIZENÖT ÉVE JELLEMEZTE.

BALI DÁVID. FOTÓ BODNÁR DÁVID.

Az akkor még kamaszként a KultiPLEXbe járó nemzedék tagjai mostanra nőttek fel annyira, hogy saját zenekaraikkal nyomot hagyjanak, az eredmény pedig önmagáért beszél, még úgy is, hogy érezhetően más inspirációkhoz nyúlnak, mint példaképeik. Magyar zenekarok turnézhatnak Európában teljes önértékeléssel, igazolnak külföldi kiadóknál Németországtól Japánig, és ugyanezek a bandák gond nélkül értékesítenek három-négyszáz koncertjegyet a fővárosban. Épp emiatt érdemes áttekinteni a kapcsolódó Rákosi-dalcím szerint is, hogy „hogyan jutottunk ideig”, és mik a jövő nagy kérdései.

Ahhoz kétség sem férhet, hogy a KultiPLEX bezárását követően a Dürer Kert vette át azt a szellemi-tartalmi funkciót, ami lehetőséget biztosított a szubkultúra életben tartásához. A kisebb klubkoncertek és rendszerszerű események – mint a jelen cikknek közvetett címet adó One And The Same vagy a Food Not Bombs bulijai – mellett jóformán minden számottevő hazai zenekar vagy itt tartotta búcsúkoncertjét (**HoldxTrue, New Dead Project**), vagy itt tért vissza egy-egy szomorú apropójú, karitatív alkalomból adódóan (**Bridge To Solace, Newborn, Something Against You, United Side, Kevés, Nesze**). A Dürerpince – avagy DRRPNC – pedig a mai napig életben tartja az underground legkitartóbb hangadó zenekarait (**AMD, Bandanas, Leukémia**).

FÉLELEM A KÖZÉPSZERŰSÉGTŐL

Ebben a látszólagos koncentrátságban két fő irány határozta meg a fővárosi undergroundot az elmúlt öt-hat évben: a defektpunk zeneka-

rok (**Norms, Mudpie, Fake Shakes, Wyrrness, Piss Crystals, Fuseism**) és egy koncertszervező csoportosulás, a No Regret promotorai által alapított zenekarok, mint az **Iron Chains**, a **Cold Reality**, a **Contra** vagy később a **TOUCH**. A ketjük közötti különbség lényegében az eltérő gyökerekből fakadt – a defektpunk zenekarok visszalótték magukat a hetvenes-nyolcvanas évek punkrock nihiljének keserves dühébe, míg a No Regret körében életre hívott projektek többnyire a sokkal metalosabb, kilencvenes évek hajnalán kiteljesedő crucial hangzásvilágot értelmezték újra. Ebbe a szigorúbb, fesze- sebb megszólalásba illeszkedett az idén feloszló **Exterminating Angel** is, akik találóan egy Catharsis-dalból választottak nevet. És ahogy a No Regret egyre több környékbeli zenekart is átcsábított Budapestre, úgy saját zenekara is egyre gyakrabban járhattak előbb Szlovákiába, majd Európa többi részébe is. A Cold Reality már a német PWR TRP Recordsnál adhatta ki legutóbbi lemezét, ami minden értelemben áttörés az egész színtérnek, de a TOUCH is látható már a közép-kelet-európai színtéren, sőt, a Defeater-rontember Derek Archambault maga is kipoztolta a Twitterre, mikor megjelent a srácok új lemeze.

CSAK ELŐRE MENJ

Szerencsére a látható vérfrissítésen túl számtalan tapasztalt zenész is újabb és újabb csatornákat keres az önkifejezésre. A **Ghostchant** – amiben Newborn-, The Idoru- és Nadir-tagok zenéinek – metalos crust/hardcore elejére minden értelemben hiánypótló, a **New Dead Project** romjain megalakult **Warren** eddigi egyetlen demója túlmutat

azon, hogy ígéret legyen. Bödecs András (The Idoru) új zenekara, a **Poison Alley** már most toronymagasan a legizgalmasabb melodikus hardcore-produkció az országban, míg a **Wasted Struggle** újradefiniálja önmagát a metalos hardcore-ban, Szalkai Tibor és Nagy Gábor a The Idoru után saját kamaszkorát éli újra a **PMA**-ban, de ugyanítt kell megemlíteni a **Wishes**-t, ami egy metalcore zenekar, a One Reason To Kiss utódjának tekinthető. Itt érdemes kitérni megemlíteni, hogy az elmúlt öt évben mennyire elvált egymástól a két szubkultúra: a két túlélő az élő koncertjeiről hírhedt kerekgyházi **Stubborn**, valamint a saját hangzását teljesen újraértelmező **The Southern Oracle**, de ők továbbra is jellemzően metal és metalcore zenekarokkal állnak színpadra.

UGYANAZ A CÉL

A jelenleg aktív és látható nézőközönségnek örvendő zenekarok tagjai jellemzően 18 és 30 között járnak: nyilván épp ez az a korosztály, amelyik a leginkább keresi (vagy kérdőjelezi meg) a helyét a világban, a társadalmi normatívák között vagy a mindennapi életben. Épp emiatt fontos kiemelni, hogy a jelenleg aktív zenekarok egy fragmentált térképet rajzolnak ki, hiszen minden régióban más zenei-tartalmi inspirációk mosódtak össze, és ez látható különbség – vagy feszültségforrás –, ha műfajdefiníciós kérdések szerint próbálunk igazságot tenni. Ami öt éve még élesen meghúzható határvonal volt a metalcore-zenekarok modellkövetései és a hardcore/punkbandák üzenete között – bár összemérés-dások így is voltak mindenhol: ahogy a **Satelles** is minden értelemben kinőtte a

kezdeti időszak hangzásbeli kötöttségeit, úgy az **Anchorless Bodies** is elhagyta a manírokat az évek folytán –, úgy mára látványosabb, ahogy az egyes zsánerek, szövegtémák egymásra hatnak.

És a legszebb ebben a folyamatban a saját természetessége: a közép-keleti ország-részben alakult a jelenlegi két legnépszerűbb zenekar, a zenéjében a punkrockot, a melodikus hardcore-t és metalcore-t is ötvöző, egri **Téveszme** – akik egymaguk több mint négy-száz jegyet értékesítenek csak Budapesten –, valamint a második hullámos youth crew-k pozitív tartását a punkrock nyers erejével és a kelet-európai valóságképpel elegyítő **Hanoi**. Mindkét zenekar magyar nyelvű dalokkal nőhet ki magát öt-nyolc év kitaró munkáját követően, látható és folyamatosan frissülő közönségbázist kiépítve. További párhuzam mindkét zenekar utánpótlás-formáló szerepköre: a Téveszme lényegében maga nevelte ki a sokáig előzenekarként vitt **PETOFI**-t, akik zeneileg jóval közelebb állnak a metalcore-hoz, mégis az egyik legnagyobb keményzenei ígéret az országban, valamint a **nemecseket**, ami nagyban visszanyúl a kilencvenes évek hazai punkrockjához is – szigorúan mai gondolatisággal –, a Hanoi pedig a This Is Bihar eseménysorozattal alapozta meg, hogy Debrecen kikerülhetetlen célpontja legyen minden zenekarnak. Magyar nyelven hasonló üzenetközpontúsággal és zeneiséggel jóformán csak a **Tragic** említhető meg Budapestről, bár a külföldre járó zenekarok többsége – mint a Wasted Struggle, a Cold Reality, a TOUCH vagy a Satelles – egyébként a fővárosban székel. És bár egyetlen magyar nyelvű dala van, mégis emblematicussá válhatott a fentebb is említett, miskolci Anchorless Bodies: túlzás nélkül leírható, hogy a *Harag* generációs himnuszává vált (bár Miskolc így sem gyökértelen: itt volt aktív a **Hold On Through All**, és a *Chiller Than Most* fanzine is itt íródik). Veszprémnek köszönhetők korábban a **PFA**-t és a **Think Against** is,

a város jelenlegi legizgalmasabb zenekara pedig a **Makeshift Promise**, akik a poppunkot a műfaj gyökereinél, és nem kommersz kiteljesedésénél ragadják meg, Pécsset pedig a black metalos élő **Cvlt of Grace** a legmegbízhatóbb bástya. Érdekes egyébként, hogy Pécsset nincs látható hardcore/punk klubélet – miközben Veszprémben ott a Szigony, Szegeden a Grand Café, Miskolcon a Factory, Egerben a Zöld Pecset, Esztergomban a Sportalsó –, bár a Fishing On Orfűn tematikus napként is összeállítanak a szervezők egy ilyen programot: idén 22-én a PMFC színpada szól majd erről.

SOHA NINCS VÉGE

Az internet és a webkettő előretörésével a jelenleg látható vagy most feltörő zenekarok alapjaiban is másképp állnak az információ-szerzéshez: nyilván elveszett már a zenecserélés analóg romantikája, ami csak felerősíti azt, hogy nemcsak más impulzusokból táplálkoznak a jelenleg aktuális zenekarok, hanem másképp tekintenek saját hatásaikra is. Ettől függetlenül az elmúlt években újra virágzik itthon a fanzine-kultúra: az *I Drink Milk Records* utódjának is tekinthető *Chiller Than Most* egyértelműen nemzetközi célú és színvonalú zine. Méhész Attila kellő alázattal reflektál a műfaj múltjára – főleg a nyolcvanas-kilencvenes évek meghatározó pitchereire, zeneszerzőire, kiadóira –, a hazai igényeket pedig a két nyelven is megjelenő *Reaction* fedi le teljes mértékben. Az, hogy Sabján Bence ismét aktív, az egyik legjobb dolog, ami történhetett a most huszoneves fiatalokkal, akik szintén önreflexióval találkozhatnak a lap hasábjain. Emellett a svéd-magyar szerzőpáros által jegyzett *Value Of Words* is hihetetlenül igényes, és a legaktuálisabb zenekarokat engedi közelebb az olvasóhoz. Szerencsére nem csak ennyiben nyilvánul meg a gyökerekhez való kötődés: jellemzően a zenekaroknak is van igénye arra, hogy a merchandise-gyártáson túl egyéni CD-kkel, kazettákkal, vinyllel rukkolhassanak elő, így a gyűjtemények is méltóképp

fémjelzik, hogy a szubkultúra – minden árnyalatában – él és virul.

A következő kérdés, mint tíz éve is volt, nyilván az utánpótlás biztosítása: az, hogy akik most a közönség soraiban vannak, évek múlva maguk is át akarjanak adni valamit, és ami a legfontosabb, hogy ez természetesen mehesen végbe. És bár fellengzős lehet a most aktív zenekarokat Kultiplx-nemzedéknek hívni, az biztos, hogy a következő három-öt évben szükség szerű, hogy legalább olyan nyomot hagyasson a mostani tizenévesekben a jelenlegi szintér, mint amilyen inputot ez a generáció kaphatott a saját hőseitől. 📌

(A szerző a Satelles tagja.)

5

KÖTELEZŐ AKTUÁLIS HARDCORE/PUNK DAL AZ ELMÚLT ÉVEKBŐL

TOUCH: *Growing Consciousness* (2017)

Új EP-jén (*Rearrangement*) a TOUCH megtalálta saját hangját: súlyos groove-ok, örvénylő gitárok, és ebben a dalban még Olivier Packolet is vendégeskedik a belga True Colors-ból.

Hanoi: *Átoksúly* (2014)

Legutóbbi lemezével a debreceni Hanoi végképp kinőtte magát, az *Átoksúly* pedig épp olyan elánnal nyitja a *Látóképek* dalcsokrát, amennyire definiálja a zenekart is.

Ghostchant: *Éhínség* (2015)

Jakab Zoltán (*Bridge To Solace, Newborn*), korábban nem írt magyar nyelvű dalt, az *Éhínség* viszont van annyira nyers, dühös és erőteljes, hogy az indokolja is a komfortzónából való kilépést.

Poison Alley: *Break Away, Cast Away, Fade Away* (2016)

Bödecs András (*The Idoru, New Dead Project*) tavaly már bebiztosította, hogy saját zenekara, az idén nagylemezzel készülő *Poison Alley* az egyik legnagyobb hazai exportígéret a melodikus hardcore-on kívül is.

Contra: *Unconditional Hate* (2016)

Kíméletlen, ösztönös és végtelenül zsigeri: a *Contra*hoz fogható zenekar nem volt még itthon, és tekinthetünk rájuk a saját Boston Stranglerünként.

HANOI

A SHOEGAZE TÖRTÉNETE.

VIHAR A MENNYBEN.

NAGYON KEVÉS OLYAN MŰFAJ VOLT A POPZENE TÖRTÉNETÉBEN, AMELY CSÚCSÉVEIBEN KOMOLY INSPIRÁCIÓT JELENTETT, DE EGY NAGYON RÖVID PERIÓDUST LESZÁMÍTVA MÉGIS INKÁBB NEGATÍV MEGÍTÉLÉSBE RÉSZESÜLT, MAJD AZ ÉVEK SORÁN FOKOZATOSAN A NAGYHATÁSÚ MŰFAJOK KÖZÉ EMELKEDETT ÉS MÁIG ONTJA A MINŐSÉGI ZENÉKET. A SHOEGAZE PONTOSAN ILYEN, ÉS MOST, HOGY 2017 MÁJUSÁBAN ÉS JÚNIUSÁBAN A STÍLUS HÁROM NAGY ALAPZENEKARÁBÓL KETTŐ – A SLOWDIVE ÉS A RIDE – TÖBB MINT HÚSZ ÉV UTÁN ÚJ LEMEZZEL JELENTKEZIK, ÁT IS TEKINTJÜK A TÖRTÉNETÉT.

DÖMÖTÖR ENDRE.

Bő másfél éve (a 2015. szeptemberi, 35. Recorder magazinban) tárgyaltuk a dreampopot, ezt a „sokkal inkább karaktert a zenében, mintsem stílust”, amely részben gyökereiben, részben egy jellemző ágában szoros rokonságban áll a shoegaze-zel. Nagyon leegyszerűsítve ott szárazhatók szét, hogy a shoegaze tempósabb, több torzítást és hatalmas, gyönyörű zajt használ, a dreampop pedig inkább lebegtet, ébren álmodoztat. Na, nem mintha utóbbit ne tudná a shoegaze is, szóval tényleg szoros a kapocs. Az azonban könnyedén megkülönbözteti a két dolgot egymástól, hogy a shoegaze egy konkrétan meghatározható ponttól indult, színtérré fejlődött és néhány éves periódusban le is tudta első, termékeny, de kifulladásos ciklusát. Ahogyan azonban az összes, egykor divatból kiment nagyobb zenei műfaj és alstílus, a shoegaze is visszatért (a felszín alatt persze folyamatosan jelen volt) és a kétezres évek elejétől újra tényező lett. Nem éppen a nu-gaze néven emlegetett 21. század eleji felmelegített kor-

szaka, sokkal inkább egy folytonos beépülése az aktuális gitárzenék közé, amin persze nagyot dobott, hogy a műfajalapító My Bloody Valentine 2008-ban visszatért koncertező zenekarként, majd 2013-ban elkészítette a már elkészíthetetlennek hitt harmadik nagylemezét. A kifejezetten jól sikerült *m b v* című album huszonkét évvel követte a shoegaze egyértelmű alaplemézét, a My Bloody Valentine 1991-es mesterművét, a gitárzene rajongóinak legnagyobb fétisét, a *Loveless*-t. És ez átszakította a gátat. Sorra újjalakultak a műfaj legnagyobb kedvencei: 2014-ben a Slowdive, 2015-ben a Ride, 2016-ban a Lush adott újra koncerteket és mindegyikük jóval nagyobb közönség előtt, mint fénykorában (de már 2008-ban, a My Bloody-összeállás híre után visszatért a Chapterhouse, a Swervedriver, a Seefeel, 2013-ban a Medicine és a Kitchen Of Distinction, 2015-ben a Flying Saucer Attack is). Az eltelt időszakban mind kanonizálódtak és joggal sütkéreztek az újonnan megtapasztalt szeretetben, miközben a kortárs zenekarok is

lépten-nyomon shoegaze-hatásokkal szólalnak meg a Deerhunteről a DIIV-ig, sőt még a The Field technójában is ott a shoegaze-elem. Most pedig a My Bloody Valentine melletti két legfontosabb együttes is új lemezt ad ki egy hónap különbséggel – a Slowdive-ét már hallhattuk [*kritika a 42. oldalon*], a Ride-é június 16-án érkezik.

GYÖKEREK

Ahogyan a shoegaze szubzsánerei, más stílusokkal való kereszteződése sokféle hatásból táplálkoznak, úgy magának a definiálható műfajnak a gyökerei is szerteágnak. A definiálhatóság persze itt is vérmérséklet kérdése, de ha kiindulópontnak az 1988-as paradigmaváltó My Bloody Valentine-EP-t, a *You Made Me Realise*-t vesszük, akkor a stílus leginkább a Cocteau Twins-féle dreampop, a sokféle noise rock és az akkor aktuális space rock háromszögében fogant – és az említett augusztusi EP után a novemberi első MBV-nagylemezen [*Isn't Anything*] forrt tovább.

Aztán 1989-1990 során fejlődött a Temze völgye mentén [London-Reading-Oxford] szintérré és leginkább olyan zenekarokat tartalmazott, amelyek többnyire a gitáreffektek játékaival, a zaj valamilyen fokú használatával, az angyalkórusként, éteriként jellemzett vokálokkal, a hangszerek egymáshoz képesti megszólalását leginkább wall of soundként elképzelő módszerrel és befelé fordulásal fejezte ki magát. A Velvet Underground, ahogyan minden gitárzenénél, itt is ősforrás, zajos, drone-os kísérleteik, de a krautrockzenekarok, főleg az Ash Ra Tempel és a Faust (de a Can és a Neu!) atmoszférateremtő képessége is előképnek tűnhet. Közvetlenebb kapcsolat két skót zenekar, a gothwave-ből dreampopot szülő Cocteau Twins és a zajpopot újradefiniáló The Jesus And Mary Chain (a 2014-es *Beautiful Noise* című shoegaze-doksi is rájuk koncentrál, a MBV mellett). E két zenekar már külön is szinte több mint előkép, majdnem shoegaze – előbbi a lebegésében, utóbbi a sodrásában nagyhatású – ha kereszteznénk őket, az műfaji klasszikus lenne. A Cocteau korai lemezei azonban még inkább csak előképek, ám 1990-es albumukkal [*Heaven Or Las Vegas*] már telibe kapták a zeitgestet, ha egygel kevésbé zajosan is. A *Psychocandy* című 1985-ös JAMC-debüt nemcsak a shoegaze-nek mutatott utat zajhasználatban, de a kortárs rockszintérré is, viszont széttorzított dalaik alatt hagyományos szerkezetű popdalok sorakoztak és a Reid-fivérek a befelé fordulás helyett kifelé tomboltak. Ők 1992-ben, konvencionálisabb rockalbumok után készítették ismét zajba fűrésztött LP-t, a *Honey's Dead* csont nélkül beleillett a kortárs shoegaze-megszólalásba [idén áprilisban nekik is volt

egy visszatérő lemezük, közel húsz év után]. A dreampop- [további 4AD-zenekarok: Df Juz, Cindytalk, AR Kane] és noiserock-inspirációk [a Sonic Youth és a Dinosaur Jr. is jelentős] mellett a neopszichedelikus spacerock zenekarok kortárs szintere gyakorolta a legnagyobb hatást a műfajra. Elsősorban a Hawkwindből és Pink Floydból, kozmikus rockból táplálkozó Spacemen 3, de a drone-zajos megszólalású Loop is hatással volt Kevin Shields zenekarára, a My Bloody Valentine-ra, amely gótikus posztpunkból, twee-s janglepop érintéssel jutott el a dreampopos indie-rockig, majd 1988-as, említett kiadványaival új minőséget hozott létre és példakép lett.

AZ ÖNMAGÁT ÜNNEPLŐ SZÍNTÉR

A legelső megihletett rokonzenekarok jórészt a C86-os janglepop-szintérről érkeztek és nem is maradtak sokáig [a henye The Pastels és a dreampopos The Field Mice], de a spacerockos The Telescopes például már az egyik első korai példa, akárcsak az indiepoposabb Kitchens Of Distinction és a Pale Saints. Utóbbi már a klasszikus shoegaze-megszólalás – zajgitár, étervokál, wall of sound – egyik nagy úttörője és egyben a londoni szcéna alapzenekara [kerületileg Camden volt a központ, akárcsak néhány évvel később a britpopnál]. Melléjük csapódott a Lush, a Moose, a Chapterhouse, az éppen megalakult és egészen másfelé tartó Stereolab [és a Blur is, amely 1991-es *Leisure* című első lemezén a Madchester-hangzás mellé shoegaze-t kevert útkereső dalaiban]. Együtt ittak, egymás koncertjeire jártak, gyakran kötődtek ki egymás színpadain, és ugyan biztató kritikákat kaptak, de nem okoztak tömeghisztériát. A Melody Maker popzenei

hetilap elnevezte őket *Az önmagát ünneplő szintérré* [The Scene That Celebrates Itself], ami nyilván gúnyos és igazságtalan [valamint végtelenül hülye] címke volt, akárcsak a cipóbámulós zenekarok stigma, ami ma már a műfaj elfogadott neve. A shoegaze-t egy Moose-koncert beszámolójában sütötte el a Sounds [az újonnan alakult együttes éneke-se végig a földre ragasztott dalszövegeket nézte], majd vette át az NME és a Maker. Persze hogy cipóbámulók voltak, hiszen a zene egyik fő jellemvonását a gitárpedálokból kinyert effektek jelentették. Torzítás minden fokon [Distorsion, Overdrive, Fuzz, Feedbacker], moduláció több rétegben [Flanger, Phaser, Chorus, Vibrato], játék a visszhanggal [Echo, Delay, Reverb, Tremolo] és így tovább. Hogy a megfelelő legyen a megszólalás, mély koncentrátságban kell figyelni a pedálokra. De már csak azért is igazságtalan címke volt, mert ezek a zenekarok jellemzően nem vágytak a klasszikus rocksztárságra, ünneplésre, sokkal inkább befelé forduló zenészek alkották az együtteseket, ahogyan a Ride egyik dalszerzője, Mike Gardener fogalmazott: „nem az egónk kiteljesítésére akartuk használni a színpadot.” Normális, átlagos emberek voltak, akik azt sugallták rajongóiknak, hogy ők is állhatnak itt, álljanak itt, csinálják. Ezzel párhuzamosan a vizualitás nem volt jelentős tényező, maximum a hang örvénylését kifejező lemezborítón számított.

A KLASSZIKUSOK

A Pale Saints és a Lush már 1989-ben remek EP-eket, minialbumokat, a Kitchens Of Distortions erős nagylemezt készített, de aztán 1990 tavaszán a My Bloody Valentine folytatta az útmutatást a még zajosabb *Glider* EP-vel és sorban mutatkoztak be a többiek. A House Of Love-os janglepop és a The Stone Roses-os neopszichedélia felől közelítő Ride 1990 elején debütált, akárcsak a The Boo Radleys. Előbbi év végére letette a műfaj egyik sarokkő-lemezét, a zajos-popos ágat meghatározó *Nowhere*-t [aztán második albumával, az 1992-es *Going Blank Again*nel már jórészt a britpopnak ágyazott meg], utóbbi 1991-es EP-ivel találta meg a többiekénél színesebb, melodikusabb hangját és lépett is tovább 1993-as, már csak nyomokban shoegaze-es, sokkal inkább neopszichedelikus remekművével, a *Giant Steps*-szel. Szintén 1990 elején jelentkezett első EP-jével a Chapterhouse – ők még inkább a Stone Roses-es vonalról léptek le, gyakorlatilag a shoegaze leggrúvosabb zenekaraként a Madchester-ízt hozták be. Összel kijött az első Swervedriver- [a szintér rockzenekara lettek] és az első Slowdive-EP is, aminek dreampopos-örvénylően zajpopos megszólalásával teljes lett a shoegaze-kör. Pláne, hogy

/ RIDE

/JUST/

a Lush-féle EP-kollekció (*Gala*) és az első Pale Saints-album (*The Comforts Of Madness*) a Ride-féle *Nowhere*-rel meghozta a műfaj első mesterhármását. 1991-ben hangzóanyaggal is előjött a némileg konvencionálisabban indiepopos Moose, az ipari alapokon lüktető Curve, az egzotikusabb hangszerektől, megoldásuktól sem féltő Blind Mr. Jones, az inkább alterrockos-zajos Catherine Wheel. A következő évben pedig már a másodgenerációsok (Adorable, The Verve, Swallow) mutatkoztak be, miközben persze a nagyok a kulcslemezeikkel folytatták. 1991 őszén kisebb tumultus volt a műfajban, hiszen a remek eleji Chapterhouse-debütalbum után ekkor jelent meg az első Slowdive- (*Just For A Day*) és Swervedriver-lemez (*Raise*), majd a remek Moose-EP-gyűjtemény előtt a minden vivő *Loveless* is. Majdnem szó szerint mindent vitt a második My Bloody Valentine-album, hiszen

kis híján csődbe küldte Alan McGee Creation kiadóját, annyira sokáig, sok stúdióban, sok hangmérnökkel készült, de a maximalista Kevin Shields tényleg összehozta a műfaj szavakkal nehezen visszaadható, legfontosabb, legnagyobb hatású és legjobban szeretett albumát. Ha már itt tartunk, a Creation mellett a 4AD volt a zsáner másik fiókiadója. Úgy általában biztató volt a shoegaze helyzete, 1992-ben még számos kulcslemez készült (Lush, Curve, Pale Saints, Boo Radleys, Blind Mr Jones, JAMC) és a tősgyökeres brit műfaj Amerikában is hatásos követőkre talált (Drop Nineteens, Lils, Medicine).

ÉS AZTÁN ELBURJÁNZOTT

Igazi kiteljesedés helyett azonban 1993-ra Nagy-Britanniában a brit popsajtó lényegében kivégezte a zsánert, a ma már a három legnagyobb alapmű egyikének tekintett második

Slowdive-LP-t (*Souvlaki*) például a Melody Maker kritikusa azzal illette, hogy inkább megfulladna egy kád zabkásában, mint hogy újra meghallgassa. A Suede és a Blur britpop-előseze sokkal izgalmasabbnak hatott. Ettől függetlenül a zajos, úsztatós, sika-mika gitáropop továbbélt, de a shoegaze kezdett alakot váltani, mutálódni. Egyrészt Amerikában tényleg nagy hatása volt a *Loveless*-nek, az említettek – a klasszikus elemeket használó Drop Nineteens és Lils, valamint a zajzatosabb Medicine – mellett a twee Black Tambourine, a lofi Swirlies, az első fekete shoegazerek, a soulósabb, grúvosabb elemeket is használó The Veldt, a nosierockos Starflyer 59, de az itt említhető új-zélandi, szintén zajrockosabb Bailter Space is fontos és érdekes volt. Sőt az inkább csak oldalágon idetartozó, pszichedelikus zajrockos együttesek (Mercury Rev, Brian Jonestown Massacre, Bardo Pond)

korai kiadványaira is hatott a műfaj. (Ha már oldalág: a space-noise-rock [Spiritualized, Spectrum, Loop] inkább nagybácsi, a slowcore [Galaxie 500, Luna, Low, Mazzy Star] inkább unokatestvér.) Angliában a Sarah Records-os Secret Shine jangle-gaze-elt, a Cranes szelölősebb, dreamfolks irányba, a Flying Saucer Attack a space-drone ihletésű, posztrock-előfutár hangzás felé, a Seefeel pedig az elektronikával nászra kelve fejlesztette tovább. De nem ők voltak az egyetlenek, mire 1995-re a Slowdive a kései Talk Talk ihletésében megcsinálta eredeti működése utolsó, lényegében shoegaze-temető lemezét (*Pygmalion*), addigra mások a föld és radar alatt vitték tovább a lángot. Angliában a Moonshake szintén a posztrock, Írországból a Rollerskate Skinny a neopszich, Amerikában az Alison's Halo az álmódosabb ág, a Loveslicecrushing és a Windy And Carl a drones-os ambientgaze, a Bowery Electric előbb a zajzuhag, majd a triphop, az All Natural Lemon And Lime Flavours a stereolabes montóniaesztétik, az Astrobrite a hangorkán felé. A My Bloody-hívó csehek [Ecstasy Of Saint Teresa, Here] Kelet-Európában voltak fáklavivók, de a japán shoegaze-szintér [burrrn, Supercar, Luminious Orange, Hartfield, Clams, Dive, Sugar Plant] még náluk is erősebb *Loveless*-lázban izzott. Egyértelmű lett, hogy a műfaj hatása tartós, de hogy mi lehet a „shoegaze-elem”, az már kevésbé. Annyi biztos, hogy az ismert összetevők megfelelő együttállása szükséges hozzá, és az lehet többféle együttállás is – míg több másik jellemző összetevő más párosításban már nem biztos, hogy shoegaze-t eredményez. Érezni lehet csak.

A VISSZATÉRÉS

Ma már több mint egyértelmű, hogy a *Loveless* a pop történet egyik legfontosabb albuma, a Slowdive hibátlan életművel rendelkező zseniális társaság és a fiatalok, akik ma még gitárral akarják kifejezni magukat, bevásárolnak

különböző effektpedálokat is, hogy úgy süvöltőn a hangszer, ahogy a shoegaze-eseknél. De ez azért döntően az elmúlt tizenöt-húsz évben tudatosult. Az első revival-szerű shoegaze-műfajbresztést nu-gaze néven indította a szaksajtó 2002-2003 körül, de a My Vitriol, az Autolux és a Longwave zenéjében annyi volt a közös, mint bármelyik másik shoegaze-közeli előadóban két-három évvel korábban. Ami sokkal inkább vérfrissítést jelentett, azok a német Ulrich Schnauss ambient-elektronika producer és a francia M83 duó szintén 2003-as albumai. Előbbi ambient technóba kevert shoegaze-t, utóbbi ambient elektronikát és álmódosós pszichedelitást ütött fel shoegaze-zel, mindketten nagyon sokakat inspiráltak. Ebben az évben jött ki az első The Radio Dept.-LP is, ők meg ugye svédek, úgy látszik tehát, hogy jó tíz évvel a műfaj zenitje után hajtott ki az európai ág. Innentől aztán nem volt megállás: a shoegaze, csakúgy, mint mondjuk a szintipop vagy a 80s szofisztipop, örök elem lett a popzene periódusos rendszerében. Végtelen számú zenekar sorolható a kétezres évek második feléből: Engineers, Maps, Silversun Pickups, a shoegaze-zel egy időben flörtölő Blonde Redhead, Film School, Serena Maneesh, Asobi Seksu (ők részben amerikai-japánok), Soundpool, Black Ryder, A Place To Bury Strangers, A Sunny Day In Glasgow, School Of Seven Bells, Pains Of Being Pure At Heart, Deerhunter. Vagy a nyilatkat követve mellékvágányokról: Have A Nice Life (posztrock), The Field (techno shoegaze), Jesu (metal-drone), Alcest (metal-shoegaze, ismertebb nevén blackgaze). Vagy a mostani évtizedből: Tamaryn, Trailor Trash Tracys, DIIV, Wild Nothing, History Of Apple Pie, Yuck, Ringo Deathstarr, Fear Of Men, Cheatahs, Nothing, No Joy, Whirr, Still Corners, Porcelain Raft, Panda Riot, Lower Dens, Spectres, Dead Mellotron. A műfaj szerelmesei még ezeket az előadókat is osztályozzák: dreamambient, dronegaze, ambient noise – követhetetlen, kavargó hangörvény.

LASSÚ MERÜLÉS VAGY VÁGTA?

Az persze kérdés, hogy a shoegaze meddig marad érdekes. Ez persze a modern, 21. századi popzenére általában is igaz. Meddig érdekes egy ugyanolyan 2017-es szintipoplemez, mint amilyen egy 2001-es volt? Annyira jó eséllyel nem, mint amennyire egy 1981-es. A mai shoegaze-szintér tehát az ősök nélkül is stabilan üzemelt, de amióta a My Bloody Valentine lemezen is visszatért, új kihívás érzékelhető. A Slowdive ennek maximálisan megfelelt friss albumával, a Ride-lemez hamarosan érkezik, aztán ki tudja, lehet jön az ígéretett, még újabb My Bloody is. Mintha 1991 lenne újra. A Pale Saints, a Moose vagy a Catherine Wheel meg még össze sem állt. 📌

/ CHAPTERHOUSE

2017/NOV/11
 ////////// 20H //////////

THOMAS DE POURQUERY & SUPERSONIC (FR)

Foto: Flavien Pironneau

trafo

20 KLASSZIKUS LEMEZ.

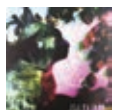
CIPŐBÁMULÁS FELSŐFOKON.

ÍME, A SZERINTÜNK LEGJOBB SHOEGAZE-LEMEZEK. IDŐRENDEN HALADUNK, A KIINDULÓPONTTÓL AZ UTOLSÓ NAGY INNOVÁCIÓIG. A MÚFAJALAPÍTÓ BRIT ELŐADÓK URALJÁK A LISTÁT, DE A SWIRLIES MEGMENTI A STÍLUST AMERIKÁBAN IS ELŐSZERETTEL JÁTSZÓK BECSÜLETÉT.

My Bloody Valentine: Isn't Anything (1988)

Ezek már nem a gyökerek és az alapok, ez már az. A korai zajos janglepop-vonulatot a *You Made Me Realise* EP-n hagyták maguk mögött és akkor kezdték érlelni azt az álomszerű zajpopot, amit ezen a műfajt megteremtő első MBV-LP-n tökéletesítettek. *BA*

Pale Saints: The Comforts Of Madness (1990)

Csilingelésből hangrobbanás, jangle-ből gaze; az összekötő kapocs a brit indiepop nyolcvanas évekbeli hőskora és az új évtized effektpedal-bemutatója között. Kóristafiú-hangon előadott, ártatlan és perfekt popdalok gyűjteménye, forró gitáruhannal beterve. *SzCs*

Cocteau Twins: Heaven Or Las Vegas (1990)

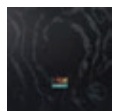
A magnum opus, egyfajta karrierösszegző: érzéki és érzelmes, minden pillanatában varázslatosan rejtélyes

popzene, amely harminc évvel később is bizsergést okoz. Egy szürreális álom, technicolorban. Az előfutárokat utolérte a zeitgeist és tökéletesen reagáltak. *KB*

Ride: Nowhere (1990)

Meghatározó műfaji alapmű, amely ugyan sokat merített bejárattal toposzokból (The Cure, The Stone Roses), de a My Bloody Valentine-től meghihetve új hangzásrégióba vitte el azokat. Tökéletes keretes szerkezetű az elején, a közepén és a végén transzformatív erejű dalokkal. *ML*

Lush: Gala (1990)

Amikor igazi szintériként létrejött a műfaj, a Lush 1989 nyarán az elsők között adott ki minialbumot (*Scar*), és további EP-ivel is a shoegaze lebegős alaphangzását állígtatta be. Mindezt összegyűjtötték egy albumra, ami afféle rendetlen sorlemezként is megállja a helyét. *DE*

Chapterhouse: Whirlpool (1991)

Madchesteri cipőbámulók egyenesen Readingből, akik nem voltak restek véka alá rejteni pszichedelikus énjüket és gitárszólóikat! Shoegaze-lemez, amire alkalmanként még táncolni is lehet! És ezekből az eltérő hatásokból egy átlagnál is rétegzettebb, egységes LP állt össze! *ER*

Slowdive: Just For A Day (1991)

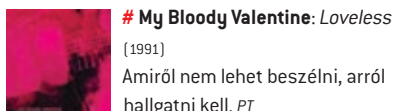
A Slowdive rögtön első lemezével nagyon magasra tette a léceket. A kvintett hangulatában itt még inkább dreampopos, éteri, hangzásában fátyolosan zajos, nem annyira grandiózus, mint a későbbiekben, ám ennyire érzékeny album kevés született a pop történelemben. *KA*

Swervedriver: Raise (1991)

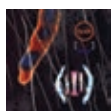
Ha a shoegaze-zenészt farmergatyás-pólós, szembe lógó, zsíros hajú lonernek képzeljük el, a Swervedriver a stílus cool, metál arca, akik napszemüvegben belevezetnek a naplementé-

be egy kabrióval. A műfaj Dinosaur Jr.-ihlette lendületes, nyers leágazása. *ML*

My Bloody Valentine: Loveless (1991)

Amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell. *PT*

Lush: Spooky (1992)

Kevés leíróbb nevű zenekar létezett valaha is: a Lush első stúdióalbuma nagyjából egymaga megtestesíti azt az eleven álmodozásként megfogható nagyszabású érzést, amelyet a 4AD kiadóval azonosítottak a 90-es években. Sűrű effektfelhő és angyali vokálok mosnak el. *ML*

Curve: Doppelgänger (1992)

Érdekelne bárkit is egy olyan lemez, amin kalapácsként lüktető, zajos gitárokkal megspékelt indusztriális alapokra énekel a garbage-es Shirley Manson alteregója? Ha igen, akkor ehhez nem is kell más tenni, mint meghallgatni ezt a debütáló lemezt. Több mint érdemes. *ER*

Pale Saints: In Ribbons (1992)

A stílus egyik első képviselője második nagylemezére a kortárs hatásokat is beépítve szült egyszerre egységes megszólalású, de változatos stílusú dalokat, úgy hogy eddigre gitáros-másodénekesként már csatlakozott a Lush eredeti énekese, Meriel Barham is. *DE*

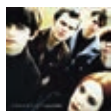
The Jesus And Mary Chain: Honey's Dead (1992)

A shoegaze-hangzást megalapozó skót noise poprockereket 1992-re utolérte a korszellem és írtak egy slágerekkel teli cipőbámuló lemezt. Mind a tizenkét szám zseniális, de még ebből a mezőnyből is kiemelkedik a napfényt és halálvágyat összehétközítő *Reverence*. *KA*

The Boo Radleys: Everything's Alright Forever (1992)

Tempós noisepop- és mindentudó eklektikus pszichopop-korszaka között Martin Carr zenekara 1991-92-ben négy prima EP-n és ezen az LP-n hallgatott a kor szavára és hallatta, hogy shoegaze-ben is mesteri. A kortársaknál melodikusabban és a határokat feszegetve. *DE*

Slowdive: Souvlaki (1993)

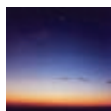
Habár a lemez születésekor már szakításban volt a két frontember, mégis itt egészítették ki

a legtökéletesebben egymást – álopszerű gitárok, fájdalmas énekdallamok és a világ egyik legcsodálatosabb nyitódala, az *Alison*. A műfaj popos betetőzése. *ER*

Seefeel: Quique (1993)

Amit a dub repetitív lüktetéséből, hipnotikus ambientből, kilencvenes évekbeli okos elektronikából, éterien lebegő női énekből és áradó, shoegaze-es gitárokból ki lehet hozni, azt a *Quique* maximálisan ki is hozza. Mai füllel sem hasonlít semmi másra. *SzCs*

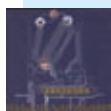
Flying Saucer Attack: Flying Saucer Attack (1993)

A Flying Saucer Attack képében az űrhajósok és az önjelölt UFO-kutatók is kaptak egy shoegaze-zenekart. Kozmikus térből érkező kásás zaj, zúgó gitárok, széttorzított dallamok: valakinek alvós zene, másoknak kísérő agytágításhoz, már ha értitek. *KA*

Slowdive: Pygmalion (1995)

Harmadik lemezükkel eljutottak oda, ahová mindig is tartottak: a végtelenbe. A Seefeel által megihletve elkezdtek kísérletezni az ambienttel, hangmintákkal és dobloopokkal – a végeredmény pedig egy, a dalforma határait feszegető kozmikus utaz[ta]s. *KB*

Swirlies: They Spent Their Wild Youthful Days In The Glittering World Of The Salons (1996)

A My Bloody Valentine és a Sonic Youth (és a Stereolab) szerelemgyereke, fenséges gitárfüggönyök és avantgárd művészet helyett (mellett) imádnivalóan üde, összeviszsa és teljesen elszállt, zajos popzenével. Az első lemez talán cipőbámulósabb, de ez jobb. *SzCs*

M83: Dead Cities, Red Seas & Lost Ghosts (2003)

Ugyan két évvel az első nu-gaze-lemezek után érkezett, de – a 2001-es *M83* című debüt hangzásának továbbfejlesztésével – azok helyett is ez (és a szintén 2003-as Ulrich Schnauss-LP) adta a műfajnak az igazi vérfriessítést Electro-ambient-stargazing. *DE*

✱

/ PALE SAINTS

+ 20 AJÁNLOTT SHOEGAZE LEMEZ

Kitchen Of Distinction: Strange Free World (1991)

Moose: Sonny & Sam (1991)

Catherine Wheel: Ferment (1992)

Drop Nineteens: Delaware (1992)

The Ecstasy Of Saint Theresa: Susurrante (1992)

Blind Mr. Jones: Stereo Musicale (1992)

Medicine: Shot Forth Self Living (1992)

Lilys: In The Presence Of Nothing (1992)

Adorable: Against Perfection (1993)

The Verve: A Storm In Heaven (1993)

Secret Shine: Untouched (1993)

Swervedriver: Mezzcal Head (1993)

Lush: Split (1994)

The Radio Dept.: Lesser Matters (2003)

Ulrich Schnauss: A Strangely Isolated Place (2003)

Asobi Seksu: Citrus (2006)

Astrobrite: Whitenoise Superstar (2007)

A Place To Bury Strangers: A Place To Bury Strangers (2007)

Have A Nice Life: Deathconsciousness (2008)

A Sunny Day In Glasgow: Ashes Grammar (2009)

A BOOKOLÁS SZÉPSÉGE.

MAGYAR KONCERTSZERVEZŐK, PROMÓTEREK
2017-BEN (1. RÉSZ).

TAVALY A HAZAI LEMEZKIADÓKAT MUTATTUK BE TÖBBRÉSZES SZOROZATBAN, IDÉN A MAGYAR KONCERTSZERVEZŐCEGEKRŐL, PROMÓTEREKRŐL KÉSZÍTÜNK PILLANATKÉPET. „A DOLGOK ÁLLÁSA” A KONCERT- ÉS PARTISZAKMA FELŐL NÉZVE – ELSŐ FEJEZET, HÁROM RÉGI MOTOROSSAL.

Minden megkérdezett promóternek, szervezőcégnek az alábbi kérdéseket tettük fel:

1. A cég neve.
2. Alapítás éve.
3. Alapító, cégvezető.
4. A lefedett műfajok, a lefedett rendezvénytípusok és rendezvényméretek.
5. Évi átlagos buliszám (magyar/külföldi arány).
6. A cég 2017-es tervei.
7. Booking, amire a legbüszkébbek.
8. Az eddigi legsikeresebb esemény.
9. Hitvallás.
10. Célok.
11. Miért éri meg koncertszervező, partiszervező céget működtetni? Mi motiválja, mi hajtja a céget?
12. A hazai promóterszakma értékei, sajátosságai, hiányosságai.

1. TRAFÓ KORTÁRS MŰVÉSZETEK HÁZA.

2. 1998.
3. Szabó György.
4. Minden, ami kortárs: koncert, tánc, színház, újcirkusz, kiállítás.
5. Húsz koncert évente.
6. Harjinde Pal Singh (indiai klasszikus zene), UH Fest 2017, Fela Kuti-emlékkoncert, Thomas de Pourquery and Supersonic.
7. Dean Blunt, Jenny Hval, Meredith Monk.
8. Dean Blunt.
9. A Trafó indulása óta kialakított egy rendkívül eklektikus, mégis jól körülhatárolható zenei profilt a koncertek tekintetében. Nincs stílusbeli megkötés, minden, ami kortárs, érdekes-újszerű és aktuális, valamint megfelelően elhelyezhető a Trafó intim színházi

terében, az támogatandó. Az e profil mellett való elköteleződés kiemelten fontos, hiszen a hazai zenei piac egyre jobban telődik és kommercializálódik.

10. A továbbiakban is kiemelt cél a több éves múlttal rendelkező, nagy sikerű sorozatok és irányok folytatása: autentikus tradicionális zene, kortárs fiatal generációs jazz, modern elektronikus zene, kísérleti elektronikus zene, újító magyar popzene, kortárs zene.
11. A Trafó fővárosi fenntartású nonprofit intézmény, elsődleges célja a kortárs kultúra minél szélesebb körű terjesztése
12. A profitorientált szereplőkön feltételezhetően akkora a pénzügyi kényszer, hogy csak nagyon ritkán tudnak értékes dolgokat elhozni, az állami támogatású intézményeknél ehhez

képezt valamivel több érdekes dolog történik, de a nagy költségvetésű fesztiválok esetében elég lehangoló az összefogó művészeti koncepció teljes hiánya, sokkal inkább jellemző a közpénzek elköltésére való ekoncentráció. Ezekhez a költségvetésekhez képest neveléses pénzekből működnek a legjobb alulról szerveződő underground fesztiválok itthon, amik sokkal inkább az előítéletektől mentes befogadásra és nyitottságra tanítanak, minthogy a piac krémjét tálalják ízlésesen az arra éhes nagyérdeműnek. Biztató a sok egyestés program a fővárosban, sokszor nehéz eldönteni, mit válasszon az ember, akkora a kínálat.

1. BLADERUNNAZ.

2. 1999.
3. Erdősi Gábor, Valdinger Gábor (alapítók: Athoz, Bal, Laz, Safair).
4. Stílusok: drum & bass, dubstep, uk garage, bass music, grime, hip-hop. Klubshow-k, aréna partyk, szabadtéri rendezvények, fesztiválok kétszázattól több ezer főig.
5. 50-60 buli, nagyjából a fele külföldi fellépővel.
6. Szeretnénk folytatni jelenleg futó, aktuális sorozatainkat (Bladerunnaz, Budapest Jungle, Friday, Therapy Sessions, Starlight Entertainment, Pesti Műszak, Drum Club, TEST), valamint a tavaly elindult YouTube-interjúsorozatunkat (BLZTV) és ennek dj-mixeket sugárzó élő adásait.
7. Sok előadó első magyarországi (Chase

& Status, Pendulum zenekari felállás, Calibre, DJ Spinn, Jackmaster, Dixon, Swayzak, Flava D, Mala, Kahn, Scuba, DJ EZ, Oneman, Dusky, Wookie, MJ Cole, Ben UFO, Girl Unit, Julio Bashmore, Breach, Tokimonsta, edIT és a Glitch Mob, Mike Patton Quartet, Mos Def, Andy C) vagy nemzetközi (DJ Fresh, Kemal, Limewax) debütálása fűződik a nevünkhöz. De ennyi évet és bulit lehetetlen röviden összefoglalni.

8. Ebből szerencsére volt jónéhány... Pendulum @ Studio, Therapy Sessions @ Studio, Andy C @ Complex, Ed Rush & Matrix @ Complex, a Mokka Cukás bulik (Fields Of Joy-ok), Noisia Invites-bulik, Blackout-klubestek, tavaly a húszéves magyar dnb-buli az Akváriumban, Bladerunnaz Welcomes @ SYMA, Budapest Bass Music-buli a Corvintetón.
9. Nemzetközi minőség, magyar jegyárakkal.

10. Minél több régi és új kedvencet bemutatni a hazai közönségnek, továbbra is.

11. Ha valaki önállóan bulikat szervez külsősként különböző helyszíneken, akkor nagy valószínűséggel rájön, hogy ebben a formában nem éri meg anyagilag. Viszont a legtöbb szervezőt az anyagi vonzat mellett/helyett hajtja a „szent örület”, hogy olyan produkciókat mutasson be a közönségnek, amiket ő szeret, vagy amiről úgy gondolja, hogy érdemes Magyarországon megcsinálni, mert van vagy lesz közönsége, várják a rajongók.
12. A független hazai promóterek varázslók. Igyekeznek egy nagyon barátságosan piaci környezetben a lehető legtöbbet nyújtani a hazai pénztárcáknak legelfogadhatóbb áron.

A legtöbben azok közül, akik évek óta jelen vannak, profin végzik a dolgukat, szerencsére kevés az átverés a fellépőkkel vagy a közönséggel szemben. A problémák inkább a gazdasági környezetből [kevés jut szórakozásra

a magyar fizetésekből, egyre kevesebb fiatal, magas áfa, Artisjus és egyéb megfizetendő tizedek, elektronikus zenével kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés támogatásoknál stb.), a szponzorációs kultúra sajátosságai

(pénzt csak megarendezvények, fesztiválok és haverok kaphatnak), valamint a médiafelületek [egyes irányzatok totális ignorálása az így is kevés zenei sajtótermékben] hiányából fakadnak.

1. A38 NONPROFIT KFT.

2. 2003.

3. Bognár Attila (alapító), Nováczki Éva (cégvezető), akik bookolnak: Bende Zsuzsanna (vezető programszerező), Soós Balázs, Tóth Gábor (elektronika), Bali Dávid.

4. Artisztikus popzene, pszichedelikus rockzene, a metal különböző almfajai, hardcore/punk, hiphop és trap, basszuszene, synthwave, jazz, kortárs komolyzene, kísérleti zajzene, singer-songwriterek, folklór és világgene, 120-tól 1350 főig, ha nem az A38 Hajón kerül megrendezésre az esemény. Ezen kívül kortárs képzőművészeti kiállítások, filmvetítések, színházi és kortárstánc-előadások, könyvbemutatók jellemzik programkínálatunkat.

5. 6-700 koncert/party, amiből átlagosan 300 magyar és 300-400 külföldi az A38 Hajón és több budapesti helyszínen (Akvárium NagyHall, Barba Negra Music Club, Dürer Kert, Gozsdu Manó Klub, valamint Millenáris és Petőfi Csarnok), amiből évi 250 koncertfilmet rögzítünk.

6. Stabil működés és fenntartható növekedés, YouTube-archívum kiterjesztése.

7. St. Vincent, Maceo Parker, Mac DeMarco, Eagles of Death Metal, Tycho, Agnes Obel,

Gorilla Biscuits, Fink, Victor Wooten, M83, Jane Birkin, Rodrigo y Gabriela, Einstürzende Neubauten, Ólafur Arnalds, Yann Tiersen, Editors, Peter Hook & the Light, Parovoz, Camille, John Cale, SWANS, Kensington, Fishbone, Benjamin Clementine, Natacha Atlas, Clutch, Crystal Castles, Frank London, Selah Sue, Balthazar, Billy Talent, Walk Off The Earth, The Naked And Famous, Crystal Fighters. Hazai bookingból az Európa Kiadó 2004-es újjalakulása, a Kispál-antológiakoncertek, Orszáczky Jackie koncertje, Víg Mihály *Sátántangó*- és *Werckmeister*-koncertjei, az Amorf Ördögök újjalakulása.

8. Pénzügyi szempontból a The Sisters Of Mercy duplakoncertje, szakmai sikerként Benjamin Clementine és St. Vincent koncertjei kiemelendők, az első Parovoz-klubkoncertek mellett.

9. Színes, vibráló helynek lenni egy színes, vibráló városban.

10. Nemzetközileg jegyzett programkínálatot fenntartani, és beférni minden Magyarországot elkerülni szándékozó routingba.

11. A legnagyobb motiváció a megújuló közönséggel együtt való létezés: az A38 targetált

célcsoportja programonként más és más, emiatt folyamatos inputot is igényel az, hogy követhessük a zajló nemzetközi tendenciákat, és szeretnénk, ha ennek lenne edukatív háttere is – mikor zenészek néznek meg nemzetközileg látható zenekarokat és inspirálódnak, az a saját tehetség gondozásunk alapja is szolgál. 12. A világválság utáni átrendeződésben minden magyarországi és fővárosi promóter saját arcúlatra törekedett, amivel folyamatosan megtartható, bővíthető közönséget célozhat meg. Ezzel szemben az A38-nak piaci értelemben konkurenciája minden promóter, klub vagy áthaladó forgalmú kulturális egység. Emiatt a lehető legnagyobb változatosságra kell törekednünk, hogy folyamatosan megújulhassunk: ez mindenképp érték, hiszen az erős konkurencia erősíti a jelenléti szükségességét is. Sajátosság emiatt a centralizáltság hiánya – a nyugat-európai piaccal szemben még mindig vadhajtásokkal teli mezőnek tűnünk a nagyobb ügynökségek számára, és az egymással licitáló konkurenciak növelik egy produkció piaci igényét is. Így ami hiányosság, az jóformán csak (nem-)kommunikációból ered. ❌

JAZZY TOWER

KONCERTEK A VÍZTORONY UDVARÁN

A programjegy tartalmazza: a MAHART hajós transzferet, egy welcome italt, a koncertet és a víztoronylátogatást.

A Jazzy-különjárat menetrendje: Vigadó tér (5-ös kikötő) indulás 18:45, Batthyány tér (2-es kikötő) 18:55, Szent István park (1-es kikötő) 19:10, Szabadtéri Színpad és Víztorony érkezés 19:20.

Visszaút indulás: Szabadtéri Színpad és Víztorony 22:30, Szent István park 1. 22:40, Batthyány tér 2. 22:55, Vigadó tér 5. 23:00

Júliusi változások: www.mahartpassnave.hu

BALÁZS ELEMÉR GROUP

június 11. 20:00

JÓNÁS VERA EXPERIMENT

július 15. 20:00

PANKASTIC!

augusztus 10. 20:00

FÁBIÁN JULI & ZOOHACKER

augusztus 18. 20:00

FRONT

GORILLAZ.

GORILLÁK A KÖDBŐL.

ÖT ÉV – DE HA A LEGUTÓBBI LEMEZT VESSZÜK ALAPUL: HÉT ÉV – SZÜNET UTÁN VISSZATÉRT A 21. SZÁZAD EGYIK LEGIZGALMASABB ÉS LEGSIKERESEBB (ÉS LEGSAJÁTOSABB) POPZENEI KONSTRUKCIÓJA, A GORILLAZ. MEGJELENT AZ ÚJ LEMEZ, A *Humanz*, SŐT RÁADÁSUL PONTOSAN RÁADÁSUL AZ IS VAN, HOGY KÉT GORILLAZ-KONCERT IS LESZ IDÉN BUDAPESTEN: EGY EXKLUZÍV ELECTRONIC BEATS-BULI JÚNIUS 16-ÁN A VÁRKERT BAZÁRBAN, EGY RENDES TURNÉFELLÉPÉS PEDIG NOVEMBER 13-ÁN A BUDAPEST SPORTARÉNÁBAN.

NÉMETH RÓBERT.

Pedig ne feledjük – még ezekben az örömteli pillanatokban sem, amikor új Gorillaz-lemez van, és már azt is tudjuk, hogy a produkció idén kétszer is fellép Budapesten –, simán benne volt a pakliban, hogy nem lesz többé Gorillaz. A Damon Albarn-Jamie Hewlett páros fejéből kipattant projekt öt évvel ezelőtt, 2012-ben csúnyán megfeneklett: a két alkotó összekülönbözött egymással. A hírek szerint Hewlett azt kifogásolta, hogy az eredetileg virtuális narratívába(n) megálmodott zenekar (lásd még az állandó jelzőt: rajzfilmgyűttes) egyre inkább, az ő ízléséhez és elgondolásához képest túlzottan is eltolódott az élő inkarnáció felé, következésképpen az ő szerepe, így a vizuális művész, a projektben fájdalmasan a háttérbe szorult. Kétségtelen, hogy a Gorillaz, mint olyan, már a 2005-ös *Demon Days* után is a színpadon álló zenekarról, de a 2010-es *Plastic Beach* után már kifejezetten a koncertező luxusfelállásról szólt. „Damon a fél Clash-t

a színpadra vitte, meg Bobby Womacket és Mos Def-t és a De La Soul-t, a kibaszott Hypnotic Brass Ensemble-t és Bashy-t és mindenki mást. Ez volt a legnagyobb zenekar, amit a világ látott. A mögöttük lévő kivetítő meg napról-napra kisebbnek tűnt. Egyszer meg is kérdeztem a turnémenedzsert, hogy új kivetítőnk van-e, mire mondta, hogy nem, ez a régi kivetítő – hát, nekem egyre kisebbnek tűnt” – ezt mesélte a Guardiannek idén tavasszal Jamie Hewlett.

Na de ne rohanjunk előre.

A GORILLAZ-ESSZENCIA

Damon Albarn az elmúlt húsz-huszonöt év popzenéjének reneszánsz embere. Róla szólhat az a bonmot, miszerint mindenhez ért, *mindenhez is*. És tényleg: britpop és afrobeat, artpop és opera, hiphop és soul és musical, mindhez képes adekvát módon hozzányúl. Mi több,

képes egymástól távol eső tartalmakat érvényes, nem erőltetett és működőképes módon összekapcsolni. Bírszintetizálni, tud különböző narratívákat értelmezni, tud a magas- és a tömegkultúra, a mives és a skiccszerű megfogalmazások, az emelkedettség és a rajzfilmes-képregényes hangulatok, nyugat, kelet és dél között intelligensen szörfözni. És azt kell hogy mondjuk, hogy nagyon ritkán nyúl mellé. Ennek a megértésnek és tudásnak az egyik, egyben az egyik legjobban sikerült manifesztuma a Gorillaz. Hogy csak egy példát nézzünk: ha a *Humanz* című új Gorillaz-lemezt vesszük alapul, ott látjuk egy vásznon a politikai korszellemet (lásd az album világvége-buli koncepcióját), ugyanakkor tetten érhetjük azt a képességet, hogy ez az ötven felé közelítő popművész tudja, hogyan reagáljon az elmúlt évek izgalmas hiphop-konjunktúrájára (lásd a csokornyí izgalmas hiphop-ficsört), hogyan rakja ismét kontextusba a Gorillazt, végső

TÖLTSD LE A THE LENZ APPOT EXKLUZÍV GORILLAZ-TARTALMAKÉRT!

oron, hogyan tegye vonzóvá a cuccot a mai, fiatal zenefogyasztók számára (lásd a technológiai-appos, virtuális valóságos körítést), úgy, hogy közben Grace Jones-szal vagy Noel Gallagherrel más generációknak is ad egy-egy ínycsiklandó jutalomfalatot.

Na, de már megint előrerohantam.

A GORILLAZ-SZTORI

Hewlett és Albarn a kilencvenes évek elején ismerkedtek össze, Graham Coxonon keresztül. A Blur geek gitárosa Hewlett képregényeinek rajongója volt, és megkérte a művészt, hogy készítsen interjút induló zenekarával a Deadline magazinba, abba az újságba, amelyben amúgy Hewlett *Tank Girl* képregénysorozata is megjelent. Évekkel később, 1997-ben Albarn és Hewlett közös lakás béreltek – éppen mindketten szakítottak a csajjaikkal, Hewlett azzal a lánnyal, aki korábban amúgy Graham Coxon barátnője volt, Albarnnak pedig az Elastica gitáros-énekesnőjével, Jusitine Frischmann-nal folytatott héjánásza ért véget. Ebből a közös ingatlanbérlelésből, meg persze a virtualizálódó világból és a popzenét a vizualizálódás felé toló Music Televisiontől nyert ihletből bontakozott ki az az ötlet és alkotói kapcsolat, amiből a Gorillaz – Murdoc, Russel, 2D és Noodle figurái és az általuk játszott, hozzájuk elképzelt és megvalósított zene – kidugta a fejét.

De persze a Gorillaz embriói már ott voltak a Blurben is.

A SIKERES DEBÜT

A Dan The Automator által producerként felügyelt, 2001-ben megjelent első, cím nélküli Gorillaz-lemez sok tekintetben linkel a két poszt-britpop Blur-album, a cím nélküli 1997-es és a William Orbit által gondozott 1999-es *13* felé, ahogyan fordítva is mutatnak nyílak: ezekről a lemezekről sok minden előlegezi meg a gorillák színe lépését, elég, ha csak az 1997-es Blur-LP *On Your Own* című dalára gondolunk, de bőven eszünkbe juthat a 90-es évek utolsó Graham Coxon-os Blur-korongjának patchwork-szerkesztettsége is. Ez az LP egyébként a Gorillaz-katalógus legfelhőtlenebb, legjátékosabb, legviccesebb darabja. Valódi színes, fésületlen ötletparádé – a *Latin Simone (Que Pasa Contigo)* stílszerűen latinos grúviságától a Specials-féle *Ghost Town* megidéző *Clint Eastwood*ig [a *Ghost Town* mint rejtett előkép és program amúgy többször is felbukkan a Gorillaz-életműben], a *Tomorrow Comes Today* melodikás melankóliájától a *Punk* című szám blurös zúzásáig, vagy a *19-2000* bekes arthopjáig. Ami a közreműködőket illeti, ez még kifejezetten visszafogott lemez, „csak” a ki-

FRONT

lencvenes évek emblematikus hiphoppere, Del The Funky Homosapien, a Buena Vista Social Clubból ismert Ibrahim Ferrer, a New York-i Cibo Matto énekesnője, Mino Hatori (Noodle hangjaként), a dj, Kid Koala, és a Talking Heads basszusgitárosa, a Tom Tom Club nevű saját zenekarában frontemberi szerepet betöltő Tina Weymouth vendégeskednek a lemezen.

A GIGANTIKUS POPCSODA-FOLYTATÁS

Nos, ez a szám, mármint a közreműködőké, a négy évvel később kiadott *Demon Days* című albumra megsokszorozódott. Mint ahogy a Gorillaz is, mint produkció, úgy ahogy van, más szintre emelkedett ezen a lemezen. „Az ötlet az volt, hogy csináljuk azt, amit először, csak jobban. Az első lemez után mindenki azt gondolta, hogy ez egy poén – ha másodszor is megcsináljuk, nem lesz többé vicc, ha működik, bizonyítottuk az igazunkat” – nyilatkozta ekkoriban Jamie Hewlett. A lemezt, amit Albarn (és partnere és kislánya) kínai vonatútja inspirált, amely során egy napig elképzelt, elhagyatott tájakon mentek keresztül, az a Danger Mouse gondozta producerként, akire Albarn a *Grey Album* című, nagy vihart kiváltó lemeze kapcsán figyelt fel. Csak zárójelben, ismétlésképpen: a *Grey Album*on Brian Burton, azaz Danger Mouse a Beatles *The White Album*-mát keresztelte Jay-Z *The Black Album*-ával – mindez sem filozófiailag, sem technikailag nem áll távol a Gorillaz kollázstechnikájától. Ez már népes és elég menő vendéggárdával készült: De La Soul, Neneh Cherry, Martina Topley-Bird, Roots Manuva, MF DOOM, Ike Turner, Shaun Ryder, Dennis Hopper és a London Community Gospel Choir. Illusztris névsor. A De La Soullal felvett, részben a Kinks *Sunny Afternoon*-jára emlékeztető *Feel Good Inc.*-ből masszív sláger lett, ahogyan a Happy Mondays/Black Grape-frontemberrel, Shaun Ryderrel rögzített *DARE*-ből is, az album pedig összességében is nagyot ment kommerciálisan, többek közt első helyen nyitott a brit listán. Mindezeket túl a Gorillazból ekkora már egy monstruózus koncertzenekar lett, mely a lemez turnéján például olyan helyeket lépett fel, mint a Manchesteri Operaház vagy a legendás harlemi Apollo Színház.

GORILLAZ

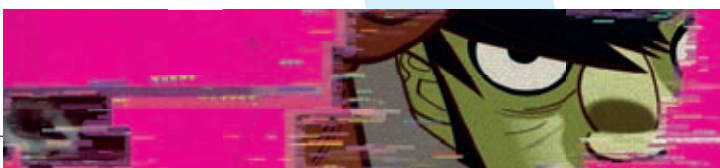
Humanz

[Parlophone / Warner Bros. / Magneeton, 2017]

POP

A Gorillaz egy karrierje első felében tartó zenekarnak tűnik, ha azt vesszük, hogy ez még csak a negyedik lemez a formációnak (ötödik, de a The Fallt a többi albumhoz képest méltatlan rendes sorlemezeknek venni). Azonban már egészen más a fénytörés, ha úgy nézzük: egy közel két évtizedes pályán, az indulás után tizenhat évvel jött ki a *Humanz*, a bizonyítás helyett ilyenkor már az örömjáték dominál. Ám az előzmények – és persze az, hogy tudjuk, ez nem egy folyamatos projekt – mégiscsak hangsúlyossá teszik, mit gondol Albarn a popzenéről a kétezertizedes években. Ebből a szempontból nagyon is reflektív a lemez: [majdnem] minden dalban közreműködés, többségben a rappervendégek és persze, hogy akad dancehall. És miközben bulizunk a világvégén [néhány könnyedebb darab ennek számlájára írható], végig ott van Albarn védjegyes, [majdnem] sosem didaktikus parabolája a világ hanyatlásáról. Kortárs lemez abból a szempontból is, hogy nincs rajta áttörő megoldás, popzenei úttörés [mint volt a *Demon Days*-en], hogy néha csak keresi a fókuszot, de nem találja, hogy túlcsondul. De közben meg a dalok nagy része önmagában cseppet sem unalmas – ebből a szempontból is 21. századi a lemez – a legtöbb felvétel különféle playlisteken végig majd. Tizenhat évvel vagyunk a debüt után, ez már örömjáték. DE

KULCSDAL *Saturnz Barz (fet. Popcaan)*

TARTSD A TELEFONODAT BÁRMILYEN MAGENTA FELÜLETRE, ÉS FEDEZD FEL A ZENE ÚJ DIMENZIÓJÁT A TELEKOMMAL!

FRONT

/ JAMIE HEWLETT & DAMON ALBARN

ITT A GORILLAZ-APP:

THE LENZ

A kiterjesztett valóság és az erre épülő alkalmazások lassanként beszivárognak a mindennapjainkba. Főleg egy olyan zenekarral kapcsolatban nem kell meglepődni az ilyen technológiák használatán, akik csak virtuálisan léteznek, mégis világszerte rajonganak értük. A Gorillaz és a Telekom Electronic Beats együttműködésének egyik eredménye a **The Lenz** alkalmazás, ami Apple és Android platformokra egyaránt letölthető. Az app egybe-masszírozta a virtuális világot a zenével, és ezeket egy eddig szokatlan módon teszi megjeleníthetővé a használók számára. Nem kell hozzá más, csupán az elindított The Lenz, egy magenta színű felület a kamera elé és máris megnyílik előttünk egy dimenziókapu, melyen keresztül átnézhetünk egy képzelt világba. A virtuális portálon elcsíphetjük 2D-t vagy Murdoc Niccalt a Gorillaz-házban, videókat és egyéb zenei tartalmakat fogyaszt-hatunk. A magenta noteszdeből vagy egy buszmegálló citylight poszteréről előbukkanó Murdoc-ot kamerával lefotózhatod és már

oszthatod is meg a barátaiddal a közösségi oldalak bármelyikén, de akár e-mailben is. Nyitott szemmel járva az otthonodban és a városban hamar kiderül, hogy több ilyen felület van, mint elsőre gondolnád. A rajongóknak az alkalmazás már most sok izgalmat kínál, de a fejlesztők folyamatosan azon dolgoznak, hogy a jövőben se lehessen lekatanni róla és örült dolgok ugyanúgy legyenek benne, mint hasznos információk. Hamarosan új funkciók érkeznek bele, melyeket vétek lenne nem kipróbálni. Ha rajongó vagy, azért, ha nem vagy rajongó, akkor az innovatív AR alkalmazások iránti kíváncsiságból mindenképp javasolt számodra is. Persze, ha közben mégis beleszeretsz a dallamokba és vágyad, hogy élőben lásd őket akár koncerthelyszíneken, akár streamelt módon, akkor érdemes többször visszanézned rá. Ha ez nem is egy ruhásszekrény és nem is Narnia, de most mégis lehetőség van a The Lenz alkalmazással belépni egy másik világba. A srácok már várnak, kukkants be hozzájuk! ✖

ALBARN-UNIVERZUM

Ahogy egyfajta apokaliptikus-konceptió köré épült a *Demon Days*, úgy egy másik fajta apokaliptikus-vízió, a környezetszennyezés, a civilizáció mindent felzabáló, elfoglaló, leigázó mivolta hívta életre a *Plastic Beach* című, öt évvel később megjelent harmadik Gorillaz-nagylemezt. Ami a projektvezető-dalszerzőt, Albarn-t illeti, a közties öt esztendő természetesen nem telt el csak úgy. 2007-ben megjelent az afrobeat-legenda Tony Allenel és a Clash-basszusgitárossal, Paul Simononnal közös zenekar, a The Good, The Bad & The Queen ihletett kiadványa, de a zenész tető alá hozott egy ambiciózusabb (a *Demon Days*-hez hasonlóan Kína-inspirált, sőt tulajdonképpen az előző Gorillaz-lemez ikerdarabjának is tekinthető) vállalkozást is, *The Monkey: Journey From The West* címmel operát írt, amelynek színpadi változatát a manchesteri operafesztiválon mutatták be 2008-ban.

Na, de vissza a 2010-es *Plastic Beach*-hez.

PLASZTIKUS-APOKALIPTIKUS

Az album, ha nem is feltétlenül a Gorillaz legjobb lemeze (az a *Demon Days*), sok tekintetben mégis az opus magnuma. Mark E. Smith és Snoop Dogg, Lou Reed és Mos Def, a De La

TÖLTSD LE A
THE LENZ APPOT
EXKLUZÍV GORILLAZ-
TARTALMAKÉRT!

Soul, Mick Jones és Paul Simonon, Gruff Rhys és Bobby Womack, a Libanoni Nemzeti Szimfonikus Zenekar és a Hypnotic Brass Ensemble – szóval, hogy tényleg egy nagy popkulturális összefoglaló művet helyeztek el a szerzők a Gorillaz adta keretbe az egyes dalokon túlmutató koncepttel, funkka, soullal, hiphippall, klasszikus dalszerzéssel, artpoppal, világzenevel, szimfonikus zenével. Ja, és itt található e sorok írójának kedvenc Gorillaz-dala, az *On Melancholy Hill*. Ugyanebben az évben egyébként készült egy Gorillaz-lemez, ami inkább „Gorillaz-lemez”: a Gorillaz-rajongói klub tagjai számára még melegében, 2010-ben, amúgy 2011-ben kiadott a *The Fall* a *Plasctic Beach* amerikai turnéján született Damon Albarn iPad-jén és hát olyan is – skicc-lemez, túl sok szót, őszintén, nem érdemel (mint ahogyan a többi melléktermék, a 2001-es *G-Sides* reszli és b-oldal-gyűjtemény, a 2002-es *Laika Come Home* dubremixalbum és a 2007-es *D-Sides* második reszlis, b-oldalas és remixkollekción sem – bár utóbbin, a *Demon Days* idejéből akadnak jó dalok).

SZŰK ÉS BŐ HÉT ESZTENDŐ

És akkor jött az a bizonyos, a cikk elején emle-

getett, a Gorillaz számára szűk, Damon Albarn számára meg kifejezetten, sőt egészen elképesztően bő és gazdag hét esztendő, amibe rengeteg minden belefért. Blur-reunión, -turné, -album, aztán szólólemezzel, on-off zenekar Flea-vel és Tony Allennel (Rocket Juice & The Moon), újabb színpadi művek (az I. Erzsébet tudós tanácsadójáról szóló *Dr Dee* és az *Alice Csodaországban* újragondoló *wonder.land*), afrikai zenei kalandok (az *Africa Express*-projektek vagy a *Kinshasa One Two* album).

VÉGŰLIS HUMÁNOK VAGYUNK MIND

A Gorillaz 2014-ben látszott feléledni. Albarn az év áprilisában még azt nyilatkozta, hogy szó sincs újabb Gorillaz-lemezzel, két hónappal később azonban már egy másik lapnak azt mesélte, hogy jó pár dalt írt a virtuális zenekar számára, októberben pedig már egyenesen azt állította, hogy 2016-ra új Gorillaz-albumot tervez. Ráadásul egy pörgős, vicces, pozitív dalcsoport. A „buli a világ végén” gondolat köré összekalapált *Humanz* kampánya tavaly ősszel indult – ekkor Noodle saját Instagram-oldalt kapott, majd hamarosan egy kísérletező nő előadókát összemixelő dj-lemezt adott ki –, majd januárban jött a következő lépés,

a Benjamin Clementine-nal közös albumelőzetes dal, a *Hallelujah Money*. Aztán persze sorban a következő stációk, szépen elrendezve: márciusban a kiszivárgott számlista, a lemez címe, a megjelenési dátum és jött a bejelentés, hogy a zenekar *Demon Dayz Festival* néven saját bulit rendez június 10-én az angliai Margate-ben. De jöttek az újabb albumelőzetes dalok, meg persze, ahogy kell, a megfelelő mozgóképes/YouTube/Insta/Facebook-körítés és a virtuális zenekar kihasználta a virtuális valóság újabb technikai lehetőségeit is (*Ílász az apról szóló kerettest*) – így Hewlett újra fontos kreatív tagnak érezhette magát. Volt már virtuális valóság-interjú a rajzfilmhözzenekartagokkal és lesz majd 360°-os online koncertközvetítés. Ehhez kapcsolódóan láthatjuk a Gorillazt négy exkluzív lemezbemutató koncerten, köztük Budapesten is.

És még valami: emblematikus, hogy a végül idén áprilisában megjelent *Humanz* albumon, ezen a sok szempontból nagyon is tipikusan jelen idejű lemezen szerepel Albarn egykori öselensége, a néhai Oasis vezére, Noel Gallagher is – és pont egy „van erőnk szeretni egymást”-szövegű dalban.

ŐK PEDIG CSAK RAJZFILMZENEKAROK.

/ ALVIN AND THE CHIPMUNKS

/ DR. TEETH AND THE ELECTRIC MAYHEM

/ DETHKLOK

/ ARCHIES

Nem kérdés, a Gorillaz a pop történet messze legnagyobb rajzfilmzenekara, de a műfaj története már jóval előttük kezdődött. Hewlett és Albarn fantomformációja négytagú: 2-D, a reflektorfényt kapó frontember (kezdetben Albarnból kiinduló alteregó) az énekes-bil-

lentyűs, Murdoc Niccals, a háttérben működő frusztrált agy (kezdetben Hewlettből kiinduló alteregó) a basszusgitáros, Noodle, a japán tinilány a gitáros, Russel Hobbs pedig a hiphoprajongó dobos. Mindezt természetesen a bőséggel adagolt klipekből, dvd-kről

tudhatjuk. A pop történet más híres virtuális együttesei azonban jellemzően rajzfilmekben elevenedtek meg. A korelnök a popos *Alvin And The Chipmunks*, 1958-ig visszanyúló gyűjteményekkel a mai napig aktívak tévében, lemezen, sőt moziban is. Az 1968-1973 között „működött” *Archies* bubblegum-popban utazott, *Sugar, Sugar* című daluk a műfaj emblematikus slágere. A leginkább kultikus a *Metalocalypse* című rajzfilmsorozat metalbandája, a *Dethklok*, amely nagyon jól fogadott melodikus death metal-korongokat ad ki. De ez csak a jéghegy csúcsa: ott a Chipmunks-veléltárs *The Nutty Squirrels*, az Archies sikerét megelőző további sorozatok a hatvanas évek végétől, a softie *Cattanoooga Cats*-szel, a csupalány *Josie And The Pussycats*-szel, a kifinomult *Butch Cassidy And The Sundance Kids*-szel, aztán a nyolcvanas évekre optimalizált *Jem And The Holograms*, a számtalan manga-példa (egy példa: a vulgáris metál *Detroit Metal City*) és a Madlib animált alteregója *Quasimoto*. Az éneklő *Hupikék törpikék*ről és *Crazy Frog*ról jótékonyan feledkezzünk meg, de a *Muppet Show* házizenekara, a **Dr. Teeth And The Electric Mayhem** nagyon is idetartozik – még ha ők rajzfilmhősök helyett bábfilmhősök is.

➤

TARTSD A TELEFONODAT BÁRMILYEN
MAGENTA FELÜLETRE, ÉS FEDEZD FEL
A ZENE ÚJ DIMENZIÓJÁT A TELEKOMMAL!

INTERJÚ

THURSTON MOORE.

KOMOLY VESZÉLYT JELENT A BOLYGÓRA.

AZ EGYKORI SONIC YOUTH ALAPÍTÓ GITÁROSA, THURSTON MOORE AZ ENNEK 2011-ES FFELOSZLÁSA ÉS FELESÉGÉTŐL, KIM GORDONTÓL VALÓ ELVÁLÁSA UTÁN CHELSEA LIGHT MORNING NÉVEN ALAPÍTOTT ÚJ FORMÁCIÓT, KIADOTT EGY AKUSZTIKUS ÉS EGY ROCKOS SZÓLÓLEMEZT, MEG PERSZE A SZOKÁSOS NAGY SŰRŰSÉGGEL KOLLABORÁLT SZÁMOS ZENÉSSZEL (2014-BEN A PÁNDI BALÁZS-MERZBOW-MATS GUSTAFSSON TRIÓVAL IS). MOST PEDIG ELKÉSZÍTETTE SZÓLÓMUNKÁSSÁGA ALIGHANEM LEGJOBB ALBUMÁT. LONDONBAN HÍVTUK FEL A DALSZERZŐ-ZENÉSZT, HOGY AZ ÁPRILIS LEGVÉGÉN MEGJELENT *Rock n Roll Consciousness*-RŐL BESZÉLGESSÜNK. INTERJÚ DÖMÖTŐR ENDRÉ.

Szólólemezaidnek néha magad vagy a producere, néha külső szereplőt vonsz be.

A 2011-es, akusztikus *Demolished Thoughts* Beckkel készült, a 2014-es, rockos *The Best Day*-t te producelded, most viszont ismét sztárproducerrel dolgoztál. Mitől függ, hogy szükségét érzed külső fülnek és miért választottad most Epworth-öt?

Mert Mark Stewart, a Pop Group vezetője ajánlotta. Interjút készítettem vele a The Quietus webzine számára és ő említette, hogy Paullal vette fel zenekara visszatérő albumát, a 2015-ös *Citizen Zombie*-t, Paul stúdiójában, aminek The Church a neve. Mindketten bristoliak, innen köztük a kapocs. Én éppen stúdiókat nézegettem Londonban és Mark javasolta, hogy hívjam fel, valószínűleg Sonic Youth-rajongó. Paul nagyon kedvesen meghívott, hogy nézzem meg a stúdióját, ami varázslatos. Egy hatalmas templomot alakított át Észak-London közepén, tele van elsőosztályú „játékokkal”. Számomra egyből értelmet nyert a dolog: egy *Rock n Roll-öntudat* című lemezt egy templomban rögzíteni! Szóval igazából most sem kerestem producere, de Paul egészen kiváló volt abban, ahogy minden, amit rögzítettem, a lehető legjobban szólaljon meg a lemezen. Azt hiszem tisztában volt vele, hogy nem olyan producere keresek, aki segít a dalszerzetekben és hasonlóknál. És persze Adele-lal és más popsztárokkal dolgozik, de nagyon szereti az experimentális zenéket is, viszont az experimentális zenék nem tudnak fenntartani egy ilyen ragyogó stúdiót.

A *Smoke Of Dreams* lemezről elsőként közölt dal tele van New York-i utalásokkal.

Hogyan látod most a várost, időben és térben is jókora távolságból?

Londonban írtam a dalt, a szövegét pedig néhány korábbi versemből állítottam össze és valóban azokat az érzéseimet fogalmazza meg, hogy milyen volt New Yorkban élni, és milyen most nem New York-ban élni. New York City határozza meg, hogy ki vagyok, a város tett zenésszé, művésszé, 1976-ban, tizenkilenc évesen költöztem oda. A hetvenes-nyolcvanas években végig ott éltem, a kilencvenes években aztán kiköltöztem a városból, de nagyon közel maradtam és folyamatosan ingáztam, aztán ide költöztem Londonba kétezer... mikor is? *[elneveti magát]* Nem is tudom már, 2010-ben. Már nem tudom követni az éveket. New York rengeteget változott azóta, hogy csóró srácként megjelentem ott. A dal rengeteg emléket forgat meg, a nosztalgia érzelmi vetülete, a múlt iránti romantikus érzések mozgatója.

Tavaly kiadtál egy kislemezt (*Feel It In Your Guts*) Bernie Sanders-beszédek részleteivel, ami az ő elnökjelölti kampányát támogatta, márciusban *Cease Fire* címmel adtál ki dalt és arról beszéltél, hogy mindenkinek be kellene olvasztania a fegyverét. Sokkal politikusabb vagy mostanában...

[közbevág] ... nehéz nem annak lenni! Amerika meg van mérgezve a gyűlöletbeszéd elképesztő manifesztációja által. Gondolj bárki bármit az Obama-kormányzatról, az egymás iránti tisztelet alapeszméje volt. Ennek a kormányzatnak csak a hatalom, a kapzsiság számít és felfoghatatlanul tiszteletlen. Az elnök úgy beszél a nőkről, mint ahogyan egy erőszaktevő. Feministaként és egy huszonhá-

rom éves lány apjaként teljesen undorodom az elnöktől, aki borzasztóan mérgező és ráadásul fasiszta ideológiákkal mérgezett emberekkel vette körül magát, úgyhogy igen nehéz lenne megállnom, hogy ne fejtsék ki ellenvéleményt. A művészeknek lehetőségük van arra, hogy felemeljék a hangjukat az ilyen sötét erők ellen. Úgyhogy azt hiszem, továbbra is ezt fogom tenni. De azért a Sonic Youth-nak is voltak időről-időre olyan dalai, amelyek a hatalom méltatlan húzásai ellen szóltak, főleg Bush és Bush jr. évei alatt, akik szintén igen problematikus időszakok Amerika történetében. De persze ez most azt is jóval túlhaladja. Ez már nem is politikai kérdés, nem egy örült cowboyról van szó. Ő konkrétan nagyon komoly veszélyt jelent a bolygóra és mindannyiunk felelőssége, hogy megállítsuk.

Az új lemez címe nyilván erre is vonatkozik, a rockzenének még mindig erős a hangja, még akkor is, ha időről-időre, mint mostanság is, a gitárzene hanyatlásáról cikkeznek.

Azt gondolom, hogy a gitároknak kellene átvennie a hatalmat. Volt a Johnson Guitar hangszerkészítő cégnek az a gépfegyver formájú gitárja, na azokkal kellene a békét hirdetni. A lemezcím onnan jött, hogy tanítottam egy buddhista nyári workshopon és a buddhista irodalmat tanulmányoztam. Azon gondolkodtam, hogy ha az ember az öntudat állapotát meditációval éri el, a fizikaiból az agy segítségével metafizikai sítót tud létrehozni, akkor rock n roll gitárzenét játszani az én meditációm, én azon keresztül érem el az öntudat állapotát.

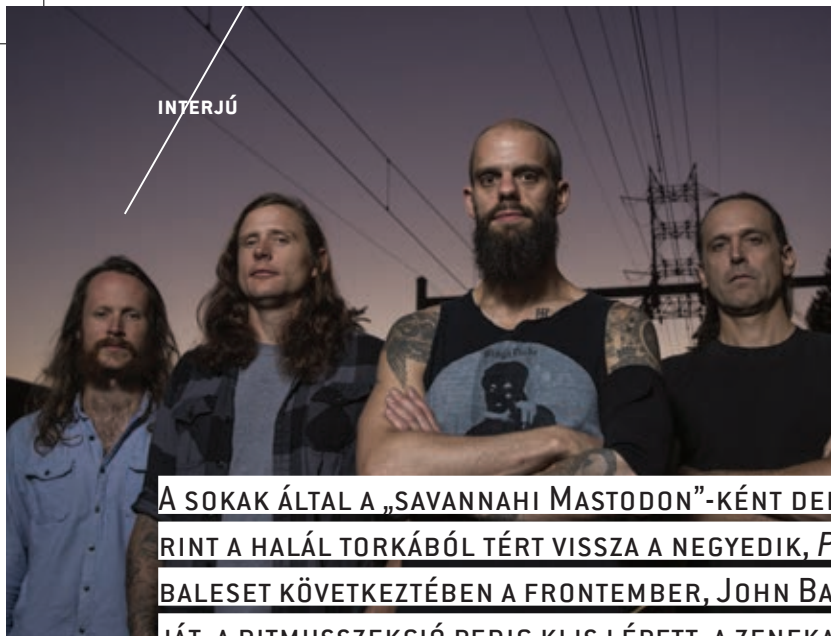
TÖLTSD LE A THE LENZ APPOT EXKLUZÍV GORILLAZ- TARTALMAKERT!

TARTSD A TELEFONODAT BÁRMILYEN
MAGENTA FELÜLETRE, ÉS FEDEZD FEL
A ZENE ÚJ DIMENZIÓJÁT A TELEKOMMAL!

A Google Play és a Google Play logo a Google Inc. védjegye, az Apple és az Apple logo az Apple Inc. védjegye, bejegyezve az Egyesült Államokban és más országokban.
Az App Store szolgáltatási védjegy az Apple Inc. bejegyzett védjegye az Egyesült Államokban és más országokban.

BARONESS.

VÁLLALNI A KOCKÁZATOT.

A SOKAK ÁLTAL A „SAVANNAHI MASTODON”-KÉNT DEFINIÁLT BARONESS KÉT ÉVE SZINTE SZÓ SZERINT A HALÁL TORKÁBÓL TÉRT VISSZA A NEGYEDIK, *Purple* CÍMŰ LEMEZÉVEL. EGY ANGLIAI BUSZ-BALESET KÖVETKEZTÉBEN A FRONTEMBER, JOHN BAIZLEY MAJD NEM ELVESZTETTE AZ EGYIK KARJÁT, A RITMUSSZEKCIÓ PEDIG KI IS LÉPETT, A ZENEKAR A FELOSZLÁS SZÉLÉN ÁLLT. HOGY MÉGSEM ÍGY TÖRTÉNT, SŐT, NAPJAINK EGYIK LEGKIEMELKEDEBB CROSSOVER ZENEKARA ERŐSEBB, MINT VALAHA, ARRA A LEMEZ MELLETT BIZONYÍTÉK VOLT AZ IDEI ROADBURN FESZTIVÁL IS, AMINEK NEMCSAK AZ EGYIK LEGJOBB KONCERTJÉT ADTÁK, DE BAIZLEY MÉG A KURÁTORA IS VOLT – SŐT, A RECORDERNEK IS ÖRÖMMEL NYILATKOZOTT.

INTERJÚ KOLLÁR BÁLINT.

Az interjú előtt azt mesélte a menedzsered, hogy amint meghallottad, hogy egy magyar magazinnak kellene nyilatkoznod, azonnal rávágtd, hogy persze, bármit. Különleges kapcsolatot ápolsz az országgal?

Bárcsak! Sajnos eddig csak egyszer játszottunk Budapesten (2006-ban a Dürer Kertben, a Torche társaságában – a szerk.), de nagyon szeretnék visszatérni! Az egy elképesztő koncert volt. Ha jól emlékszem, aznap több politikai tüntetés is volt, totális káosz, ráadásul el is tévedtünk. Már nem emlékszem, melyik utcában volt a klub, de a városban legalább négy különböző helyen is van olyan nevű utca. Szóval elsőre valami nagyon sötét környéken kötöttünk ki. De ez biztosan nem fog újra megtörténni, mert már nem én vagyok a frontember, a turnémenedzser és a sofőr egy személyben. (nevet)

A Roadburn fesztivál idei kurátoraként mit mondanál, mi köti össze az általad készített program fellépőit?

Szerintem elsősorban az, hogy a legtöbb fellépő az úgynevezett csináld magad-szintérből nőtte ki magát. Valamint az, hogy abszolút a saját útjukat járják. Olyan zenekarokat akartam bookolni, amelyekről úgy gondoltam, hogy önazonosak és erős identitásuk van. Még a súlyosabb zenék kontextusán belül sincs előírva, hogy bármilyen szabályokat kellene követned. Ez mindig is lenyűgözött a különböző szintereken, hogy így is lehet.

Mit gondolsz, mit „nyertetek” a pár évvel ezelőtti tagcserékkel?

Egy lehetőséget, hogy anélkül fejlődjünk, hogy igazán erőlködnünk kelljen. Ha a zenekarod fele, a ritmuSSzekciód lecserélődik, az egyrészt óhatatlanul kihát a hangzásra, másrészt az új zenészeknek más képességei is vannak. Más háttérrel rendelkeznek, másképp játszáuk ugyanazt a stílust. Nick (Jost, basszusgitáros) és Sebastian (Thomson, dobos) teljesen másfelől érkezett, rengeteg olyan ötletük volt, amire nem számítottam és ami beszivárgott a zenénkbe. Az egész egy olyan dolog volt, amit nem láthattam előre és nem is akartam – elvégre ki szeretné, hogy kilépjenek a zenekarából? De ha így történik, sok sikert kell kívánnod nekik és talán ők hozták az okosabb döntést, nem én. (nevet) Úgy kell tekintened a változásra, mint egy jó dologra. Különben nem adod meg magadnak a lehetőséget a fejlődésre. Szóval így kellett tennem.

Vannak egyébként olyan dolgok, amiket a baleseted óta nem tudsz már megcsinálni a sérült kezdeddel?

Persze, sok mindent, eléggé szívás. De gitározni még mindig tudok és igazából ez számít. Egy kicsit óvatosabbnak kell lennem, ennyi az egész.

Ha pár szóban kellene jellemezned a Baroness eddigi négy lemezét, mit mondanál róluk?

Mindegyik jobb, mint az előtte lévő. Bizonyos értelemben a Baroness esszenciája számomra az, hogy fejlődünk. Nem ismétljünk magunkat túl gyakran. Minden albumunkkal igyekszünk

kipróbálni valami újat, olyan dolgokat, amiről pár éve vagy úgy általában nem hittük volna, hogy képesek leszünk rá. Mindig azon vagyunk, hogy még jobb számokat írjunk, ami kihívás.

A Purple volt az első lemez, ami a Relapse Records helyett már a saját kiadótoknál, az Abraxan Hymnsnél jelent meg.

Megvolt erre a lehetőségünk és éltünk vele. Az évek során összeállt egy erős csapat, akikkel dolgozunk és szerintem fontos megjegyezni, hogy ahogy telik az idő, nem feltétlenül lesz még önellátóbb. Gyakran azok az emberek, akik az egyes szinterek mögött állnak, a producerek, a roadok és így tovább, akikkel több-kevésbé napi szinten dolgozol, segítenek elérni a céljaidat. Adódott egy ilyen lehetőség, és úgy gondoltam, hogy így még inkább függetlenek tudunk lenni. Kevesebb ember érintett a dolgokban, de mi választhatnánk ki a számunkra legmegfelelőbbeket. Totális művészi szabadságot élveznénk, nem kellene attól félnünk, hogy valaki belenyúl a lemezeinkbe vagy azt mondja, hogy ezt nem lehet.

Történt ilyen a Relapse-nél?

Nem, de nem akartam megvárni, míg ez változik. Plusz, még egy lépés a függetlenség felé mindig jó ötlet, még ha ez azt is jelenti, hogy otthagysz valamit, amivel amúgy teljesen elégedett vagy. Számomra jobb vállalni egy olyan kockázatot, ami illik a mentalitásunkhoz, mint megmaradni a biztonságos és ismert felállásban.

KEREKDOMB FESZTIVÁL TÁLLYA • 2017.06.16-18.

FELLÉPŐK

SZABÓ BALÁZS BANDÁJA • FÁBIÁN JULI ÉS A ZOOHACKER • PALYA BEA: PSYCHÉ • SZALÓKI ÁGI PION ISTVÁN • RÁKÁSZ GERGELY • NEMZETI SZÍNHÁZ • RUTKAI BORI BANDA • NYÁRY KRISZTIÁN NÉZŐMŰVÉSZETI KFT. • ENSEMBLE SOSPIRI • MOMENTÁN TÁRSULAT • GRYLLUS DORKA NAGY-KÁLÓZY ESZTER • JAMESE • RUDOLF PÉTER • BLUE SPOT • KALÁKA EGYÜTTES • KEMÉNY ZSÓFI JÓNÁS VERA EXPERIMENT • HEGYALJAI MESTEREK NÉPMŰVÉSZETI EGYESÜLETE • VIRTUÓZOK BICIKLIZÉS GRYLLUS VILMOSSAL • ANTONIA VAI BAND • SZABÓ T. ANNA • DRAGOMÁN GYÖRGY RINGATÓ • BELAU • HOSSZÚLÉPÉS. JÁRUNK? SÉTÁK • KEREKDOMB FÉLMARATON • BICIKLIVERSENY

Bormustra • zene • irodalom • színház • hangverseny • Kerekdomb Félmaraton • gyerekprogramok
dűlőtúrák • gasztro- és kézműves vásár • gyermekfelügyelet kreatív foglalkozásokkal • Mád-Tállya futás

INFO: WWW.KEREKDOMBFESZT.HU

A műsorváltozás jogát fenntartjuk!

A New Beat és a Dürer Kert bemutatja:

Down the SocioPath to Euro 2017

SKINNY PUPPY

vendég:

K-X-P

2017.06.05 19:00

Dürer Kert, Budapest

newbeat.hu | tixa.hu

TÍZ ALPHANGSZER.

ŐSI INSTRUMENTUMOK.

A VILÁGON SOKEZERFÉLE HANGSZER LÉTEZIK A TRIANGULUMTÓL A KÉTNYAKÚ ELEKTROMOS GITÁRIG, AMELYEK LÁTSZÓLAG NAGYON KÜLÖNBÖZŐEK EGYMÁSTÓL ÉS KORONKÉNT, FÖLDRAJZI HE-
LYENKÉNT VÁLTOZNAK. MIKÖZBEN AZONBAN A VILÁG HANGSZEREI NAGYON HASONLÓAK EGYMÁS-
HOZ, CSUPÁN NÉHÁNY ALAPTÍPUSBA BESOROLHATÓAK. ÍME TÍZ, ELSŐSORBAN A NÉPZENÉBEN ÉS
A VILÁGZENÉBEN HASZNÁLTOS INSTRUMENTUM, AMELY FONTOS SZEREPET JÁTSZOTT A HANGSZE-
REK FEJLŐDÉSÉBEN.

WEYER BALÁZS.

Van a hangszereknek egy rendkívül szofisztikált osztályozási rendszere, a Hornbostel-Sachs, amelyet két osztrák-német alkotója után neveztek el. Ez a könyvtárihoz (vagy a Windows mappa-struktúrájához) hasonló rendszer. Ha már a triangulumot hoztam példaként, annak a száma a Hornbostel-Sachs-ban 111.211. Ebből az első 1-es az idiofon hangszerek nagy családját jelöli – ők azok, ahol egy szilárd test rezgése adja a hangot. A másik egyes az idiofonok közül azoknak az alcsoportja, amelyeket ütéssel, rázással, vagy reszelő mozdulattal szólaltatunk meg. A harmadik egyes jelöli az ütéssel megszólaltatottakat, mint a clave, a kasztanyetta vagy két cintányér. A triangulum pedig végezetül azok közé tartozik – egy karibi ütőhangszerrel, a dhantalal együtt – ahol két különböző formájú szilárd testet ütünk össze.

Miközben azonban ebben az osztályozási rendszerben több ezer hangszer szerepel – és elvileg bármilyen újonnan keletkező is besorolható ide – a világ hangszerei nagyon hasonlóak egymáshoz, csupán néhány alaptí-

pusba besorolhatóak. Szinte minden hangszert növényi vagy állati alapanyagból készítettek eredetileg: állatbőrt feszítettek fa-vagy csontkeretre (ütőhangszerek), fa alapra feszítettek ki állati belet (húros hangszerek), üreges-csőves fadarabokra fűrtak lyukakat (fúvós hangszerek).

A földrajzi különbségek jóformán abból adódtak ezek között, hogy hol milyen növények és állatok éltek és voltak elérhetőek, tehát a hangszerek sokfélesége gyakorlatilag a flóra és a fauna sokféleségének felel meg. Így az elvileg kevés változó feltételből is jelentős sokszínűség keletkezett, különösen, hogy az egyes apró különbségek és nagyon sokat jelenthetnek hangzásban. Éppen úgy, ahogy a skála hangjainak szűkös kínálatából is végtelen mennyiségű zene, az ABC kevéske betűjéből pedig végtelen hosszúságú szöveg hozható létre. (Egyébként ma már léteznek a Hornbostel-Sachs-nak új főosztályai is, elsősorban a digitális hangszerekre, applikációkra, samplerekre, de ezek ma még nagyrészt a hagyományos hangszereket imitálják).

Nézzünk néhány olyan alphangszert, amely ma elsősorban a népzeneben és a világzeneben van használatban, de fontos szerepet játszott a hangszerek fejlődésében.

/ TAR

TAR

Szitár, szetár, dutar, gitár – mindegyikben a tar nevét találjuk meg. A tar perzsa eredetű lantszerű húros hangszer, a teste eredetileg szederfából, a membránja báránybőrből készül és a térség szinte minden országában, Iránban, Azerbajdzsánban, Afganisztánban, Grúziában, Örményországban és Törökországban egyes részein használják. A tar perzsa nyelven hűrt jelent, ezt a szót találjuk meg tehát a gitárban, de az indiai szitárban vagy a tadzsik, türkmén, üzbég területeken használt dutarban is. A tarnek hat húrja van (pontosab-

földrészhez. Ezért az itteni motívumok, ritmusok és hangszerek elegyedtek a gyarmatosító európaiak zenéjével és ezekből jöttek létre olyan új műfajok, mint a blues, a szamba, a son, később a jazz és a rock & roll. A ngonni ráadásul különösen azon a kicsiny Wassoulou területen volt a legerjedtebb, amelyet a blues afrikai őshazájának tartanak. Nyilván egyszerűbb is

/ MBIRA

volt szállítani és reprodukálni is, mint a nagyobb és bonyolultabb balafont, így a ngonni nagyobb karriert csinált az újvilágban. Ma is a nyugat-afrikai zene egyik alapja, leghíresebb játékosa Bassekou Kouyate.

MBIRA

A mbira különböző neveken még a ngoninál is elterjedtebb hangszer, de ez Délkelet-Afrikából indult és jutott északabbra és nyugatabbra is. A mbira falpra erősített fémlapokból áll, és ezeket a vékony lapocskákat kell pengetni-pöckölni. Néha az egész – nagyobb tenyéryn

/ BALAFON

ban három húrpárja). Az azerbajdzsáni verziójának, amely a mugham népszerűsége miatt ma már szinte ismertebb, mint az iráni, tizenegy húrja van és kifejlesztése Mirza Sadigjan nevéhez fűződik – ez nagyjából ugyanakkor történt, amikor Darvish Khan az iráni tar öt húrjához egy hatodikot adott. A tart horizontálisan, tehát gitárszerűen tartják, csak jóval magasabban. Testének alakja két egymás felé fordított, egy nagyobb és egy kisebb szívre (esetleg homokórára) hasonlít, hosszú és viszonylag vékony nyakkal.

BALAFON

Ibn Battuta marokkói utazó 1352-ben írt úti jegyzetében szerepel már a balafon, amely egy calabash-testekből, tehát az afrikai lopótök testéből épített óriás xilofon-szerű hangszer. Az egykori Mande Birodalom fénykorára esett tehát a hangszer fénykora is – ez a korszak meghatározó volt Nyugat-Afrika zenéjében, mert a hatalmas birodalomhoz tartozott

a mai Mali, Szenegál, Gambia, Elefántcsontpart, Guinea, Burkina Faso, Mauritánia déli része, Niger nyugati fele, Kamerun, Bissau Guinea és Észak-Ghána. Ez így együtt több mint egymillió négyzetkilométer. Ezért van, hogy a balafon is nagyjából ezen a területen terjedt el. A balafonnak 17-21 „billentyűje” lehet, és többféle hangolásban, méretben és regionális változatban létezik ma is. Leghíresebb játékosa manapság talán Aly Keita.

NGONI

Ugyanennek a területnek és korszaknak a pengetős hangszere a ngonni és ugyanúgy Ibn Battuta beszámolója az első nyomain a létezésének. Ezt tartják sok kistestű pengetős hangszer őséneke, elsősorban is a bendzsó-énak. A nyugat-afrikai hangszerek és zenei hagyományok azért bírnak nagy jelentőséggel napjainkban is, mert erről a területről került a legtöbb fekete rabszolgának Amerikába, Afrikának ez a fele volt ugyanis közelebb az új

/ NGONI

/ MOORIN KHUUR VAGY LÓFEJES HEGEDŰ

nagyságú – hangszert egy lavór alakú, öblös rezonátorrestbe helyezik, ezt deze-nek hívják és ezzel erősítik fel a mbira hangját. Hugh Tracey, a rhodesiai dohányültetvényesből lett nagy hatású etnográfus különösen érdekelte a jellegzetes délkelet-afrikai hangszer és rendkívül sokat foglalkozott vele. A térségben sokféle változata létezik a mbirának, de az ősforrást a shona népnek tulajdonítják, akik között Tracey is élt. Tracey annyira lenyűgözte a hangszer, hogy saját maga fejlesztett egy azóta nagyon népszerűvé vált, európai zenészek számára könnyebben használható változatot. Ez a kalimba, amelynek hangolása jobban megfelel az európai hagyománynak és az egyik legnagyobb sikerélményt nyújtó hangszer, mert szinte képtelenség rajta nem szépen játszani. Az egyik legnagyobb hatású etnomuzikológiai könyv Paul Berliner *The Soul Of Mbira* című műve, amelyben leírja, hogy éveken át járt egy törzsfőnök nyakára, hogy megtudja a mbira hangolásának titkát, aki mindig el is mondta neki, de utólag, amikor megpróbálta rekonstruálni a hangszert, mindig kiderült, hogy félrevezették, mert nem akarták a titkot megosztani senkivel, ezért kamu információkkal látták el és évek kitaró munkája kellett ahhoz, hogy megbízzanak benne.

MOORIN KHUUR VAGY LÓFEJES HEGEDŰ

Húros hangszerek már régen léteztek, amikor a vonó megjelent, a húrokat addig csak pengették. A vonó maga úgy 1000 évvel ezelőtt jelenhetett meg, a mai tudományos álláspont szerint Közép-Ázsia lovas nomád népeinek körében és onnan terjedt aztán szét a világban, valószínűleg a selyemút kereskedelmi útvonala mentén kötve össze Európát a Távol-Kelettel. Ezt az elméletet támasztja alá, hogy a vonó szőre máig leginkább lószőrből készül és hogy technológiailag a vonó feltehetően az íjból ered, márpedig ezeknél a népeknél lószőrből és íjból is volt bőven. Mongólia területe lehetett a vonó egyik szülőhelye, a vonós hangszerek őse pedig így az kéthúros mongol moorin khuur. A moorin khuur a mongol nemzeti identitás egyik szimbóluma. A hangszer teljes neve *morin tolo ai tai qu ur*, ami azt jelenti, hogy „lófejű hegedű”, és valóban, a hangolófej általában egy lófejet ábrázoló faragásban végződik. Az egyik eredetlegenda szerint egy mondabeli szereplő, az Együgyű Namdzsil kapott egyszer egy repülő lovat, amely amikor elpusztult, akkor a gyászoló Namdzsil a bőrből és szőreből csinálta az első lófejű hegedűt. De egyébként is ezer módon kötődik a moorin khuur a lovakhoz, az egyik jellegzetes dalforma, amit játszanak rajta a *magtaal*, ami egy lovakat és lovasaikat dicséző ének. A moorin khuur teste trapéz formájú, nem olyan kecses, mint egy hegedű, inkább szögletes. Nem is úgy tartják, mint a hegedűt, hanem ölben, állítva játszanak rajta.

CAVAQUINHO

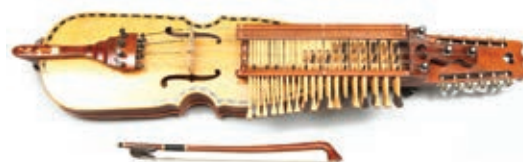
A cavaquinho hasonlít a talán ismertebb ukuleléhez, formájában és húrjaik számában is megegyeznek, ám a hangolásuk kicsit más. A cavaquinho portugál eredetű hangszer (braguinhának is hívják az európai portugálban), amelyet végső soron egy ókori görög nyolchúros lantból eredeztet a tudomány, de ilyen régre visszanyúlóan ez persze nem bizonyítható. A cavaquinhohoz is több változata van, mint szinte minden hangszernek – az egyes portugál városokban, és az egykori gyarmatokon is elsősorban hangolásukban különböző variánsok élnek. Az ukulele Hawaiiira a

/ CAVAQUINHO

legközelebbi portugál gyarmatról, Brazíliából került. A brazil népi műfajokban ez az egyik legfontosabb hangszer, bár itt gyakran cavacónak hívják. A klasszikus szambában például ez az egyetlen melodikus hangszer – ha a szóló és a kórus énekeket nem számítjuk –, hiszen abban ezenkívül csak ütőhangszerek szerepelnek. De a cavaquinho a Zöld-foki Szigetek dalformáinak, a mornának a coladeirasnek is alaphangszere. Az ukulele mellett természetesen közeli rokona a gitár, a mandolin, a balalajka, a venezuelai cuatro, a tadzsik-üzbégi dutar, a kolumbiai és kanári-szigeteki tiple és a kubai tres is.

/ NYCKELHARPA

NYCKELHARPA

A svéd népzene jelentős részben vonós népzene, amelyben a hegedű mellett ott szerepel a kimondottan svédnek számító hangszer, a nyckelharpa. A nyckelharpa egyfajta billentyűs hegedű, ahol az egyes húrokat nem kézzel, hanem billentyűk segítségével fogja le a muzsik, így változtatja a hangmagasságot. Jobb kézzel a vonóval játszanak, a bal kéz viszont a nyakra épített billentyűk segítségével fogja le a hangokat. Ennyiben tehát a tekerőlantra hasonlít, egyfajta átmenet a hegedű és a tekerő között. A legrégebbi nyckelharpa-ábrázolás a XIV. századból maradt fent, a nyckelharpa ma általánosan elterjedt verzióját viszont a már a huszadik század első felében fejlesztették ki. Ez a hangszer annyira szerves része a svéd identitásnak, hogy az ötvenkoronás bankjegy hátoldalán is ez szerepel. A legjobb nyckelharpa-játékosok hagyományosan a közép-svédországi Helsingland régióban élnek, innen származik a ma leghíresebb nyckelharpás, Peter Puma Hedlund is. Napjainkban szintén gyakorta játszik nyckelharpán egy nála jóval híresebb zenész is, Benny Andersson, a szakállas fickó az ABBA-ból, aki az Orsa Spelmän nevű svéd népi zenekarba szokott olykor beszállni.

BANDONEON

A bandoneon nem azonos a magyarban tangóharmonikaként emlegetett akkordeonnal, amelyen viszont nem játszanak tangót. Magyarországon a XX. század közepén, a tangó világdívatjának idején a billentyűs harmonikán, tehát az akkordeonon játszottak tangódalokat is. A tangóban azonban eredetileg a bandoneont játszzák, amelyen nincsenek billentyűk. Ez úgynevezett gombos harmonika

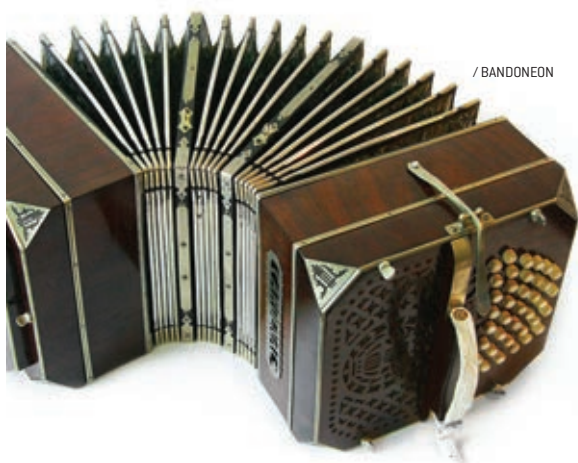

/ DHOL

mert nem billentyűk, hanem gombok vannak a dallamjátészó oldalán. Ezért aztán jóval kisebb is. A bandoneont egy német hangszerkészítő találta fel a XIX. században, sőt, a nevét is róla kapta, Heinrich Bandnak hívták ugyanis. Német bevándorlók vitték Argentínába és végül nagyon gyorsan, pár évtized alatt szinte azonos lett az országról világszerte kialakult képpel. (És ha már itt tartunk: a másik legjellemzőbb harmonikafajtát, az akkordeont is német hangszerkészítőnek köszönhetjük, ezt Friedrich Buschmann találta fel. Ez tehát a zongora-billentyűkkel ellátott harmonika, Európában ez az elterjedtebb.)

DHOL

A dhol, az egész hindusztáni félszigetre, Indiára, Pakisztánra, Bangladeshre jellemző dob rengeteg regionális változatban létezik. Derék-

/ BANDONEON

ra vagy nyakra erősítve játszanak rajta, két dobverővel, amelyek közül az egyik, a vastagabb a mélyebb, a másik, a ruganyosabb pedig a magasabb hangok elővarázsolására használatos. Régebben tucatnyi szigorú ritmikai mintát követtek a dhol-játékosok, amelyek mindegyike egy-egy társadalmi eseményhez, zenélési alkalomhoz kötődött. A dholon kizárólag férfiak játszanak és rituális szerepe is van szufi illetve szikh szertartásokban, de a modern bhagrában is fontos szerepet játszik.

/ CLAVES

CLAVES

A clave egy ritmus, amely minden kubai tánczene lelke, ritmusszerkezetének magja. Ez – mint egy aszimmetrikus metronóm – irányítja az egész zenekart. Ez adja az alapritmusát minden kubai zenének, és nagyon sok afrikainak is, mivel a szubszaharai Afrikából került a rabszolgának behurcolt feketékkel Kubába. A claves pedig a hangszer, amely a clave-t játssza. A világ egyik legegyszerűbb hangszeréről van szó, két összeütött fadarabról, amely többnyire ébenfából, esetleg rózsafából készül. Hangja nagyon jellegzetes, azonnal felismerhető a kubai zenében és a technika nem egyszerűen annyi, hogy összeütjük a két fadarabot. Azért ugyanis, hogy legyen zengése, az egyiket viszonylag lazán kell tartani, úgy, hogy a tenyerünkkel egy kis kamrát, rezonátort hozunk létre, a másik, erősebben tartott darabbal pedig ezt a darabot ütjük, lehetőleg közepén. Történelmi szexizmusból az ütő darabot hívják férfinak, el macho-nak, az ütött darabot pedig nőnek, la hembrának. A két darab egyébként többnyire egyforma.

2017. JÚNIUS 7. SZERDA, 21:00

GROOVOS, ABSZTRAKT BLUES ÉS SOUL AFROAMERIKAI ÉNEKESNŐVEL

The Langston Project

(USA/DK/NL)

2017. JÚNIUS 14. SZERDA, 21:00

HOLLAND ZENEI VÁLTÓFUTÁS-PARTY
Estafest (NL) – BMC
lemezbemutató koncert

2017. JÚNIUS 28. SZERDA, 21:00

SZLOVÉN SZAXOFONOS PROGRESSZÍV AMERIKAI ZENEKARRAL

Igor Lumpert & Innertextures (SLO/USA)

2017. JÚNIUS 30. PÉNTEK, 21:00

MAHLER ÉS NIRVANA AZ ÉNEKESNŐ ÉS A SZAXOFONKVARTETT MŰSORÁN

GoetheJazz: Clair-obscur és Harcsa Veronika (D/H)

1093 Budapest, Mátyás u. 8. | +361 216 7894
info@bmc.hu | www.bmc.hu

A BMC támogatói: EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA NKA

A DUNAI REGATTÁN MEGTALÁLTUK 2017 LEGTEHETSÉGESEBB EGYETEMI BANDÁJÁT!

A FÁK ALATT ZENEKAR NEVÉVEL MÁR BIZTOSAN TALÁLKOZOTT AZ, AKI KICSIT IS RAJONG AZ EGYEDI HANGZÁSOKKAL TÚZDELT, „KLASSZIKUS“ MAGYAR ALTERZENÉÉRT, AKI PEDIG NEM, ANNAK ÉRDEMES MEGISMERKEDNIE VELÜK.

A FAZ tagjai, név szerint: Pál Gergely (gitár, ének), Kovács Kristóf (hegedű), Nyéki Ábel (basszusgitár) és Vörös László (dobok) másfél éve kezdték el a komoly közös munkát, aminek köszönhetően már elkészült két kislemez (*Társadalmilag Érzékeny Kislemez*, *Személyes Hangvételő Kislemez*) és megfordultak több ismert budapesti klubban, például a Kuplungban, a GMK-ban és az A38-on is. A tavalyi Veszprémi Utcazene Fesztiválon elért sikerek után idén májusban újabb elismerést zsebeltek be: ezúttal az 5. Dunai Regatta egyetemi tehetségkutatóján, a Sound Of The University 2017-en nyerték el a zsűri, valamint a népes közönség elismerését. Arról pedig, hogy milyen álmokat szövögetnek ezután, magát a bandát kérdeztük.

Most, hogy megnyertétek a Sound Of The University tehetségkutatót, mi a következő lépés?

Természetesen a világhírnév. Az idén elért sikerekre alapozva szeretnénk tudatosan tovább építeni a zenekart, ebben az évben érkezni fog az első nagylemezünk, több klipet is tervezünk forgatni, ezekhez már el is kezdődött az ötletelés. Addig is a közösségimédia-felületeink megerősítésére koncentrálnunk, hogy még több emberhez juthassunk el.

2016-ban adtátok ki első két kislemezeteket. Mikorra várható az album?

Már elkezdtek előkészíteni az első nagylemezünk felvételét. Az eddigi anyagokhoz képest nagyobb hangsúlyt fektetünk a preproducingra, ezért már nyáron is lejárunk majd Szegedre, ahol alaposan végigragjuk a számokat. Megnézzük, mi működik, min kell még csiszolni, de ami még fontosabb, hogy a hangszereléssel is többet fogunk foglalkozni. Ezt a munkát, csak úgy, mint a felvételeket, nagyon jó barátunk, Velcsev Dejanov Kosta irányítja majd, akivel már az első kislemez óta együtt dolgozunk.

Nemcsak saját dalokat játszottok koncertjeiken, hanem feldolgozásokat is. Mire számítson a közönség, ha elmegy egy FAZ-koncertre,

kiknek a számaikat tartjátok arra érdemesnek, hogy előadjátok?

Jelenleg éppen eltűnően vannak a feldolgozások a koncertekről, illetve ez nem is pontos, hiszen már csak azokat a feldolgozásainkat játsszuk, amiket már teljesen a magunkévá tettünk. Az egyik ilyen a *Mikor a nap lemegy* című dalmagyaráításunk, amit, igen, az Arctic Monkeys *When the Sun Goes Down*-jából írtunk át. A másik állandó számunk a *Bájos Szabó Balázstól* (és persze Radnótitól). Ez a két előadó egyébként nagyjából jól be is lövi a zenénkben felfedezhető hatások végpontjait.

Kik és mik inspirálnak titeket a zeneírásban?

Erre nehéz konkrét választ adni. Úgy gondoljuk, hogy az inspiráció bármiből jöhet, úgyhogy érdemes nyitott szemmel járni. Az intimebb dalaink konkrét személyekhez kötődnek, de a saját kis személyes, illetve generációs válságaink is megjelennek a szövegeinkben.

Dalaitokban a fókuszot a szövegre helyezitek. Mennyire fontos számotokra, hogy komolyabb üzenetet adjatok át a hallgatóságnak?

Abszolút ez a legfontosabb. Ha már szöveget írunk, annak legyen értelme is. A magyar nyelvű éneklésnek van egy olyan hátránya, hogy egyszerűen nem hangzik jól egy egyszerű „I love you baby, oh yeah” típusú üres refrén.

A jó magyar szövegért meg kell dolgozni, de szerintünk csak így van értelme. Mélyebb jelentés nélkül akár óó-zhatnánk is a dalainkban, de az mindenkinek sokkal unalmasabb lenne.

Klubfellépések vagy fesztiválok? Mellyik áll hozzátok közelebb?

Feltörekvő zenekarként eddig elsődlegesen a klubkoncertekkel kerültünk jó viszonyba. Ezzel együtt a tavalyi Veszprémi Utcazene Fesztivál és az idei Dunai Regatta meghatározó élmény volt mindannyiunk számára. Az biztos, hogy egészen más világ a kettő. Az idei nyáron már a fesztivállépésekből is szerzünk egy jó kis rutint.

Hol találkozhatunk veletek a nyár folyamán?

Körbejárjuk az országot, számos kisebb fesztiválon ott leszünk majd, folyamatosan egyre több dátumunk fixálódik. A nagy fesztiválok közül az EFOTT és a Strand Fesztivál színpadát fogjuk módszeresen lebontani, ez utóbbit a Sound Of The University versenynek köszönhetően.

Tehát a jó hír az, hogy ezen a nyáron sok helyen lehet találkozni a sráccal és hogy hamarosan egy nagylemezzel is megajándékozzák az egyre növekvő rajongótáborukat!

group bemutatja
m v m

SOPRON,
2017. JÚNIUS 26. 20:30

élőben:

M2
PETŐFI

PETŐFI
RÁDIO

DUNA
WORLD

PETŐFI
LIVE

CSAK ITT!
A BAKÁTS TÉRI
ENEK-ZENE
ÁLTALÁNOS
ISKOLA
KÓRUSA

EXKLUZÍV!
MOTOROS
KASZKADÓR
SHOW

RAP
ALLSTARS
ANIMAL CANNIBALS
DENIZ - HÓSÖK
SUB BASS MONSTER

A
NAGY-SZÍN-PADI
GYŐZTESE

AKUSZTIK VERSENY
GYŐZTESE:
BENJI

BRAINS · HALOTT PÉNZ
PUNNANY MASSIF · TANKCSAPDA
VAD FRÜTTIK · NAZA

special guest: alle farben live

FA. BOE SLIM

2 órás
show

BELÉPŐ: JÚNIUS 15-IG
8990 FT

JEGYEK ÉS INFÓ:
WWW.VOLT.HU

CSTP Feszt a Várkert Bazárban és az A38 Hajón

A Cseh Tamás Program három évvel ezelőtt indult – most eljött az idő, hogy nagyszabású fesztiválon mutassa be, mi mindent ért el e három év alatt. Június 21. és 24., tehát A zene ünnepe és a Múzeumok éjszakája között négynapos ingyenes fesztiválon, a CSTP Fesztben ötven zenekar és előadó lép fel a Várkert Bazárban. A zenei fesztivált egyéb programok kísérik, többek között a Hangszert a kézbe interaktív hangszersimogató kiállítása szintén a Várkert Bazárban, nemzetközi meet-up a magyar zene külföldi lehetőségeiről, illetve zenetörténeti konferencia az A38 Hajón.

Pontosan három évvel ezelőtt, 2014 májusában indult el a Cseh Tamás Program, amelynek célja a magyar könnyűzene szisztematikus támogatása. A Program az üres adathordozók után szedett jogdíjak egy részéből, a Nemzeti Kulturális Alap pályázati rendszere révén működik. Az elmúlt három évben, kilenc alprogram közel félszáz pályázata révén több mint kettőmilliárd forint támogatást nyújtott a hazai könnyűzene különböző szegmenseinek.

Most itt az idő, hogy a Cseh Tamás Program bemutassa, mit ért el a három év alatt. A CSTP Feszt nem csupán koncertek sorozata lesz, hanem e nagyszabású vállalkozást a maga teljességében bemutató születésnapi rendezvény, sok zenével, hangszersimogatóval, előadásokkal, konferenciával, külföldi vendégekkel. Mindezt díjtalanul, A zene ünnepétől a Múzeumok éjszakájáig.

INDULÓ ELŐADÓK

A kiváló popkvartert a Cseh Tamás Program támogatásával készítette első lemezét. A Koalabell miután befejezte a keverést, nemrég újabb dalt mutatott be májusban megjelent, 42 című debütalbumáról.

Ahogy haladunk előre az évben, egyre sűrűsödnek az események a Cseh Tamás Program által támogatott induló zenekarok körül. Májusban több debütalbum is megjelent – a Hoodoo Offenders, a Couple és Hangácsi Márton premierjeiről már beszámoltunk, most a Koalabell van soron. Az együttes áprilisban fejezte be első lemezének keverését, és már meg is volt a premier: a Koalabell a 42 című albumot május 18-án mutatta be a Robotban.

Koalabell: dal- és lemezpremier

KOALABELL

HANGÁCSI MÁRTON

Hangácsi Márton története eddig igazi álomkarrier: a hosszú évekig együttesekben és utcazenéléssel próbálkozó fiatalember igazi self made manként, lépésről-lépésre rakta össze zenei világát. Aztán tavaly bekevert a Cseh Tamás Program támogatott előadói közé. Hangácsi nagyon tudatosan készült a lemezre: olyannyira, hogy a zenész elmondása szerint jó pár dalt szándékosan hagyott róla, hogy majd később, nagyobb

Hangácsi Márton: lemezpremier

A friss magyar dalszerző-előadó generáció egyik legnagyobb reménysége, Hangácsi Márton megjelenéseiről már többször beszámoltunk. A Cseh Tamás Program induló előadói alprogramjában támogatott gitáros-énekes-zeneszerző májusban jelentette meg első lemezét, a *My True Fairy Tale-t*, csupa remek, őszinte és közvetlen dallal.

közönségnek mutathassa be. Remekül hangszerelt, slágeres, némiképp Ed Sheeranre emlékeztető, lendületes és kiforrott lemez lett a végeredmény, amelyen ráadásul minden hangszeren Hangácsi játszik. A 13 számos lemez online premierje a Recorderen volt, itt Hangácsi sokat mesél a *My True Fairy Tale-ről* (*Igazi tündérmesém*). A lemezbemutató koncert május 18-án volt az A38 Hajón.

Yesyes: dal- és klippremier

A yesyes, a *Csillag születik*ből is ismert Szabó Ádám és Katona Tamás duója tavaly pályázott a Cseh Tamás Program induló előadói alprogramjában. A duó hamarosan megjelenteti első nagylemezét, erről mutatták be az első dalt, amelyhez május közepén megjött a videóklip is.

Laza downtempót ötvöznek finom elektronikával és elegáns dalokkal: a yesyes első nagylemeze fülbemászó slágerekkel teli, izgalmas albumnak ígérkezik. Erről a lemezről érkezett meg május elején az első szám, a klasszikus nyári sláger-erényeket csillogtató *Let Me Closer*.

A dalban Szabó Ádám énekel és játszik billentyűs hangszereken, Katona Tamás dobol, a produceri munkákat Somogyvári Dániel látta el. A jellegzetes, borítótervből animált dizájn a Hunap Stúdiót dicséri. A dalpremier a Glamour Online-on volt, és május közepén megérkezett a videóklip is.

ÍV: dalpremier

ÍV, azaz Katona Zsombori Éva három éve indította szólókarrierjét, és küszöbön áll első lemezének megjelenése a Gold Recordnál. Erről az albumról érkezett április végén egy friss szám, a visszafogott neo-soulból táplálkozó, magyar nyelvű *Cukor és máz*. A dalhoz hamarosan jön a klip is. ÍV lemezének megjelentetését a Cseh Tamás Program támogatja.

Bár szólókarrierje nemrég indult, Katona Zsombori Éva komoly karriert futott már be. A gyerekkora óta zenélő – hangszerkészítő édesapja révén először a vibrafonnal megismerkedő – ÍV a Mantra Porno énekesnője volt. Aztán később (a szintén CSTP-támogatott Horányi Julival) a PLÜSSS-ben zenélt. Később ByeAlex-szel duettezett, majd *A dalban* szerepelt a *Fire* című számmal.

ÍV első szólólemeze idén jelenik meg a Gold Record kiadásában, a Cseh Tamás Program támogatásával. Erről mutatta be először a *Cukor és máz* című dalt, Tóth Lóránt szerzeményét. Finom, dzsesszes neo-soul az egyik legtehetségesebb magyar énekesnőtől, amelyhez hamarosan klip is készül.

FLATBAND: klippremier

A FLATBAND tavaly pályázott sikerrel a Cseh Tamás Programban, és nemrég tartotta lemezbemutató koncertjét. Az új albumról májusban jelent meg a következő klip, a *Válasz* című számhoz.

A 2009-ben alakult, tagjai között eltökélt vegánokat felsorakoztató zenekar több számot is megjelentetett már a környezet- és állatvédelem fontosságával kapcsolatban. A *Válasz* is ezekhez hasonló, társadalmilag elkötelezett dal, amelyhez dokumentum- és saját felvételekből összevágott, történet nélküli klip-etűd készült. A felvételek és a vágás a FLATBAND énekes, Solymár Máttyás munkája. A klip – és az új nagylemez – a Cseh Tamás Program támogatásával készült.

HOTS - NEMZETKÖZI JELENLÉT

Újabb magyar zenekarok külföldi showcase-eken

BELAU

Májusban két fontos közép-európai showcase-fesztivál is új fellépőket jelentett be. A sopoti Seazone lamyanket, a Bealut és a Mörköt hívta meg, a bécsi Waves Viennára pedig Babé Sila (azaz Stahl Barbara), a Dope Calypso és szintén a Belau megy.

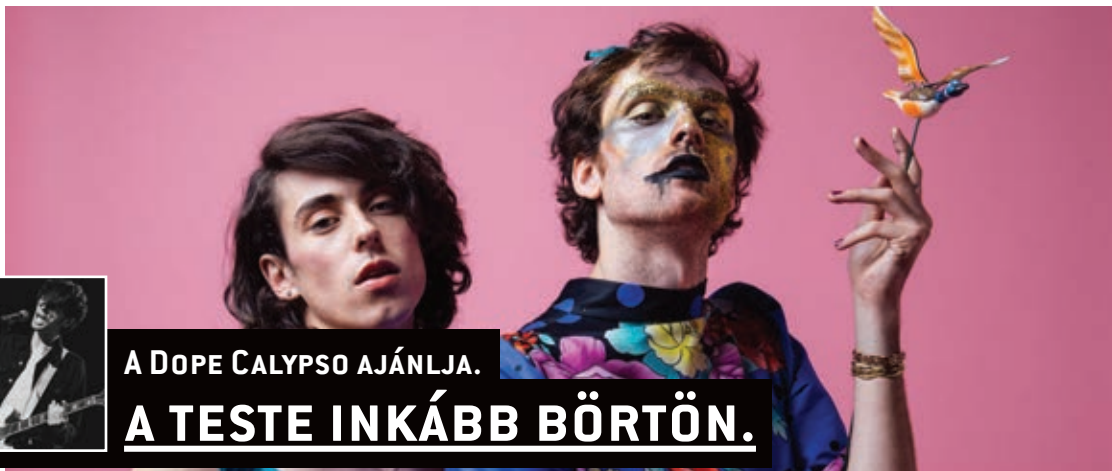
Folyamatosan aktív a Cseh Tamás Programnak a magyar könnyűzene külföldi jelenlétét erősítő nemzetközi márkája, a HOTS - Hungarian Oncoming Tunes. A téli-tavaszi három fesztivál (Eurosonic, MENT, Tallinn Music Week) után kapcsolatokat épített az egyik legnagyobb lengyel showcase-zel, a sopoti Seazone-nal, illetve a bécsi Waves Viennával. Részben ennek köszönhetően összesen öt zenekar kapott meghívást a két fesztiválra.

A Seazone szervezői lamyanket, a Mörköt és a Bealut hívták meg a június 8. és 10. között rendezett fesztiválra. A közép-európai térség leggyorsabban fejlődő showcase-e, a Waves Vienna szeptemberben lesz, ide Babé Sila (a nemrégiben új művésznevet talált Stahl Barbara), a Dope Calypso és ismét csak a Belau kapott meghívást.

A Cseh Tamás Program jelentőségét bizonyítja, hogy az öt meghívott produkcióból négy (Babé Sila, Belau, lamyanket, Mörk) az Induló előadók alprogram támogatottja volt az elmúlt években.

Fotó: Sinco.

A DOPE CALYPSO AJÁNlja. A TESTE INKÁBB BÖRTÖN.

MÁSODIK LEMEZÉNEK MÁJUS 12-I MEGJELENÉSE ELŐTT A PWR BTM QUEERPUNKDUÓ AZ ÉV EGYIK NAGY BEFUTÓESÉLYESE VOLT, AZ ELŐRE LEHOZOTT KRITIKÁK 2017 LEGJOBB ALBUMAI KÖZÉ SOROLTÁK A *Pageant*-öt. ÁZTÁN A KIADÁS ELŐTTI NAPON A PÁROS EGYIK FELÉT MEGVÁDOLTÁK SZEXUÁLIS ZAKLATÁSSAL ÉS PÉLDÁTLAN GYORSASÁGGAL KIHÁTRÁLT MÖGÜLÜK MINDENKI A MENEDZSMENTTŐL, A KIADÓN ÉS A MÉDIÁN ÁT A RAJONGÓKIG. AZ ELFOGADÁS-RÓL ÉNEKLŐ, KONCERTJEIT SAFE SPACE-KÉNT PREZENTÁLÓ ZENEKAR VÉGÜL TÖBB NAPOS HALLGATÁS UTÁN TAGADTA A VÁDAKAT. KÜLÖNVÁLASZTHATÓ-E AZ ALKOTÓ AZ ALKOTÁSTÓL? A MÁJUSBAN A NAGY-SZÍN-PAD! NYOLCAS DÖNTŐJÉ-BEN SZEREPLŐ DOPE CALYPSO KÉT TAGJA VÁLLALKOZOTT KÉT VÉLEMÉNY MEGFOGALMAZÁSÁRA.

PWR BTM

Pageant

[Polyvinyl Records ???, 2017]

QUEERGLAMPUNK

SARKADI MIKLÓS (ÉNEKES-GITÁROS) KRITIKÁJA:

Meglepően jó pillanatokban bővelkedő, néhol meglepően bensőséges, csak sajnos néha a dagályosságba fulladó lemez, amiből ha kivennénk a Weezer- és Bob Mould-féle poppunkelemeket, akkor még jobb albumot gyárthatnánk – már ha meglennének a hangsávok. Pár gyengébb dalt kirakva is sokat javult volna az összkép. Külön hatalmas pacsi a producernek, aki félig-meddig egy korai Lou Reed fémjelezte, intellektuális glam-éra albummá hangszerezte az egészet [ha volt valaha ilyen egyáltalán] [volt, Christopher Daly – a szerk.], teletűzdelve a dalokat – néhol kicsit sajnos feleslegesen – olyan, manapság életidegen dolgokkal, mint a fuvola vagy az áriázgató operaénekesnő-szerúségek.

Ahol szépen lépcsőzetesen építkezik a hangulat, ahol a pátoszon átüt a játékoság, és ahol nem akarják a refrént tök felesleges torz gitárokkal megúszni [oké, a *Big Beautiful Day* kivételével, mert az működik], és ahol nem a halk/hangos/halk-effektus van túljátszva, ott megy minden, mint a karikacsapás.

Aki igazán jól akar magának, a *Now Now* című daltól hallgatja a lemezt – egyébként nagyjából az is a legerősebb felvétel – különben pont a közepére, a legjobb részeknél unja meg az egészet. Én ehhez mondjuk kő proli vagyok, nekem az egész túlon túl lassú, és sokkal magasztosabb, mint azt bármitől is elvárnám.

Ha a kolumbiai dzsungelben kellene (szex)ragadozókra vadásznom, biztosan nem erről az albumról válogatnék be dalokat a „Columbian predators mixtape” kazimra. Márpedig ugye az énekesről a híreket olvasgatva nem az ugrik be, hogy a tüzlépcső tövében folytatja könnyeit az akusztikus gitárjával, miközben gyűrött kéziratosa versei a farzsebében.

A punk címkét kicsit tépjük le róla, így jobban értelmet nyer az egész – én mindenképpen elővenném még később, mert van benne valami, ami

megfogott, de ha jól sejtem, a zenekar körüli botrányok miatt ezt a lemezt online sem lesz olyan könnyű meghallgatni. Annyira viszont nem jó, hogy emiatt krokodilkönnyekeket hullajtsak.

KELEMEN LÁSZLÓ (GITÁROS) KRITIKÁJA:

Rögtön lelövöm a poént az elején: szerintem a *Pageant*, ha nem is parádés, de egy jó lemez. Ezen az albumon vannak nagyon klassz zenei megoldások, rettenetesen nagy ívek és klisék is, ami mondjuk szerintem nem olyan nagy baj, mert szerethető az egész, főleg második hallgatásra. A szövegek a témákból adódóan sokszor nagyon hatásosan, sőt gyakran elég szívszorítóan mondanak oda dolgokat, már persze az erre nyitott és megértő zenehallgatóknak.

Az is biztos, hogy nehezen tudom elképzelni, hogy ez a lemez mondjuk akárcsak a MAHASZ Top 40 ezerbe beférne Magyarországon. Hiszen, amíg itthon azzal vagyunk elfoglalva, hogy a gender studies szak indulására azzal válaszolunk, hogy családtudományi szakot indítunk, addig ne legyen sok reményünk a tekintetben sem, hogy egy queer perspektívát bemutatni igyekvő zenekar bármekkora teret tudna szerezni magának a magyar médiában. Marad az, hogy streamingoldalokról éneklő Liv Bruce, a PWR BTM egyik fele a fülünkbe a záró *Styrofoam*-ban, hogy számára a teste inkább börtön, mint a jóézés és boldogság megtestesítője.

Tehát az van, hogy van egy aktuális és szerintem nagyon fontos témákat megéneklő zenekar, mondanivalóját szépen, okosan és jól csomagolja, zeneileg körülveszi remek megoldásokkal, színes és abszolúte hallgatható [aka rádióbarát] formában, majd a duó másik felét Ben Hopkins-t meggyanúsítják, hogy több emberrel is erőszakoskodott és az NPR, a Noisy vagy a Pitchfork által is lényegében istenített formáció emiatt a megszűnés szélére sodródott.

Hatezer kilométer távolságból nyilván nem tudom megítélni, hogy mi történt, vagy hogy egyáltalán megtörtént-e, amivel meggyanúsították a zenészt, de az biztos, hogy majdnem példátlan, hogy egy előadó mögül ennyire rövid idő alatt, ennyire határozottan hátráljon ki mindenki. A legszomorúbb az egészben az, hogy egy ígéretes zenekar, egy jó lemezzel egy eddig kvázi szubkultúráként kezelt témát tudott volna behozni a populáris kultúrába, így viszont várhatunk tovább arra, hogy ez a perspektíva és megközelítés eltaláljon a megfelelő emberekhez a megfelelő helyekre, a megfelelő formában. 🚫

something
like
a NEW
phenomenon*

* LL Cool J 1997-ben elsőként reppelte el,
mi pedig 2017-ben negyedszerre is megcsináltuk.

PHENOMENON.HU

RECORDER

SLOWDIVE

Slowdive

[Dead Oceans / [PIAS], 2017]

SHOEGAZE

/ Egy kezünkön könnyedén megszámlálhatók a sok év utáni zseniális visszatérő lemezek. A nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján bontakozó shoegaze-mozgalom némi szeretet után inkább hideget kapott a sajtótól és 1993 körül már passzának számított. Hogy aztán kisebb szubzsánérként éljen és fejlődjön tovább, de közben fokozatosan és teljesen átalakult a megítélése, egyre nagyobb tiszteletet és hatást váltott ki. Pontosabban vált ki a mai napig, nem kis részben azért is, mert a stílus képviselői, követve a falkavezér My Bloody Valentine-t, sorban visszatértek. A műfaj atyjának tekinthető írek 2013-as *mbv* című, több mint nagyon várt comeback albuma nagyon erős lett, de nem zseniális, viszont programadó a többieknek. A shoegaze kilencvenes évek eleji gyors kegyvesztésének a Slowdive volt a legnagyobb vesztese, például lesajnáló kritikák illették 1993-as *Souvlaki* című albumukat is, ami mára mesterműként kanonizálódott. És igen, a shoegaze átalakult megítélésének a Slowdive volt a legnagyobb győztese is, elmúlt évekbeli koncertjeiken megkapták azt a szeretetet, amit a kezdetektől megérdemeltek volna. De érdemes-e folytatni az időközben piederestátra emelt életművet? Ez minden visszatérés kérdése és a válasz tényleg szinte minden esetben az, hogy nem. A Slowdive viszont már eredetileg azzal a céllal állt össze, hogy lemezt készítsen, a koncertek a stúdiózáshoz szükséges anyagi keret megteremtését is szolgálták. Nem tároltak be dalokból, a koncertezés energiáiból akarták a hanganyag alapját kinyerni. Kockázatos vállá-

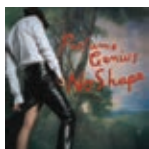

SLOWDIVE

lás. Úgy alakult, nem szándékosan, hogy a régi albumok rögzítésének színhelyén stúdióztak, és úgy alakult, hogy a zenekari összefogást jelképező címen kiadott album más szempontból is klasszikus Slowdive lett. Igen, felidézti mindhárom LP-t, az első éteriségét és sistergését, a második direktségét és szépségét és a harmadik keretektől elrugaszkodottságát is, de közben egyszerre sodróbb (itt-ott tempósabb, mint bármi korábban) és lebegősebb (a zárószám ambientrétegei előremutatnak) az eddigiekénél. Egyértelműen jó döntés volt a koncertekre alapozni a dalokat, egész egyszerűen mind a nyolcból árad az eufória. Amit a rajongók és a zenekar együtt élt ált. Hogy akkor rajongókielégítő lenne? Egészen biztosan, de közben a dreampop- és shoegaze-hangzás (mint ahogyan minden létező régi stílus) teljesen 21. századnak is számít, így ez az album szintén tisztán kortárs. Egy kezünkön könnyedén megszámlálhatók a sok év utáni zseniális visszatérő lemezek. Ez az egyik. *Dömötör Endre*

KULCSDAL Sugar For The Pill

9.5/10

PERFUME GENIUS

No Shape

[Matador / Bertus, 2017]

ARTPOP

/ Perfume Genius dalai, lemezei mindig is arról szóltak, hogy a dalszerző kiénekelje magából szorongását, elűzze démonait és haladjon az önellfogadás rögzítés útján. Tiszta szerencse, hogy ezt végigkövethettük, követhetjük, mert az eddigi három LP mind rendkívül érdekfeszítő és

kimagasló volt. A 2010-es debütálás – mint címe (*Learning*) is mutatja – a tanulás időszaka [önismeret és dalszerzés is], egy ösztönös tehetség szerző felbukkanása. A 2012-es *Put Your Back N 2 It* már univerzálisabb kérdéseket, univerzálisabb hangnemből tárgyalt, letisztultabb, egyszerűbb, mégis magabiztosan nagyszabású hatású album lett. A 2014-es *Too Bright* címével ellentétben nem volt túl fényes, az út legfájdalmasabb, legmélyebb, szükséges fejezetét dokumentálta, immár a csupasz zongorázásnál jóval változatosabb hangszereléssel. A *No Shape* ezek után könnyebb, könnyebbültebb kéne, hogy legyen – és az is. Perfume Genius hallhatóan elűzte, vagy legalábbis uralja legtöbb démonját [a személyes, megvalló hangnemű dalok között azért van, amelyik alvászavarról, félelemről szól], felszabadultabb a hangnem, reményt keltő a tónus [„a dolgok soha nem fognak igazán megváltozni az agyamban, vagy legalábbis nem olyan gyorsan, mint azt szeretném” – mondja erről]. Ezzel valószínűsíthető összefüggésben a dalok spektruma is kiszélesedett, a lemez az előzőnél is jóval változatosabb és az énekes az anyagon is határozottan átszűrődve, kihívásként keresi zenei határait. Van itt letisztultság és bombasztikusság között mozgó dal, vadul hangszerelt artpop, éteri kamarapop, experimentális minimalizmus, vonószó, 80s hangszínekkel játszó artrock, felemelő zárlat [a nyolc éve partnerének számító Alanhez szóló *Alan* a legoptimistább kicsengésű is egyben]. Stílusérzéke azonban végig a helyén van, így csapongás helyett végtelenül izgalmas az eddigi félórás albumhoszszokat negyvenöt percesre kitérítő utazás, ráadásul zenészként is magabiztosan uralja a keretet. Tulajdonképpen eddig is a kétezertizes évekbeli kortárs dalszerzők élményéhez tartozott Perfume Genius, de eddigi legjobb albumával most végképp megerősíti ezt, a *No Shape* az év lemezei listák alakzatába nagyon is bele fog passzolni. *Dömötör Endre*

KULCSDAL Sides (featuring Weyes Blood)

9/10

PERFUME GENIUS

**alt-J
M.I.A.
Solange
Ylvis**

**Pohoda
festival
6.-8.7.
2017
repülőtér
Trenčín**

**Birdy
The Jesus
& Mary Chain
Jake Bugg
Boys Noize Live
Rodrigo y Gabriela
Squarepusher**

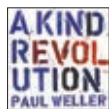
www.pohodafestival.sk

**Slowdive – Future Islands – London Elektricity Big Band
Benjamin Clementine – The Thurston Moore Group
Mark Lanegan Band – Dillon
Beardyman's Masters of Distraction – Slaves
Sleaford Mods – Austra – Machinedrum – Movits!**

**Mykki Blanco – Beak> – Black Box Revelation – Acid Arab – Shobaleader One – Princess Nokia
London Elektricity DJ set – IDLES – Salut c'est cool – TOMMY €A\$H – Alice Phoebe Lou – Ho99o9
Elektro Guzzi presents Parade – FlexFab – TaxiWars – C Duncan – Pixvae – Les Amazones d'Afrique
Maya Belsitzman & Matan Ephrat – Baloji – White Wine – Koala Voice – B-Complex – La Mambanegra
The Hydrant – Gallowstreet – Blow Trio – Resisters – EgoPusher – LASS – Vuraj – Para – Billy Barman
Katarzia – Saténové ruky – Hudba z Marsu – Symfonický orchester Slovenského rozhlasu – Vec + kapela
Slobodná Európa – Peter a Lucia – Chiki líki tu-a – Polemic – The Ills – Kieslowski – Ghost of you
Bolo nás jedenást' – Milan Lasica & friends – Aukytón – Bez Ladu a Skladu – Katarína Málíková
Tolstoys – The Wilderness – Garage – Laura a její tygři – MCH Band – CHVM – Flow – Zuzana Mikulcová
52 Hertz Whale – Nvmeri – Uj Bála – Szászcsávási – Panáčik – Mooshak – Solamente Naturali – Leporelo DJs
Stroon – Jozef Lupták a priatelia – Solovic/Rudavský – Funny Fellows – Ludové Mladistvá
Juju Planet Dub – Changing Faces b2b The Prophecy**

PAUL WELLER**A Kind Revolution**

[Parlophone / Magnetone, 2017]

ROCK

Mi hajtja Paul Wellert? Biztosan nem a bizonyítás, a hetvenes évek végi modpunk The Jam, a nyolcvanas évekbeli souljazz-szofisztai The Style Council és a kilencvenes évekbeli soulós, modós, retrorockos, britpop-rokon szólólemezek bebetonozták meghatározó dalszerző-előadó státuszát. De Weller több mint tisztességgel végignyomta az eddigi 21. századot is – kilenc stúdiólemez [az átlagszínvonal soha nem esett a jó alá], idén, ez előtt az album előtt már volt egy filmzenelemeze is, lassan a következő utáni LP-jén dolgozik, mert a következő már szinte készen várja jövő évi tervezett megjelenését. Mi hajtja? Hát ott a válasz ezen a friss, vastagon jó, mindent bele albumon: az örömmel zenélés. Az előző két LP kísérletező természetéhez képest ez klasszik soulrockjazzfolk Weller, sok felemelő dallal és egy, az emberiség jobb állapotába vezető, csendes forradalom vágyával. *Dömötör Endre*

KULCSDAL *She Moves With The Fayre* (featuring Robert Wyatt)

8.5/10**GIRLPOOL****Powerplant**

[Anti-, 2017]

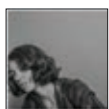
LOFI-INDIE-TWEEPOP

A 2014-ben feltűnt, 2015-ben remek debütlemezt kiadott Girlpool duó eleinte

punkosabb, később folkrockosabb dalokkal jelentkezett, végig két gitárból, többnyire egyszólamban előadott dalokból és dühös, éleslátó, vicces szövegekből állt megszólalásuk. A zsigeriség és közvetlenség ezen a második lemezen is átjön, még úgy is, hogy egy dobossal egészültek ki és határozottan teltebb, ugyanakkor konvencionálisabb is lett a hangzás. A Girlpool két legnagyobb értéke, Cleo Tucker és Harmony Tividad [jut eszembe, harmóniavokálban is jók] egyszerre, néha katartikusán kieresztett hangja és az érdekesítően társadalomkritikus, kora huszonéves témákat feldolgozó szövegek azonban változatlanul ragyognak.

*Dömötör Endre***KULCSDAL** *Soup***8/10****KELLY LEE OWENS****Kelly Lee Owens**

[Smalltown Supersound, 2017]

ARTPOP-TECHNO

A walesi énekes-zeneész Manchester érintésével [iskola, ápolónői mellékállás] kötött ki Londonban, gyakornokoskodott az XL Recordings-nál, menő lemezboltokban [Pure Groove, Rough Trade, Sister Ray] dolgozott és a klassz The History Of Apple Pie shoegaze/indie-zenekarban basszusgitározott-vokálozott. Csakhogy az együttes két jó 2013-as, 2014-es lemez után sem fordult komolyra, ő viszont Pure Groove-os munkatársa, Daniel Avery révén egyre inkább elmerült az elektronikus zenékben. Három

számban is szerepelt társszerző-énekesként Avery 2013-as kiváló dronetechno debütjén, később dolgozott Ghost Culture-rel is, majd 2015-től 12"-en, EP-ken mutatta meg magát és dreampopos vokálokat és textúrákat, minimal technós, tech house-os, pop ambientes alapelemekkel keresztező sajátos megszólalását. Első albuma szépen felépített, személyes, hatásos zene, vendégszerepel rajta Jenny Hval, tiszteletet kap Arthur Russell és a háromnegyed óra során Owens egyszerű eszközökkel hoz létre karaktereset. *Dömötör Endre*

KULCSDAL *Anxi* (featuring

Jenny Hval)

8.5/10**SEVDALIZA****Ison**

[Twisted Elegance, 2017]

ALT-TRIP&B

Az iráni származású énekesnő első nagylemeze egy üstökös után kapta a címét, ami több mint találó. Titokzatos, elérhetetlen, hideg, de nem tudjuk levenni róla a szemünket, és valami fura vonzalmat ébreszt bennünk. Aki nem annyira szentimentális, hogy egy üstökösről ilyesmik jussanak eszébe, annak valószínűleg nem való az *Ison*. Aki viszont az, az nagyon rá fog kapni erre a triphopos, érzelmileg túlfűtött, mégis jég hideg lemeze.

*Kálmán Áttila***KULCSDAL** *Shahmaran***8/10****SYLVAN ESSO****What Now**

[Loma Vista, 2017]

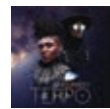
ELEKTRONIKUS INDIEPOP

Az elektronika-pop-folk-indie által határolt területen mozgó Sylvan Esso duó csupán a műfaji sokszínűség ihletettsége miatt nem lenne figyelemreméltó. De hogy mégis

az, arra garancia egyrészt Amelia Meath énekesnő sokoldalú hangja, amely a kíméletesebb folks intonációktól az r&b-s hajlításokig mindent tökéletesen hoz, másrészt pedig az elektronikus textúrák és az említett vokál egymásra hatásából kialakuló játékos feszültség, amely néha bombasztikus slágerekben [*Kick Jump Twist*], néha törékeny folktronikás dalokban [*Rewind*] ölt testet. A három évvel ezelőtti debütellel ellentétben itt becsúszik ugyan egy-két generikusabb indiepopszám, de még így is bőven átlag feletti, sokszor újrhallgatható popzene az övék. *Csada Gergely*

KULCSDAL *Rewind***7.5/10****GATO PRETO****Tempo**

[Unique, 2017]

AFROFUTURISTA SEGGRÁZÁS

Lee Bass és Gata Misteriosa afrofuturista időutazó úrlények, akik a gyökereiket keresik, és közben nem örülnek, ha bántják a feketéket. Vagy düsseldorfiai, Lee producer ghánai-német, Gata rappercsaj mozambiki-portugál. Első LP-jükön szerepelnek ghánai, kenyai és brazil vendégek. Az alap a csattogós-mondókázós, angolai-portugál kuduro [vö. Buraka], kerül mellé fuvola, highlife-gitár és metálgitár, vuttogás és szép kórus. Egyben kicsit sok, de minden részlete jó bulizene, többször pedig több annál. *Rónai András*

KULCSDAL *Moçambique***7.5/10****POND****The Weather**

[Marathon Artists, 2017]

PSYCHPOP

Ambivalens dolog „Tame Impala-mellékprojektnek” nevezni az ausztrál Pondot, mivel egyrészt sokkal

többek ők ennél a kissé lesajnáló bedobozolásnál [ráadásul első albumuk is még az *Innerspeaker* előtt jelent meg], másrészt viszont nagyon sokan pont Kevin Parker-közelségük miatt találtak rá a zenekarra, a kiemelt figyelmet pedig mindenképp megérdemlik. Hetedik albumukon tovább billen a mérleg a popzene irányába, néhány dal simán helyet kaphatott volna a legutóbbi Impala-anyagon is [valljuk be: a legjobbak]. Bármiféle meglepetésre ne, 90's pszichedelíára azonban minden mértékben számíts, ha elindítod. *Mika László*

KULCSDAL *Sweep Me Off My Feet*

8/10

CIGARETTES AFTER SEX

Cigarettes After Sex

[Partisan Records / [PIAS], 2017]

SLOWCORE **DREAMPOP**

Az El Pasó-i Greg Gonzalez vezette, kétségbeejtően rossz nevű

Cigarettes After Sex az elmúlt pár év egyik legszokatlanabb sikertörténetét produkálta: a hosszú évekig gyakorlatilag a kutyát sem érdeklő zenekar számaait a YouTube egyszer csak valamiért hevesen kezdte tukmálni a gyanútlan videószörfölőkre, így Gonzalesék népszerűsége pár nap alatt repülőrajtot vett, azóta pedig telt házak előtt turnéznak Amerikától Ázsiáig. A bevallottan Mazzy Star, Cat Power, Red House Painters és az egyéb nagy amerikai melankolikusok nyomvonalán haladó CAS kortalan, nemtelen, nosztalgikus és szemlélődő, puhán és csendesen szétfolyó, tapintatosan kizengő popzenéje pedig elsőre nem különösebben hívja fel magára a figyelmet ebben a nagy zajban, szóval köszönjük meg a YouTube jó ízlésű algoritmusának (?) a szíves ajánlást, mert ez egy tök szép lemez. *Szabó Sz. Csaba*

KULCSDAL *Sunset*

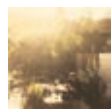
8.5/10

TARA JANE O'NEIL

Tara Jane O'Neil

[Gnomonsong, 2017]

INDIEFOLKROCK

A K Records környékéről indult Tara Jane O'Neil körülbelül 25 éve

mozog zenei pályán, de a sokadik szólólemezével is képes beszippantani, pedig már régóta nem újít semmit. Ezen a cím nélküli albumon is álomszerű, szuperérzékeny popdalok sorakoznak egymás után, visszafogottan hangszerelve, mindenféle hatásvadászatot nélkülözve. A mostanság divatos zaklatott és kegyetlen zenék között nagyon lehet örülni egy ilyen ártalmatlan lemeznek, nekem simán kikapcsolta az agyamat fél órára. *Kálmán Attila*

KULCSDAL *Joshua*

8/10

FOREST SWORDS

Compassion

[Ninja Tune / Neon Music, 2017]

NEONPSZICHEDELIKUS TRIBAL DUB

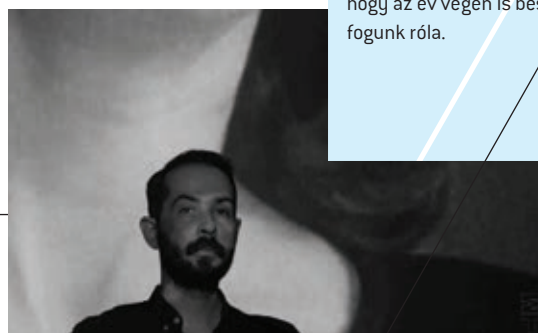
Forest Swords zenéje eltűnt civilizációk szórakozóhelyeiből

szóló sáman-lounge, amit második, *Compassion* című lemezével összenyitott korunk borulató, disztópikus jelenével. Hangfoszlányokból épített kórusai özönvizet fakasztanak [*The Highest Flood*], aztán Tim Hecker elbúcsúzik William Basinskiótól [*Border Margin Barrier*], de a kiábrándult emberek végül kardok helyett vonósokkal és megértéssel esnek egymásnak [*Arms Out*], a kiüttlanság sötétjében fényt és túlélést keresve utat törnek az apátián.

Salamon Csaba

KULCSDAL *Arms Out*

8.5/10

ELEKTRONIKUS TÁNCZENE

UTAZÁS A SZÍNES VILÁGOK KÖRÜL.

KÉT MEGLEPŐEN JÓ DEBÜTLEMEZ, EGY NAGY KLASSZIS MEGHITT VISSZATÉRÉSE ÉS AZ ÉV EGYIK LEGJOBB VÁLOGATÁSA, AMIRŐL MINDENKI BESZÉL.

/ A richmondi **Chino Amobit** alapvetően tradicionális afrikai zenét kortárs elektronikával megbolondító Non Worldwide kiadója kapcsán szokás ismerni, de dolgozott már együtt Rabittel, Dedekind Cuttal és Elysia Cramptonnal is. A *Paradiso* (NON, 2017) az első teljes albuma, amely tizenkilenc számával – közel tízféle stílust felölelve – meglehetősen bátor vállalkozás. Az előbb említett előadók közreműködőként meg is jelennek (és még rengetegen mások), az egyórás anyag sok emlékezetes pillanatot tartalmaz, nem egyszer költői magasságokba emelkedik.

New Jackson polgári nevén, David Kittként a múlt évtized egyik legjobb, legfontosabb dalszerző-előadója volt Írországból (sőt, egy időben még a Tindersticksben is játszott). Indie- és folkrock-hangzását, 2010-től a house-ra váltotta és egyesek szerint még jobb zenész lett. A *From Night To Night* (All City Records, 2017) az első albuma, ami a szabályokat betartva, rendkívül konzervatíván szól, ugyanakkor a szerkezetekben és a megoldásokban mégis van valami másfajtaság, amit nehéz megmagyarázni. Ilyen az, ha egy volt ír rockzenész ír house lemezt? Mindenesetre nem kizárt, hogy az év végén is beszélni fogunk róla.

Az *Async* (Commons / Milan, 2017) **Ryuichi Sakamoto** első albuma a rákbetegségéből felépülve. A japán elektronika császára több helyen is azt nyilatkozta, hogy betegsége óta másként tekint az életre, sokkal jobban észreveszi az apró dolgokat. Ez igaz lehet erre gyűjteményre is, amelynek a legnagyobb érdeme, hogy mer kicsi lenni, és képes egy órán át olyan meghitt hangulatot teremteni, ami talán akkor esik legjobban, ha az ember egyedül van. A kedvenc közreműködők (David Sylvian, Christian Fennesz, Carsten Nicolai) persze most is beköszönnek, de alighanem nélkülük is teljes lenne ez a gyűjtemény. Szép visszatérés.

A peremvidéki konceptuális elektronikák fellegvárának számitó berlini **PAN** kiadó mostanra már nem szorul rá arra, hogy különösebben bizonyítson bármit is, az elmúlt években számos fantasztikus kiadványt jegyeztek. Ennek ellenére sem akarnak viszont lemondani a határok feszegetéséről: legújabb, *Mono No Aware* (PAN, 2017) című válogatásuk egyesek szerint az ambient műfajában kezd új fejezetet, annyira izgalmas, újszerű minden pillanata. Kíváncsi vagyunk, hogy erről a kijelentésről mit gondolunk majd pár év múlva, az mindenestre biztos, hogy a válogatás egy új generáció kiváló zenéivel van telis-tele. *Velkei Zoltán*

RECORDER

PROGRAMAJÁNLÓ / 2017. MÁJUS-JÚNIUS

AGNES OBEL

MÁJUS 29. / Akvárium Klub

Agnes Obel

Belépő: 4500 / 4900 Ft

Mindig jó látni, amikor egy előadó úgy lesz albumról albumra egyre jobb, hogy már eleve igen magasról indult. A Berlinben élő, eredetileg Dánia szülőtte Agnes Obel esetében pontosan erről beszélhetünk. Zongorajátékával már 5 éve is elvárásolta a Szízet közönségét, azóta (tavaly októberben) kihozta harmadik albumát, a tavalyi *Citizen Of Glass* pedig egyértelműen eddigi életművének csúcsa. Nagyszabású hangszerelés, megszámlálhatatlan vonós kíséri ezúttal lemezen, de néha azért visszacsupaszul eredeti hangszeréhez is. Élőben egészen biztosan mindenkit megigéz majd.

MÁJUS 28. / A38

Preoccupations

Belépő: 2500 / 3000 Ft

Szerencsére a névváltás után nem torpant meg a kanadai Viet Co... oppardon Preoccupations, hanem inkább kiadtak egy, még a bemutatkozásnál is jobb lemezt, amin a meglepetés kevesebb ugyan, a hideg, gyártelepi posztpunk viszont csúcsra jár rajta. Erre most szó szerint mondhatjuk, hogy iparismunka, aki pedig legutóbb ott volt, annak nem kell magyarázni, hogy miért lesz jó megint.

JÚNIUS 13. / A38

Chris Cohen

Belépő: 1900 – 2900 Ft

Alapvetően megpróbálunk egy zenészt nem azzal jellemezni, hogy kivel játszott korábban, Chris Cohennél viszont annyira adja magát a dolog, hogy mégis ehhez folyamodunk. Emberünk többek közt gitározott Ariel Pinknél és a Deerhooffal is, kettejük határmezsgyéjén jól be is lóhetők szólódalai, melyek egyrészt mélyen 70's énekes-dalszerzősök, másrészt sokszor végtelenül furcsák.

JÚNIUS 14. / Barba Negra Track

Mastodon

Belépő: 7500 / 8500 Ft

Vajon ez a Mastodon-koncert is olyan legendás lesz, mint a legutóbbi? Ki tudja, sok futóhomok folyt le azóta a zenekar sivatagában, egyes rajongókat magával rántva, a progresszívesedést, poposodást kevésbé bírókat meg jól kiköpve. Élőben az a jó, hogy mindenki megtalálhatja a számítását, ki-ki a *Leviathan*, vagy éppen a friss *Emperor Of Sand* számainál mehet ki sörért, de a kedvencét így is hallhatja.

MÁJUS 27. / MÜPA

Sam Lee

Belépő: 2500 – 3900 Ft

A folknál is folkabb Sam Lee zenei tevékenysége, hiszen nemcsak tradicionális angol-ír népdalokat kutató, de barátaival igen művészi módon elő is adja őket. Csellóval, trombitával, hegedűvel szólalnak meg a dalok, de a legfontosabb hangszer Lee egyedi énekhangja.

JÚNIUS 5. / Dürer Kert

Skinny Puppy

Belépő: 7500 / 8500 Ft

Amikor Trent Reznor még a zongoratanárnőjénél pötyögte a skálákat, cEvin Key és Nivek Ogre (a mai napig csodás nevek!) Kanadában már akkor keményen élte az iparizmus elektronikat és azóta sem lassítottak. 35 év után is olyan, mintha kalapács és üllő közt lenne a fejed.

JÚNIUS 7-11. / Nagykövetség

II. Kolorádó Fesztivál

napijegy: 5000 Ft; bérlet: 9000 Ft

A célközönség pontosan tudja, mitől lesz király az idei Kolorádó, említsünk hát meg inkább néhány külföldi fellépőt, hátha kedvet csinálnak olyannak is, aki még nem döntött, hogy ott lesz-e? Lesz Todd Terje, Blawan, BEAK>, Young Marco és Africaine 808 is. Erős.

JÚNIUS 7. / Dürer Kert

Operators

Belépő: 2000 / 2500 Ft

Visszatér a tavalyi év egyik legjobb budapesti koncertjét adó Operators, azaz Dan Boeckner, azaz az egykori Wolf Parade-, Handsome Furs-, Dicine Fits-frontember indie-rock helyett szintipopos dance formációja. Akik ott voltak, mennek most, akik lemaradtak, pótolhatnak.

JÚNIUS 12. / A38

King Khan & The Shrines

Belépő: 2000 / 2500 Ft

Ha azt hiszed, hogy a garázsrock-szcéna csak hosszú hajú, halászgatyás slackerekből áll, nézz rá az indiai King Khanra és máris megérted, miért ő a stílus egyik legfelkapottabb figurája. Általában kilencen vannak színpadon, cirkuszi produkciót tolnak, totális örület várható!

JÚNIUS 21. / Budapest Park

Thievery Corporation

Belépő: 5999 – 11999 Ft

Kell-e bárkinek is bemutatni a downtempo/tripjazz/sambabass/dubhop/chilltronica (folytassuk a hülye, de találós stílusneveket?) egyik legjelentősebb zenekarát? Három év után adtak ki új LP-t, a latin után most a novo dub a fókusz – kísérőzene a nyári szünet indításához.